

**Masterproef
Politieke Communicatie**

**Het ene nieuws is het andere niet.
Een kwantitatieve analyse van de rol van media-inhoud bij
politieke agendasetting**

Julie Sevenans

**Promotor: Prof. Dr. Peter Van Aelst
Verslaggever: Dr. Jonas Lefevere**

Master Politieke Communicatie (www.politiekecommunicatie.be)
Rolnummer studente: 20082024
Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen
Academiejaar 2011-2012.

**Masterproef
Politieke Communicatie**

**Het ene nieuws is het andere niet.
Een kwantitatieve analyse van de rol van media-inhoud bij
politieke agendasetting**

Julie Sevenans

**Promotor: Prof. Dr. Peter Van Aelst
Verslaggever: Dr. Jonas Lefevere**

Master Politieke Communicatie (www.politiekecommunicatie.be)
Rolnummer studente: 20082024
Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen
Academiejaar 2011-2012.

Abstract

Deze masterproef onderzoekt hoe verschillende karakteristieken van media-inhoud het 'politieke agendasetting'-effect modereren. Het gaat om de toon van de berichtgeving, de aanwezigheid van expliciete verantwoordelijkheidsattributies en het conflictgehalte. Het onderscheid tussen regering en oppositie, die verschillende reactiestrategieën hanteren, staat daarbij centraal. Met behulp van ARIMA-tijdreeksanalyses wordt nagegaan hoe er, afhankelijk van de media-inhoud van de berichtgeving over een issue, meer of minder parlementaire vragen en interpellaties over het issue gesteld worden. De media-agenda is geoperationaliseerd als de voorsectie van De Standaard. De data behelzen een periode van tien jaar, van 1999 tot en met 2008. Uit de resultaten blijkt dat media-inhoud er inderdaad toe doet: inhoudskenmerken voegen verklaringskracht toe aan de modellen. De waarden zijn evenwel niet significant en verschillen tussen de onderzochte issues laten niet toe algemene conclusies te trekken. De hypothesen worden het sterkst bevestigd bij begrotingsnieuws: slecht nieuws en verantwoordelijkheidsattributies versterken het 'politiek agendasetting'-effect voor regering en oppositie, terwijl goed nieuws enkel voor de regering een stimulans is. De rol van conflict blijft onduidelijk. Meer onderzoek is aangewezen; de suggesties voor toekomstig onderzoek zoals geformuleerd in deze studie kunnen daarbij een leidraad vormen.

Sleutelbegrippen: politieke agendasetting, media-inhoud, ARIMA

Voorwoord

Het schrijven van deze masterproef zou niet gelukt zijn zonder de hulp en steun van een heleboel mensen. Een dankwoordje is hier op zijn plaats:

Eerst en vooral wil ik mijn promotor prof. Peter Van Aelst bedanken voor de steun bij mijn codeerplannen, om me telkens weer te inspireren om mijn analyses te verbeteren en voor de vele goede suggesties en kritische feedback. Zonder zijn interventies was mijn masterproef nooit kunnen worden tot wat ze nu is.

Bijzondere dank gaat uit naar prof. Rens Vliegthart voor het beantwoorden van al mijn vragen over tijdreeksanalyses en naar Anne Hardy om me STATA te leren kennen, voor alle praktische hulp met de data en analyses en voor de bemoedigende woorden. Verder wil ik prof. Stefaan Walgrave bedanken, omwille van de interessante skype-sessies bij het schrijven van mijn FWO-voorstel, die indirect veel inspiratie gaven voor dit onderzoek en voor het steunen van mijn codeerproject.

Veel dank aan Anneke voor het goede en nauwkeurige codeerwerk, en nog meer om me altijd weer moed in te spreken of er gewoon te zijn op leuke momenten.

Ik wil ook mijn ouders ongelofelijk hard bedanken voor alle steun, niet alleen bij het schrijven van deze thesis maar gedurende heel mijn studentencarrière, en voor het goede nalees- en verbeterwerk.

Dank aan mijn vriend Kris voor het vele geduld in tijden van thesisstress, voor het luisterend oor en voor de hulp bij de lay-out.

Ten slotte ook ‘een dikke merci’ aan al diegenen die door de gezellige koffiepauzes en terrasjes het harde werk draaglijk maakten en me opnieuw konden motiveren om er tegenaan te gaan, in het bijzonder Alex, Bart en Laura.

Bedankt!

Inhoud

Inleiding	1
1. Literatuur en hypothesen	4
1.1. Stand van zaken in de onderzoeksliteratuur	4
1.1.1. Het 'politieke agendasetting'-effect	4
1.1.2. De contingentie van 'politieke agendasetting'	4
1.1.3. Karakteristieken van media-inhoud	5
1.2. Het waarom van politieke reactie	6
1.3. Verantwoordelijkheid	7
1.3.1. Het belang van verantwoordelijkheid	7
1.3.2. Impliciete verantwoordelijkheidsattributie: toon	8
1.3.3. Expliciete verantwoordelijkheidsattributie	10
1.4. Conflict	11
1.5. Overzicht van de hypothesen	13
2. Data	14
2.1. Media-agenda	14
2.1.1. CAP-codering	14
2.1.2. Dieptecodering	14
2.2. Politieke agenda	18
3. Methode	20
3.1. Analyses op macroniveau	20
3.2. Tijdreeksanalyse: het ARIMA-model	21
3.2.1. ARIMA-tijdreeksanalyse	21
3.2.2. Stappenplan voor ARIMA-analyses	21
3.3. Data analyseklaar maken	23
4. Resultaten kwantitatieve analyses	27
4.1. Beschrijving mediadata	27
4.2. Issue 1: Begroting	32
4.3. Issue 2: Migratie	39
4.4. Issue 3: Werkgelegenheid	44
4.5. Issue 4: Justitie	46
4.6. Interpretatie resultaten	49
4.6.1. Interpretatie	49
4.6.2. Verklaring	50
5. Illustratieve cases	52
Conclusie en discussie	57
Referentielijst	60
Bijlagen	64

Lijst met tabellen

- Tabel 1: Overzicht van de hypothesen
- Tabel 2: Typologie en aantal artikels per issue
- Tabel 3: Krippendorff's Alpha betrouwbaarheidsschattingen voor alle zelfgecodeerde variabelen
- Tabel 4: Aantal parlementaire vragen en interpellaties per issue
- Tabel 5: BEGROTING - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 6: BEGROTING - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 7: BEGROTING - Voorbeelden van de augmented Dickey Fuller test voor de variabelen parlementaire aandacht, media-aandacht en politiek conflict * bijeenkomst
- Tabel 8: BEGROTING - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008
- Tabel 9: BEGROTING - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen, januari 1999-december 2008
- Tabel 10: MIGRATIE - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 11: MIGRATIE - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 12: MIGRATIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008
- Tabel 13: MIGRATIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen, januari 1999-december 2008
- Tabel 14: WERKGELEGENHEID - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 15: JUSTITIE - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 16: JUSTITIE - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)
- Tabel 17: JUSTITIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008
- Tabel 18: Overzicht resultaten

Lijst met figuren

- Figuur 1a: Berekening vijfdaags gemiddelde
- Figuur 1b: Interactie met bijeenkomst
- Figuur 2: Algemene toon per issue
- Figuur 3: Aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies per issue
- Figuur 4: Aanwezigheid van politiek conflict per issue

Inleiding

Probleemstelling

In de politieke communicatie is 'agendasetting' één van de centrale concepten om de impact van mediaberichtgeving op publieksgroepen te bestuderen (Graber & Smith, 2005). Het leeuwendeel van de 'agendasetting'-literatuur concentreert zich op de invloed van de massamedia op het algemene publiek. In hun basiswerk stellen McCombs en Shaw (1972) vast dat issues die meer aandacht krijgen in de massamedia, ook door het publiek als belangrijker beschouwd worden.

Een kleinere groep 'politieke agendasetting'-onderzoekers stelt zich de vraag of dat mechanisme ook opgaat voor politici. De vraag is dan of issues die meer media-aandacht krijgen, ook hoger op de politieke agenda komen te staan (Dearing & Rogers, 1996). In recente studies is er consensus over het bestaan van dat 'politek agendasetting'-effect (Bartels, 1996; Baumgartner, Jones, & Leech, 1997; Edwards & Wood, 1999; Green-Pedersen & Stubager, 2010; Van Noije, Kleinnijenhuis, & Oegema, 2008; Vliegenthart & Walgrave, 2011b; Walgrave, Soroka, & Nuytemans, 2008; Wood & Peake, 1998). De media slagen er in om op directe en onafhankelijke wijze mee de politieke agenda te bepalen.

De onderzoeksfocus is inmiddels verschoven van het louter opsporen van het effect, naar het bepalen van de voorwaarden waaronder het effect optreedt. Volgens Walgrave en Van Aelst (2006) hangt de politieke reactie op mediaberichtgeving af van drie factoren: de media-agenda, het issue en de politieke agenda. Onder de media-agenda verstaan ze zenderkenmerken (bv. kranten vs. televisie) alsook mediacongruentie. Het issue is het onderwerp waarover bericht wordt. Op politiek vlak staat het verschil tussen symbolische en substantiële agenda's centraal, naast individuele positie en gedrag van politieke actoren. Studies over de contingentie van politieke agendasetting besteedden al heel wat aandacht aan die drie factoren.

Gefocust op zender- en ontvangerskenmerken en op het issue waarover de media berichten, gaat de huidige onderzoeksliteratuur voorbij aan de aard van de nieuwsberichten zelf. De rol van specifieke inhoudelijke elementen zoals de toon van het nieuws of de aanwezigheid van conflict is zelden onderzocht. Het is nochtans niet ondenkbaar dat de nieuwsinhoud een vierde, cruciale contingentiefactor is. Boomgaarden en Vliegenthart (2007) pleiten ervoor om in onderzoek naar agendasetting meer aandacht te besteden aan de rol van de media-inhoud, in plaats van enkel de hoeveelheid media-aandacht, de 'zichtbaarheid van het issue', in rekening te brengen. In deze studie stellen we dat aspect centraal.

Concreet luidt de onderzoeksvraag:

Hoe modereren verschillende karakteristieken van media-inhoud het effect van mediaberichtgeving op de politieke agenda?

Uit onderzoek naar de contingentie van het 'politieke agendasetting'-effect blijkt dat politieke actoren, afhankelijk van hun positie, anders reageren op mediaberichtgeving. Van elementair belang is het onderscheid tussen machthebbers en oppositie. Zij bekleden een fundamenteel verschillende rol binnen het politieke systeem en zullen zich daardoor verschillend gedragen (Vliegthart & Walgrave, 2011b). De dynamiek van regering en oppositie zal bijgevolg een determinerende plaats innemen bij het beantwoorden van de onderzoeksvraag.

Relevantie

Ze recent hebben een aantal onderzoekers een aanzet gegeven om de rol van media-inhoud bij politieke agendasetting in kaart te brengen. Zo gaat Thesen (2011) na hoe de toon van het nieuws en de aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies meer of minder reactie uitlokken van politieke actoren die verschillende posities bekleden. Inhoudskenmerken zijn echter nog slechts beperkt onder de loep genomen. Door een uitgebreider gamma aan hypothesen te toetsen, kan dit project zodoende een bijdrage leveren aan het wetenschappelijke debat. Deze masterproef wil tevens vernieuwend zijn op methodologisch vlak: de media-inhoud en de politieke agenda worden op macroniveau met elkaar in verband gebracht.

Verder heeft het onderzoek ook maatschappelijk relevantie. Een meer genuanceerde kennis van politieke agendasetting is elementair om de impact van de media in onze samenleving beter te begrijpen. Voor sommigen is het 'politieke agendasetting'-effect een teken van responsiviteit: de politici stemmen hun prioriteiten af op wat er leeft in de media en dus onrechtstreeks op de publieke opinie (Jones & Baumgartner, 2004; Powell, 2004). Anderen beargumenteren dan weer dat politieke reactie op de media gevaarlijk is, omdat het kortzichtige en instabiele karakter van de massamedia onverzoenbaar is met een in de politiek noodzakelijke langetermijnvisie (Klingemann, Hofferbert, & Budge, 1994). Het doorgronden van het mechanisme is een hulpmiddel om ons democratisch bestel ten volle te begrijpen en op zinvolle wijze te heroriënteren.

Opbouw

Deze masterproef is gestructureerd als volgt:

Het eerste hoofdstuk, 'literatuur en hypothesen', schetst in een algemeen literatuuroverzicht de huidige stand van zaken van het onderzoek naar de contingentie van politieke agendasetting. Op basis van de bestaande kennis worden meteen hypothesen over de rol van de media-inhoud geformuleerd. De literatuur doet vermoeden dat het zinvol is om te focussen op drie inhoudskarakteristieken: de toon van het nieuws, de aanwezigheid van expliciete verantwoordelijkheidsattributies en het conflictgehalte.

In hoofdstuk twee tot en met vier worden de hypothesen empirisch getoetst. Eerst geven we wat meer uitleg over de data. Dan expliciteren we de gehanteerde methode. Concreet meten we met behulp van ARIMA-tijdreeksanalyses hoe er, afhankelijk van de media-inhoud van de berichtgeving over een issue, meer of minder parlementaire vragen en interpellaties over het issue gesteld worden.

De media-agenda is daarbij geoperationaliseerd als de voorsectie van De Standaard. De data behelzen een periode van tien jaar: van 1999 tot en met 2008. Hoofdstuk vier geeft de resultaten van de analyses weer.

Als aanvulling bij de grootschalige kwantitatieve analyses, wil hoofdstuk vijf kort ingaan op enkele concrete cases van media-impact. Dat biedt een illustratie bij de hypothesen. Bovendien komen enkele moeilijkheden inherent aan 'politiek agendasetting'-onderzoek naar voor, waaruit we tips kunnen afleiden voor toekomstig onderzoek. In een laatste deel worden ten slotte alle conclusies nog eens op een rijtje gezet.

1. Literatuur en hypothesen

1.1. Stand van zaken in de onderzoeksliteratuur

1.1.1. Het 'politieke agendasetting'-effect

Consensus over het bestaan van een 'politiek agendasetting'-effect is niet altijd vanzelfsprekend geweest. De resultaten van verschillende studies tonen aan dat het eerder de media zijn die de politiek volgen, dan vice versa. Zo komt Walker (1977) tot de conclusie dat de media enkel en alleen een volgende rol hadden bij de totstandkoming van bepaalde veiligheidswetten in de VS. Een andere studie van Wanta en Foote (1994) naar de relatie tussen de president en de media bij de berichtgeving over diverse issues, wijst erop dat de president in drie op vier gevallen de actor met de grootste invloed is.

Een meerderheid aan onderzoek vindt wel een effect. Bartels (1996), bijvoorbeeld, bestudeert de wisselwerking tussen politici en de media in de VS bij het bepalen van de nationale beleidsagenda. Bij twee van de vier onderzochte issues leidt de krantenberichtgeving de politiek sterker dan dat ze haar volgt. Wood en Peake (1998), die focussen op buitenlands beleid in de VS, komen tot de conclusie dat media-aandacht de presidentiële agenda beïnvloedt, terwijl de president er niet in slaagt impact uit te oefenen op de media-agenda. Edwards en Wood (1999) bevestigen die resultaten en breiden ze uit naar binnenlands nieuws. Ze wijzen op de uitzonderlijk belangrijke rol van de media bij het bepalen van de presidentiële agenda, zowel voor binnenlands als buitenlands beleid. In Europese context ten slotte stellen Van Noije et al. (2008) dat de Britse en Nederlandse parlementaire agenda meer bepaald worden door de media-agenda dan andersom.

1.1.2. De contingentie van 'politieke agendasetting'

Op dit moment is er wetenschappelijke eensgezindheid over de stelling dat de media mee de politieke agenda bepalen, maar dat de grootte van dat effect afhangt van de omstandigheden (Walgrave & Van Aelst, 2006). Een aantal modererende factoren zijn reeds bestudeerd, met name de media-agenda, het issue en de politieke agenda. De bevindingen van die studies scheppen het ruimere theoretische kader waarbinnen nieuwe hypothesen gegenereerd kunnen worden. We maken een kort overzicht.

Niet alle media zijn gelijk. Afhankelijk van de media-agenda, vindt een sterkere of zwakkere politieke reactie plaats. Ten eerste hebben kranten een groter 'politiek agendasetting'-effect dan televisie (Walgrave et al., 2008). Walgrave en Van Aelst (2006) speculeren over mogelijke verklaringen. Ze merken op dat kranten flexibeler zijn en makkelijker te verwerken dan televisienieuws, waardoor politici er waarschijnlijk zelf meer aan blootgesteld worden. Krantenartikels gaan ook inhoudelijk dieper dan nieuwsitems op tv, waardoor ze relevanter zijn voor politici. Verder is congruentie van belang. Wanneer verschillende media-outlets hetzelfde nieuws brengen, vergroot dat de politieke impact aanzienlijk (Eilders, 2000).

Politieke reactie verschilt fundamenteel, afhankelijk van het issue waarover bericht wordt. Soroka (2002a) onderscheidt drie mogelijke types issues: prominente, sensationele en regeringsissues. Prominente onderwerpen (bv. werkloosheid) zijn *obtrusive* en concreet: de mensen hebben directe ervaring met de problematiek die deel uitmaakt van hun reële leefwereld. Sensationele issues (bv. criminaliteit) verschillen van prominente in hun *unobtrusive* karakter. Mensen hebben geen rechtstreekse voeling met deze onderwerpen. Daardoor zijn ze meestal mediagedreven: de media bemiddelen tussen de realiteit enerzijds en het publiek of de politiek anderzijds. Bovendien lenen sensationele issues zich tot dramatische gebeurtenissen. Regeringskwesaties (bv. staatsschuld) verschillen op hun beurt van sensationele zaken doordat ze abstract zijn en daardoor minder relevant voor de media. De media-invloed op het publiek (Soroka, 2002b) en op de politiek (Walgrave et al., 2008) is het grootst voor dramatische, sensationele issues. Dan volgen prominente issues; het rijtje wordt gesloten door administratieve regeringskwesaties.

Het potentieel voor een 'politiek agendasetting'-effect varieert eveneens over verschillende politieke agenda's. Er bestaat immers niet zoiets als 'de politieke agenda'; integendeel, ons land telt een veelheid aan politieke instellingen met soms gelijklopende, soms uiteenlopende agenda's. Van primordiaal belang is het verschil tussen symbolische en substantiële consequenties (Walgrave & Van Aelst, 2006). Op symbolische agenda's staat deliberatie centraal, zonder dat er tastbare gevolgen op het beleid zijn. Een voorbeeld van een symbolische agenda is het parlementaire vragenuurtje. Substantiële agenda's, zoals wetten, hebben daarentegen wel waarneembare implicaties. Studies die concluderen dat de media een sterke invloed hebben op de politieke agenda, hanteren meestal een symbolische invulling van die agenda (bv. Edwards & Wood, 1999; Van Noije et al., 2008). Walgrave et al. (2008) maken een vergelijkende studie van de twee types agenda's en komen tot de bevinding dat media-effecten groter zijn op symbolische agenda's.

Naast de aard van de beleidsconsequenties zijn twee aspecten van individuele politieke actoren van belang. Ten eerste is er een verschil tussen regering en oppositie. In hun studie naar de invloed van massamedia op het Belgische parlement, stellen Vliegthart en Walgrave (2011b) dat oppositiepartijen vaker reageren op mediaberichtgeving dan regeringspartijen. Ten tweede is het concept *issue-ownership* veelbesproken. Een partij is eigenaar van een issue als de kiezer dat issue associeert met de desbetreffende partij en er van uitgaat dat die partij de beste *problem solver* is voor problemen aangaande het issue (Petrocik, 1996). *Issue-owners* laten zich, bij media-aandacht over de issues waarvan ze eigenaar zijn, vaker dan andere partijen beïnvloeden door die aandacht (Green-Pedersen & Stubager, 2010; Vliegthart & Walgrave, 2011b).

1.1.3. Karakteristieken van media-inhoud

De impact van karakteristieken van media-inhoud op politieke reactie is, in tegenstelling tot de andere kenmerken, quasi onbesproken in de literatuur. Er zijn enkele uitzonderingen.

In een vroege studie brengen Baumgartner et al. (1997) de toon van het nieuws al in rekening. Ze komen tot de bevinding dat negatief nieuws meer reactie opwekt.

Thesen (2011) bestudeert in recent werk eveneens de impact van de toon, alsook van toeschrijvingen van schuld. Die inhoudskenmerken modereren het 'politiek agendasetting'-effect, waarbij een interactie met politieke kenmerken optreedt. Wanneer de regering reageert op mediaberichtgeving, is de aanleiding daartoe vaker goed nieuws, terwijl politieke reactie van de oppositie meer wordt uitgelokt door slecht nieuws. Binnen de regering is goed nieuws over een issue een *trigger* voor de partijen die dat issue *ownen*; slecht nieuws lokt reactie uit bij de andere partijen. Toeschrijving van schuld, ten slotte, doet de hoeveelheid reacties van alle politieke actoren stijgen. Zijn conclusies verklaart Thesen aan de hand van een 'politiek-strategisch aanvals- en verdedigingsmodel'. Centraal staat het concept 'verantwoordelijkheid'. Wanneer politici zelf verantwoordelijkheid dragen, reageren ze liefst op goed nieuws om hun verdiensten in de verf te zetten, maar ook op slecht nieuws om zichzelf te verdedigen. Wanneer anderen verantwoordelijk zijn, is vooral negatief nieuws interessant om op mee te surfen en de tegenstanders aan te vallen.

Onlangs is die denkplaatje ook gevolgd door Greuter (2012) die nagaat hoe toeschrijvingen van schuld in de media het gedrag van politieke actoren beïnvloeden. Haar bevindingen komen overeen met het 'aanvals- en verdedigingsmodel' van Thesen. Op basis van inhoudsanalyses van mediaberichtgeving concludeert ze dat schuldtoewijzingen politieke actoren aanzetten tot strategieën om een positiever imago te creëren in de media.

De bevindingen van Thesen (2011) vormen het vertrekpunt voor dit onderzoek. De aanvullingen van deze studie zijn tweemaal. Ten eerste worden de hypothesen uitgebreid. Naast de toon van het nieuws en de aanwezigheid van expliciete verantwoordelijkheidsattributies, wordt het conflictgehalte van de berichtgeving in rekening gebracht. Ten tweede verschilt de werkwijze qua methodologie. Tijdreeksanalyses op macroniveau vervangen Thesens micro-aanpak. Zoals in het werk van Thesen, is er ook in deze studie aandacht voor het cruciale onderscheid tussen regering en oppositie.

1.2. Het waarom van politieke reactie

Waarom reageren politici überhaupt op mediaberichtgeving? Het antwoord op die cruciale vraag werpt wellicht een licht op de vereiste voorwaarden tot reactie. Van Aelst (forthcoming) overloopt drie mogelijke motieven van politici om responsief te ageren ten opzichte van de media:

Ten eerste leggen politici een verband tussen de media en de publieke opinie. Dat verband kent twee richtingen. De media zijn een surrogaat voor de publieke opinie (Pritchard, 1992), in die zin dat ze rapporteren over die zaken die het publiek belangrijk vindt. Omdat informatie over de publieke opinie schaars is, gebruiken politici de media als bron om te weten wat er leeft bij het publiek (Herbst, 2010). De relatie bestaat ook omgekeerd. De media hebben een invloed op wat het publiek belangrijk vindt, op hoe issues begrepen worden door het publiek en op de criteria die mensen hanteren bij hun stemkeuze (Scheufele & Tewksbury, 2007). De subjectieve perceptie van die invloedsrelatie is zo mogelijk nog sterker dan de objectieve impact: los van feitelijke gegevens, *denken* experts en politici dat de massamedia het publiek zeer sterk beïnvloeden (Van Aelst et al.,

2008). De veronderstelling van die impact, heeft een invloed op het gedrag van de politici zelf; daarin ligt de macht van de massamedia (Schudson, 1995).

Een tweede reden voor politieke reactie op de media is het gegeven dat politieke actoren met elkaar communiceren via de media. Door 'publiek te gaan', proberen politici steun te vinden voor hun ideeën en zo druk te zetten op hun collega's (Van Aelst, forthcoming). Via de media kunnen ze ook invloed uitoefenen op hoe een probleem in het politieke debat gedefinieerd zal worden.

Ten derde houden politici rekening met medianieuws omdat het nuttige informatie bevat. Journalisten hebben door jarenlange ervaring vaak een grote expertise opgebouwd, waarvan politici graag gebruik maken als kritische toetssteen voor hun standpunten. Bovendien bewegen journalisten zich vrij in diverse politieke kringen, waardoor ze waardevolle up-to-date informatie hebben vanuit verschillende hoeken (Van Aelst, Sehata, & Van Dalen, 2010).

De eerste reden zal verderop gebruikt worden om te onderbouwen waarom 'verantwoordelijkheidsattributies' als kenmerk van media-inhoud een centrale rol spelen voor 'politieke agendasetting'. Het tweede motief voor politieke reactie maakt dat conflict in mediaberichtgeving onder de loep genomen wordt als mogelijke modererende factor.

1.3. Verantwoordelijkheid

1.3.1. Het belang van verantwoordelijkheid

Dit onderzoek bouwt verder op de resultaten van Thesen (2011) waaruit blijkt dat verantwoordelijkheid van belang is voor de impact van media op politiek. Eerst wordt voor die bevinding een theoretische verklaring gezocht.

Hierboven werd beschreven hoe politici reageren op de massamedia vanwege de vermeende invloed van die media op het publiek. De vraag stelt zich voor welk inhoudelijk element van nieuws de invloed op het publiek van een zodanig belang is, dat het politici prikkelt tot reactie. De verwachting is dat onder andere 'verantwoordelijkheid' een belangrijk concept is om die vraag te beantwoorden.

De hoofddoelstelling van politici is maximalisatie van het aantal stemmen bij verkiezingen. Het krijgen van stemmen is immers de basisvoorwaarde voor een politieke actor om (her)verkozen te worden en zijn beleid te kunnen uitvoeren. Kennis over de criteria die mensen hanteren bij het bepalen van hun stemkeuze, is daarom voor politici cruciaal. Uit sociaalpsychologisch onderzoek blijkt dat politieke evaluaties bij stemgedrag niet enkel bepaald worden door objectieve condities, zoals een verbetering of verslechtering van de economische toestand, maar ook door de mate waarin men politieke actoren verantwoordelijk acht voor die condities (Rudolph, 2003; Schlenker, Britt, Pennington, Murphy, & Doherty, 1994). Om stemmen te behalen, moeten politici er voor zorgen dat zoveel mogelijk mensen hen de verantwoordelijkheid toeschrijven voor verbeteringen; de verantwoordelijkheid voor negatieve evoluties moet daarentegen aan de tegenstanders

toegeschreven kunnen worden. Kortom, politici moeten aantonen dat ze competent zijn om hun politieke verantwoordelijkheden te dragen en maatschappelijke problemen op te lossen.

Niet enkel de politiek, maar ook de media blijken veel belang te hechten aan verantwoordelijkheid. In een studie naar het voorkomen van verschillende frames in het nieuws, komen Semetko en Valkenburg (2000) tot de bevinding dat het meest gebruikte nieuwsframe het *'responsibility frame'* is. Berichten waarin dat frame gehanteerd wordt, stellen een issue of probleem zo voor dat de nadruk ligt op wie er verantwoordelijkheid voor draagt. Dat kan de regering zijn, maar net zo goed een groep of een individu.

Wat politici des te meer kan prikkelen, is het gevoel dat ze steeds minder grip hebben op de media, die het publiek zo sterk lijken te beïnvloeden. Ten gevolge van het mediatiseringsproces wordt politieke berichtgeving gedomineerd door de *'medialogica'*, ten koste van de *'politieke logica'* (Altheide & Snow, 1979). Zowel de inhoud als de stijl van politiek nieuws worden meer en meer autonoom bepaald door de media, op basis van mediacriteria. Patterson (1997) spreekt van *'interpretatieve journalistiek'* om aan te geven hoe de hedendaagse journalist politici en hun beleid vaker bekritiseert. Het gevoel van onmacht bij politici blijkt bijvoorbeeld uit de vaststelling dat 68% van de politici in Nederland vinden dat politici *"gemaakt en gekraakt worden in de media"* (Van Praag, Brants, & de Vreese, 2010, p. 16). De media handelen onafhankelijk, waardoor politici enkel nog post hoc kunnen reageren, in plaats van de berichtgeving zelf te initiëren.

Samengevat: de media schrijven onafhankelijk verantwoordelijkheid toe aan politieke actoren; politici denken dat die toeschrijvingen het publiek beïnvloeden en zo hun kansen bij verkiezingen bepalen, hetgeen voor die politici van elementair belang is. Het lijkt aannemelijk dat verantwoordelijkheidsattributie één van de inhoudskenmerken is die de politiek aanzet tot reactie en dus het *'politieke agendasetting'*-effect versterkt.

We merken nog op dat het gevoel van politici dat verantwoordelijkheidsattributies in de media het publiek beïnvloeden, terecht is. Wanneer de media verantwoordelijkheid toeschrijven aan politieke actoren, heeft dat effectief een invloed op het publiek, dat weinig directe ervaring heeft met politici en zich daarom voornamelijk op de massamedia beroept (Gerhards, Offerhaus, & Roose, 2007). Dat structureert niet enkel het publieke denken, maar ook het handelen (Iyengar, 1991). Zo zullen mensen mede op basis van verantwoordelijkheidsattributies in de media hun stemkeuze bepalen (Gerhards et al., 2007).

1.3.2. Impliciete verantwoordelijkheidsattributie: toon

Een impliciete vorm van verantwoordelijkheidsattributie is de toon van het artikel. Het gaat om een algemene, frame-gerelateerde *tonality* van het nieuws die kan variëren van negatief, over neutraal of gebalanceerd, tot positief (Lengauer, Esser, & Berganza, 2011). Green-Pedersen en Mortensen (2009) merken op dat de regering verantwoording verschuldigd is voor elk maatschappelijk probleem, zelfs wanneer ze zelf niet direct de oorzaak is van het probleem of wanneer het niet in haar mogelijkheid ligt om het op te lossen. Slecht nieuws is daarom *an sich* een negatieve

verantwoordelijkheidsattributie ten opzichte van de regeerders; omgekeerd wijst goed nieuws op een positieve toeschrijving van verantwoordelijkheid. Neutraal nieuws, dat noch verdiensten looft noch gebreken bekritiseert, is minder relevant voor politici. Omwille van die reden is te verwachten dat het globale 'politieke agendasetting'-effect groter is voor positief en negatief nieuws dan voor neutraal nieuws.

Thesen (2011) preciseert dat toon het inhoudskenmerk bij uitstek is waarbij een interactie-effect met politieke kenmerken verwacht kan worden. Het onderscheid tussen regering en oppositie is fundamenteel. Zoals hierboven reeds beschreven, interpreteert hij politieke reactie op de media als een bewuste offensieve of defensieve politieke strategie die afhangt van de positie die de actor bekleedt.

Slecht nieuws belangt zowel regerings- als oppositiepartijen aan. De regering, die verantwoordelijkheid draagt, reageert op slecht nieuws om zich te verdedigen. Uit onderzoek blijkt dat negatief nieuws over een actor de publieke opinie in hogere mate ongunstig stemt, dan dat positief nieuws het opinieklimaat zal verbeteren (Wanta, Golan, & Lee, 2004). Dat zorgt voor een effect in politiek gedrag, genaamd 'kostengeoriënteerde negativiteit', waarbij politieke actoren eerder gemotiveerd zijn om kosten te vermijden dan om winsten te boeken (Lau, 1985). De impact van negatieve verantwoordelijkheidsattributies weegt dus zwaar door op de regeerders. De oppositie, zonder verantwoordelijkheid maar azend op regeringsdeelname na volgende verkiezingen, heeft ook baat bij een reactie op negatief nieuws om de incompetentie van de regeerders te accentueren.

Onderzoek bevestigt bovendien dat individuen van nature de neiging hebben om sterker te reageren op slecht nieuws (Kahn & Kenney, 1999; Soroka, 2006). Vraag is of dit fenomeen ook van toepassing is op politici, aangezien niet wat zij *denken*, maar wat zij *doen* van belang is (Pritchard, 1992). Er zijn aanwijzingen die suggereren dat de redenering ook voor politici opgaat. Journalisten, een beroepencategorie waar handelen primeert op denken, hanteren eveneens een negativiteits*bias*: slecht nieuws domineert de mediaberichtgeving (Cohen, 2004; Niven, 2001).

Hypothese 1: Negatief nieuws versterkt het 'politieke agendasetting'-effect op regerings- en oppositiepartijen.

Goed nieuws, zo blijkt uit het werk van Thesen, is daarentegen geen eenduidige versterker tot politieke reactie. Voor regeringspartijen, die hun verdiensten in de verf willen zetten, is het net als negatief nieuws wel een *trigger*. De oppositiepartijen schuwen net daarom positief nieuws. Zij willen aantonen dat de regering incompetent is en dat ze zelf betere resultaten zouden boeken; mediaberichtgeving over goede prestaties van de regeerders is daartoe nadelig en moet geminimaliseerd worden. Reactie van de oppositie op goed nieuws blijft daarom steevast uit.

Hypothese 2a: Positief nieuws versterkt het 'politieke agendasetting'-effect op regeringspartijen.

Hypothese 2b: Positief nieuws verzwakt het 'politieke agendasetting'-effect op oppositiepartijen.

1.3.3. Expliciete verantwoordelijkheidsattributie

De duidelijkste toeschrijvingen van verantwoordelijkheid ten opzichte van politieke actoren gebeuren via expliciete vermeldingen. Expliciete attributies kunnen allerlei vormen aannemen, want er bestaan uiteenlopende vormen van verantwoordelijkheid. Vanuit psychologisch onderzoek wordt de noodzakelijke opdeling gemaakt tussen 'oorzakelijkheid' en 'behandeling' (Iyengar, 1991). Bij oorzakelijke verantwoordelijkheid ligt de actor aan de oorsprong van een probleem; hij heeft bijgedragen tot de creatie van het probleem. Bij verantwoordelijkheid voor de behandeling van het probleem is de actor degene die door actie het probleem moet oplossen. In dat verband leveren Gerhards, Offerhaus en Roose (2007) een bijdrage door het ontwerp van een algemeen en uitgebreid instrumentarium om bij inhoudsanalyse verantwoordelijkheidsattributies te meten. Ze onderscheiden gelijkaardige concepten. 'Causale attributie' (*Kausalattribution; causal attribution*) houdt in dat een politieke actor een bepaalde maatschappelijke situatie heeft veroorzaakt. De actor wordt met andere woorden een schuld of een verdienste toegeschreven. Bij 'bevoegdheidsattributie' (*Zuständigkeitsattribution; competence attribution*) wordt er gewezen op de competentie van een actor om een probleem op te lossen. De actor is aansprakelijk voor de oplossing en wordt aangezet om tot handelen over te gaan.

Bij de codering van verantwoordelijkheidsattributies voegen Helfer, van Santen en Van Aelst (2011) naast de causale en de bevoegdheidsattributie een derde vorm toe. Het betreft een zwakkere, meer algemene verantwoordelijkheid van politieke actoren die in de mogelijkheid zijn om het gestelde probleem te verlichten. In hun onderzoek naar het voorkomen van ondermeer het *responsibility frame* in mediaberichtgeving, zetten Semetko en Valkenburg (2000) die driedeling om in de praktijk, zonder het theoretisch te expliciteren. Ze meten verantwoordelijkheidsattributies aan de hand van vijf ja/nee-vragen (Semetko & Valkenburg, 2000, p. 100). Sommige daarvan peilen naar oorzakelijkheid: *"Does the story suggest that some level of the government is responsible for the issue/problem?"*. Andere focussen op de oplossing voor het probleem of de actie die ondernomen dient te worden: *"Does the story suggest the problem requires urgent action?"*. De laatste gaan dieper in op de meer algemene verantwoordelijkheid om het probleem te verlichten, omdat de actor daartoe de mogelijkheid heeft: *"Does the story suggest that some level of the government has the ability to alleviate the problem?"*

Thesen (2011) meet in zijn onderzoek *blame attributions* en komt tot de conclusie dat nieuws waarin politici de schuld krijgen voor een probleem, meer politieke reactie teweegbrengt vanwege zowel regerings- als oppositiepartijen. Opnieuw is de verklaring voor de regering te vinden in een verdedigingsmechanisme, terwijl het bij de oppositie om een aanvalsstrategie gaat. In het kader van bovenstaande theorie meet hij enkel negatieve causale attributies. Zijn bevindingen zijn waarschijnlijk te veralgemenen voor alle soorten verantwoordelijkheidsattributies.

Hypothese 3: Expliciete verantwoordelijkheidsattributies aan politieke actoren in de nieuwsberichtgeving versterken het 'politiek agendasetting'-effect op regerings- en oppositiepartijen.

Een volgende eigenschap van een verantwoordelijkheidsattributie is het standpunt van waaruit deze geschreven is. Hoofdzakelijk zijn er twee groepen actoren die als zender kunnen optreden: de journalisten zelf of andere actoren die in het nieuws de mogelijkheid krijgen om zich te uiten (Gerhards et al., 2007). Wanneer een journalist andere bronnen aan het woord laat, blijft het nieuwsbericht feitelijk. Schrijft hij vanuit eigen naam verantwoordelijkheid toe aan politici, is er veelal sprake van een opiniestuk.

Op de vraag welke van de twee mogelijke zenders van verantwoordelijkheidsattributies (journalist of andere bron) meer of minder politieke reactie teweegbrengt, lijken twee antwoordscenario's mogelijk. Enerzijds kunnen politici opiniërend nieuws beschouwen als 'slechts' een journalistenmening, waardoor ze minder dan bij feitelijke beschuldigingen de noodzaak voelen om zich te wapenen. Anderzijds kan het optreden van de media als autonome actor, politici sterker aanzetten tot reactie. In deze is dit onderzoek exploratief en onthoudt het zich van hypothesevorming.

1.4. Conflict

De rol van conflict bij de impact van media op politiek is totnogtoe onbesproken in de literatuur. Het lijkt nochtans relevant te bestuderen hoe conflict het 'politieke agendasetting'-effect modereert, want conflictueus nieuws versterkt alleszins het '*publieke agendasetting*'-effect (Wanta & Hu, 1993). Niet enkel het denken, maar ook het handelen wordt beïnvloed: blootstelling aan een conflictueuze *framing* van verkiezingsnieuws, vergroot de kans op effectieve opkomst bij verkiezingen (de Vreese & Tobiasen, 2007). Precies die aanzet tot handelen is nodig voor politieke reactie.

Conflict is, net als verantwoordelijkheid, alleszins een belangrijk element van mediaberichtgeving. Het bevat een hoge nieuwswaarde (Galtung & Ruge, 1965). Journalisten kaderen daarom een substantieel deel van het nieuws in termen van conflict (Neuman, Just, & Crigler, 1992). Dat blijkt ook uit de studie van Semetko en Valkenburg (2000): het conflictframe is, na het verantwoordelijkheidsframe, het meest gehanteerde generische frame. Onderzoek wijst eenduidig op de dominantie van conflict in mediaberichtgeving ten opzichte van consensus (Lengauer et al., 2011).

Enerzijds kan politiek nieuws conflictueus zijn, omdat het een weerspiegeling is van een reëel politiek beleidsconflict. Het initiatief om dergelijk nieuws te brengen kan uitgaan van de journalist, maar ook van politici zelf. Als reden voor politieke reactie op mediaberichtgeving werd in het literatuuroverzicht hierboven reeds aangehaald hoe politici de media gebruiken om met hun collega's te communiceren, in plaats van met het grote publiek (Walgrave & Van Aelst, 2006). Door conflicterende standpunten bekend te maken, zoeken politici publieke steun voor hun beleidsvoorstellen en zetten ze elkaar onder druk. Logischerwijs volgt de verwachting dat dergelijk beleidsmatig getint conflictnieuws meer politieke reactie teweegbrengt. Politici willen in conflictsituaties de bovenhand halen door anderen te overtuigen. Die redenering gaat op voor zowel regerings- als oppositiepartijen.

Hypothese 4: De aanwezigheid van beleidsconflict in de nieuwsberichtgeving versterkt het 'politieke agendasetting'-effect op regerings- en oppositiepartijen.

Anderzijds plaatsen een aantal auteurs (bv. Just, Crigler, & Buhr, 1999; Vliegthart, Boomgaarden, & Boumans, 2011) conflictnieuws lijnrecht tegenover beleidsnieuws. Kleinnijenhuis et al. (2007) spreken van 'nieuws over steun of kritiek voor politieke partijen'. Door het nieuws conflictueus te *framen*, plaatst de journalist de politieke strijd centraal, waarbij weinig of geen aandacht besteed wordt aan informatie over het issue op zich. De politieke wereld vormt het 'schouwspel' waarover de media berichten. Een typevoorbeeld hiervan vinden we in verkiezingsberichtgeving: nieuws over politieke campagnes focust voornamelijk op het '*horserace*'-aspect, eerder dan betekenisvolle informatie over het beleid te verschaffen (Iyengar, Norpoth, & Hahn, 2004). Journalisten hanteren een '*game schema*' en kaderen verkiezingsnieuws als een strategische strijd tussen partijen, in plaats van te focussen op inhoudelijke beleidsvoorstellen (Patterson, 1994).

Dergelijke conflictframes hebben een invloed op het publiek: steun in het conflict leidt tot winst terwijl kritiek tot verlies kan leiden bij verkiezingen (Kleinnijenhuis et al., 2007). Analoog aan de redenering bij 'verantwoordelijkheid', zou meer politieke reactie te verwachten zijn. Echter, strategisch nieuws over winnaars en verliezers vormt geen onderdeel van de politieke beleidsagenda zoals hier onderzocht. Het is mogelijk dat politici individueel het initiatief nemen om conflictnieuws te becommentariëren in de media, maar in beleidsorganen zoals het parlement staat dat soort nieuws niet op de agenda. Het verwachte resultaat is daarom een zwakker 'politiek agendasetting'-effect. Omdat deze masterproef enkel focust op beleidsnieuws, kunnen we het effect van deze tweede vorm van conflict niet toetsen.

De gevolgde redenering gaat op voor conflict waarbij minstens één zijde een politieke functie bekleedt. Ofwel staan twee politieke actoren tegenover elkaar, ofwel ligt een politieke actor in de clinch met een maatschappelijke actor (bijvoorbeeld de vakbonden). We spreken van respectievelijk 'zuiver politiek conflict' en 'politiek-maatschappelijk conflict'. Een conflictfocus in berichtgeving kan ook zijn oorsprong vinden in een 'zuiver maatschappelijk conflict' tussen twee of meer maatschappelijke actoren. Zo'n situatie ligt volledig buiten het politieke veld, waardoor een invloed op het 'politieke agendasetting'-effect niet in de lijn van de verwachtingen ligt. Zuiver maatschappelijk conflict maakt aldus geen onderwerp uit van deze studie.

1.5. Overzicht van de hypothesen

Deze masterproef gaat uit van het bestaan van een massamediaal ‘politiek agendasetting’-effect. Wanneer een issue in de media meer aandacht krijgt, komt het hoger op de politieke agenda te staan. De centrale vraag hoe verschillende karakteristieken van media-inhoud dat effect modereren, wordt onderzocht aan de hand van volgende hypothesen:

Tabel 1: Overzicht van de hypothesen

Inhoudskenmerk	Hypothese	Regering (R) of oppositie (O)
Verantwoordelijkheid		
Impliciet: toon	H1 Slecht nieuws versterkt AS-effect	R & O
	H2a Goed nieuws versterkt AS-effect	R
	H2b Goed nieuws verzwakt AS-effect	O
Expliciet: attributies	H3 Expliciete attributies versterken AS-effect	R & O
Conflict		
Politiek beleidsconflict	H4 Conflict versterkt AS-effect	R & O

2. Data

2.1. Media-agenda

De onafhankelijke variabele in dit onderzoek is de media-agenda. Een reeds bestaande inhoudsanalyse van krantenartikels, uitgevoerd binnen het kader van het Belgische luik van het 'Comparative Policy Agenda Project' (CAP), vormt de basis. Aanvullend is voor een steekproef van de CAP-data een dieptecodering van inhoudskarakteristieken gedaan.

2.1.1. CAP-codering

Het Belgische onderdeel van het CAP-project bevat een codering van de voorsectie van de krant De Standaard voor de periode van 1999 tot en met 2008. In totaal werden voor die periode van tien jaar ongeveer 22.000 artikels gecodeerd. Elk artikel heeft een *topic code* toegewezen gekregen, die correspondeert met het onderwerp waarover het artikel handelt. Dat is gebeurd aan de hand van een codeboek bestaande uit 28 '*major topic codes*', die op hun beurt onderverdeeld zijn in 247 '*minor topic codes*'. Major code 100 staat bijvoorbeeld voor 'economie', subcode 103 verwijst naar 'arbeidsmarkt en werkgelegenheid'.

De Standaard is empirisch geschikt om de hypothesen van dit onderzoek te testen. In het literatuuroverzicht werd reeds beschreven hoe kranten een groter 'politiek agendasetting'-effect hebben dan televisie, omwille van hun toegankelijkheid voor politici en hun diepgang. Die laatste eigenschap gaat in het bijzonder op voor De Standaard, die beschouwd wordt een 'kwaliteitskrant' te zijn. Bovendien hanteren kwaliteitsmedia vaker verantwoordelijkheidsframes en conflictframes (Semetko & Valkenburg, 2000), die een belangrijk onderdeel van dit onderzoek vormen. Kortom, voor 'De Standaard' is de kans op een effect zoals beschreven in de hypothesen het grootst, wat het interessantste resultaat kan opleveren voor deze studie.

De krant 'De Standaard' is eveneens vanuit praktisch oogpunt gekozen. Uiteraard zou het nuttig zijn om meerdere kranten en zelfs andere media te bestuderen, maar daarvoor zijn geen CAP-gegevens beschikbaar. Een nieuw grootschalig codeerproject opstarten is binnen de tijdslimiet van dit onderzoek onhaalbaar.

2.1.2. Dieptecodering

Voor de dieptecodering is uit het CAP-bestand een steekproef genomen van alle artikels van vier beleidsissues: werkgelegenheid, justitie, migratie en begroting. De steekproef is gebaseerd op de topic codes van de CAP-codering zelf. Dat levert over de gehele periode 1999-2008 een totaal van 1187 artikels op. Buitenlands nieuws en foutgecodeerde artikels zijn als dusdanig gecodeerd en voor de analyses uit de data gefilterd. Zo blijven 939 bruikbare artikels over. De aantallen per issue zijn weergegeven in tabel 2.

De keuze voor die vier issues is vooreerst gebaseerd op bevindingen van andere onderzoekers zoals beschreven in het literatuuroverzicht. Het 'politieke agendasetting'-effect blijkt te variëren over de verschillende types issues van de typologie van Soroka (2002a). Door elk type issue in het onderzoek op te nemen, kan worden nagegaan of die variatie ook optreedt voor de impact van media-inhoud. Omdat onderzoekers de grootste effecten vonden bij sensationele issues, bevat het sample van deze studie twee sensationele issues. De definitieve issueselectie is gebaseerd op praktische overwegingen. Zo moeten de issues zich lenen tot verantwoordelijkheidsattributies en conflictsituaties. Tabel 2 toont welke issues tot welk type behoren.

Tabel 2: Typologie en aantal artikels per issue

	Soort issue (Soroka, 2002a)	N
Werkgelegenheid	prominent issue	181
Begroting	regeringsissue	161
Migratie	sensationeel issue	364
Justitie	sensationeel issue	233
Totaal		939

De 939 artikels zijn gecodeerd aan de hand van het codeboek dat terug te vinden is in bijlage 1. De drie hoofdvariabelen die ook aan de basis van de hypothesen van dit onderzoek liggen zijn de toon van het artikel en de aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies en conflict. Hier volgt een kort overzicht van de precieze invulling van deze variabelen.

In navolging van het advies van Lengauer et al. (2011) wordt de toon van het artikel gemeten op drie niveaus. De eerste meting betreft de algemene toon van het artikel, aan de hand van volgende vaak gebruikte vraagstelling: 'Wat is, naar jouw mening, de algemene toon van het artikel?'. Die algemene toon kan verschillen van de toon voor een toekomstige dimensie, de '*outlook*' genaamd. Dat is de tweede toonvariabele. Ten slotte hanteren een aantal auteurs (bv. Just et al., 1999; Reinemann & Wilke, 2005) een toonmeting vanuit het perspectief van de individuele actor, namelijk de '*favorability*'. Die zou duidelijker zijn en een meer betrouwbare meting opleveren (Lengauer et al., 2011). Daarom wordt van de eerste tien politieke actoren in het nieuwsbericht de '*favorability*' gecodeerd.

De drie tooncoderingen bestaan uit vier categorieën: negatief (-1), ambivalent/gebalanceerd (0), positief (1) en neutraal/niet van toepassing (2). De indicatoren voor de toon moeten duidelijk en herkenbaar zijn; subjectieve interpretaties van toon zijn niet bruikbaar. Een overzicht van indicatoren van toon wordt overgenomen van Lengauer et al. (2011, pp. 17-19) en is terug te vinden in het codeboek.

Mogelijk zullen voor de analyses niet alle componenten van het codeschema effectief gebruikt worden, maar een omstandige en heldere opdeling verhoogt de duidelijkheid voor de codeurs, wat de betrouwbaarheid van het onderzoek ten goede komt. Een voorbeeld van elke van de drie vormen kan de opdeling verduidelijken:

Algemene toon	<i>'Het gerecht heeft een grote achterstand inzake misdaaddossiers.'</i> (negatief)
Outlook	<i>'Het federaal planbureau verwacht dat er dit jaar 40.000 werklozen zullen bijkomen.'</i> (negatief)
Favorability	<i>'Mieke Vogels heeft het aantal jobs in de zorgsector met 6500 doen stijgen; investeren in zorg werkt wel degelijk.'</i> (positief nieuws voor Mieke Vogels)

De codering van verantwoordelijkheidsattributies gebeurt volgens de werkwijze van Helfer et al. (2011), zoals beschreven in het literatuuroverzicht. De drie soorten verantwoordelijkheidsattributies, namelijk causale attributies (oorzakelijk), bevoegdheidsattributies (actie/oplossing) en algemene verantwoordelijkheidsattributies (mogelijkheid om het probleem te verlichten), worden geoperationaliseerd als dummyvariabelen. Hoewel een bevoegdheidsattributie in praktijk in bijna alle situaties een algemene verantwoordelijkheid impliceert, moeten de codeurs niet telkens beide vormen aanvinken. De vorm die het meest specifiek van toepassing is, telt. Voor alle duidelijkheid volgt voor elke soort attributie een voorbeeld:

Causaal	<i>'De feitelijke straffeloosheid, het wanbeleid op Justitie, de onaangepaste en overvolle gevangenissen spelen zeker een rol, maar het zou al te gemakkelijk zijn om de schuld enkel op de minister te steken.'</i>
Bevoegdheid	<i>'De minister moet dringend werk maken van de rondzendbrief, want de situatie van de illegalen in ons land is onhoudbaar.'</i>
Algemene verantw.	<i>'Elke advocaat heeft op z'n minst wel één dossier dat al een jaar of twee rijp is om voor de rechtbank gebracht te worden, maar dat door gebrek aan magistraten pas over twee of drie jaar aan de beurt zal komen. Het is duidelijk dat de uitvoerende noch de wetgevende macht bereid lijkt hieraan iets te doen.'</i>

Een aparte vorm van verantwoordelijkheidsattributies is een causale toeschrijving ten opzichte van een vroegere politieke actor. Dat kenmerk is niet opgenomen in de hypothesen, doch voor de codeurs is het handig om het apart te coderen, om verwarring met de andere attributies te vermijden.

Ook de meting van de derde variabele, het conflictgehalte, is opgesplitst in drie onderdelen: zuiver politiek, politiek-maatschappelijk en zuiver maatschappelijk. De in het codeboek opgesomde indicatoren van conflict (-1), balans (0), consensus (1) en neutraliteit (2) komen opnieuw uit het overzichtsartikel van Lengauer et al. (2011, pp. 17-19). Voorbeelden:

Zuiver politiek	<i>'Er loopt in het asiëldossier een breuklijn tussen de PS en het CDH aan de ene kant en Open VLD, de MR en CD&V aan de andere kant. De tegenstelling spatte gisteren open tijdens een kletterende ruzie op het kernkabinet.'</i> (conflict)
-----------------	---

Politiek-maatsch. *'De regering en de sociale partners kwamen gisteren tot een akkoord na constructief overleg over de loonvoorwaarden.'* (consensus)

Zuiver maatsch. *'De vakbond zegt te zullen staken tegen de beslissingen van de bedrijfsdirectie.'* (conflict)

In het literatuuroverzicht werd ten slotte geopperd om ook exploratief te onderzoeken hoe opiniërend nieuws, waarbij een journalist vanuit eigen naam verantwoordelijkheid toeschrijft aan politieke actoren, het 'politieke agendasetting'-effect beïnvloedt. De dummyvariabele 'opiniestuk' maakt al deel uit van de originele CAP-codering en moeten we dus niet meer zelf coderen. De codeurs kunnen foutgecodeerde artikels wel aanpassen.

Twee codeurs, vertrouwd met coderen voor het CAP, voeren de dieptecodering uit. Tijdens een korte maar intensieve opleidingsperiode behandelen beiden viermaal een kleine set artikels, waarna de resultaten vergeleken en besproken worden. Daar waar nodig worden de instructies en het codeboek bijgestuurd. Het gebruik van een codeerformulier in het dataverwerkingsprogramma Access verkleint de kans op fouten. Van het uiteindelijke volledige sample neemt de auteur van deze thesis 908 artikels voor haar rekening; de tweede codeur doet de overige 279 artikels. Om de betrouwbaarheid tussen codeurs te toetsen, wordt een steekproef van 25 artikels gecodeerd door beiden. De betrouwbaarheidsschattingen zijn per variabele af te lezen in tabel 3.

Tabel 3: Krippendorff's Alpha betrouwbaarheidsschattingen voor alle zelfgecodeerde variabelen

Variabele	Krippendorff's Alpha
Algemene toon	0,7752
Outlook	0,7251
Actoren	0,8772
'Favorability' (van gelijkgecodeerde actoren)	0,6042
Zuiver politiek conflict	1
Politiek-maatschappelijk conflict	0,8533
Zuiver maatschappelijk conflict	0,9054
Causale attributie	0,8734
Algemene verantwoordelijkheidsattributie	1
Bekwaamheidsattributie	0,8567
Causale attributie verleden actor	1

n = 25 en aantal codeurs = 2

Globaal gezien zijn deze betrouwbaarheden bevredigend. Dat is vermoedelijk te danken aan de zeer conservatieve codeerstijl. In de literatuur hanteert men, als grenswaarde voor een betrouwbare codering, vaak een .80-resultaat. De tooncoderingen geven de laagste betrouwbaarheden met een score lager dan .80. Toch volstaan de resultaten voor 'algemene toon' en 'outlook', gegeven de aard van deze variabelen, die in de literatuur als moeilijk codeerbaar erkend wordt. De betrouwbaarheid van 'favorability' daarentegen valt tegen. Ze bedraagt slechts .60 en dat cijfer geldt dan nog enkel voor de actoren die door beide codeurs aangeduid werden. Van de 57 actoren die door minstens één van de codeurs geïdentificeerd werden, zijn dat er 50. De 'favorability-variabele' is daarom niet

bruikbaar voor verdere analyses. De conflictvariabelen zijn vrij eenvoudig te coderen en geven hoge scores. Ook de betrouwbaarheden voor de attributiecoderingen zijn hoog. Daarbij moet de score van 1 bij 'algemene verantwoordelijkheidsattributie' en 'causale attributie verleden actor' in perspectief geplaatst worden, door op te merken dat beide vormen van attributies in de steekproef van 25 artikels slechts eenmaal aanwezig waren. In beide gevallen waren ze wel opgemerkt door beide codeurs.

2.2. Politieke agenda

De politieke agenda wordt in deze studie ingevuld als het geheel aan parlementaire vragen en interpellaties van 1999 tot en met 2008. Dat is een keuze voor de *'best practice'*: als de hypothesen ergens bevestiging vinden, mag de bevestiging hier verwacht worden. Het wekelijkse parlementaire debat behoort tot de 'symbolische agenda': parlamentsleden kunnen elkaar vragen stellen zonder dat er directe, tastbare beleidsgevolgen uit voortkomen. Er van uitgaand dat politici reageren omdat ze bekwaam willen overkomen bij het publiek, of omdat ze verwickeld zijn in een conflict met collega's, lijken snelle, mediagerichte, symbolische agenda's effectiever dan trage, logge, substantiële beleidsveranderingen. Het wekelijkse karakter van de agenda garandeert de mogelijkheid om mee te gaan met het snelle ritme van mediaberichtgeving. Parlementaire vragen en interpellaties zijn bovendien de agenda bij uitstek waar regerings- en oppositiebelangen botsen en een divergent gedrag teweegbrengen (Vliegenthart & Walgrave, 2011a). Dat is noodzakelijk voor het onderzoek naar de interactie-effecten tussen media-inhoud en politieke positie.

Doordat de agenda een periode van tien jaar beslaat, is de nodige variatie in politieke actoren aanwezig. De samenstelling van de regering is driemaal gewijzigd, hoewel de paarse partijen het grootste deel van de tijd aan de macht zijn geweest. In tussentijd zijn er grote verschuivingen geweest op het niveau van de parlamentsleden. Bovendien is er ook verandering qua ministers bevoegd voor de gecodeerde issues, zowel op individueel als partijniveau. Die variatie is nuttig, omdat de resultaten dan sterker veralgemeend kunnen worden en niet slechts opgaan voor één bepaalde politieke configuratie. Doordat er verschillende verkiezingsperiodes geweest zijn, kan met een mogelijke invloed daarvan rekening gehouden worden.

Praktisch wordt ook hier gebruikgemaakt van een bestaande codering van het CAP-project. Voor alle parlementaire vragen zijn *topic codes* toegekend volgens hetzelfde codeboek als bij de mediadata. Daardoor kunnen we hier eveneens op basis van de *topic codes* de parlementaire vragen en interpellaties selecteren die handelen over de vier issues in onze steekproef: werkgelegenheid, begroting, migratie en justitie. De aantallen per issue zijn terug te vinden in tabel 4.

Per parlementaire vraag of interpellatie is behalve de *topic code* ook de naam en de partij van de vraagsteller ingevoerd. Die variabele is nodig om het onderscheid te kunnen maken tussen politieke reactie van regeringspartijen en oppositiepartijen. Daartoe hercoderen we de variabele 'partij van de vraagsteller' tot twee dummyvariabelen 'regering' en 'oppositie'. Of een partij tot de regering dan wel tot de oppositie behoort, varieert uiteraard over de tien jaar. Tabel 4 geeft voor elk issue aan hoeveel parlementaire vragen en interpellaties gesteld werden door leden van regerings- en

oppositiepartijen. Voor elk issue komt het merendeel van oppositiekant. In totaal is de oppositie de vraagsteller in 65% van alle parlementaire vragen en interpellaties. De regering neemt 35% voor haar rekening.

Tabel 4: Aantal parlementaire vragen en interpellaties per issue

	N	Aandeel regeringspartijen	Aandeel oppositiepartijen
Werkgelegenheid	242	38,02%	61,98%
Begroting	372	20,97%	79,03%
Migratie	1022	34,05%	65,95%
Justitie	1373	38,53%	61,47%
Totaal	3009	34,80%	65,20%

3. Methode

3.1. Analyses op macroniveau

We willen onderzoeken hoe het effect van de media-agenda op de politieke agenda varieert naargelang de toon van het artikel en de aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies en conflict. Die probleemstelling kan op verschillende manieren onderzocht worden. Er is een elementair onderscheid tussen een aanpak op micro- en op macroniveau. Bij analyses op macroniveau wil men kijken of bepaalde fenomenen elkaar op globaal niveau beïnvloeden. Voor onze onderzoeksvraag kan bijvoorbeeld nagegaan worden of, algemeen gezien, in perioden met meer negatief nieuws over een issue de politieke aandacht voor dat issue stijgt. Microstudies daarentegen nemen verbanden op het individuele niveau onder de loep. Wij zouden per krantenartikel kunnen nagaan of hierop politieke reactie volgde en vervolgens bestuderen of negatieve artikels vaker tot reactie leidden. Het is belangrijk om *'ecological fallacy'* te vermijden, waarbij men conclusies getrokken op microniveau veralgemeent naar het macroniveau of vice versa (Robinson, 1950). De keuze voor een bepaalde onderzoekstechniek heeft gevolgen voor de draagwijdte van de resultaten.

De paper van Thesen (2011), die fungeerde als leidraad voor het opstellen van de hypothesen voor deze studie, kiest voor een aanpak op microniveau. Elk 'individueel nieuwsverhaal', geoperationaliseerd als element van het Deense radionieuws, vormt in dat onderzoek een codeereenheid. Voor elk nieuwsverhaal wordt vervolgens nagegaan of er reactie volgt van regering en oppositie, of het verhaal een verantwoordelijkheidsattributie bevat, enzovoort. Die individuele gegevens worden vervolgens geaggregeerd om bredere kwantitatieve conclusies te trekken.

In een artikel over het gebruik van tijdreeksanalyse in de politieke communicatie, pleiten Hollanders en Vliegthart (2008) er echter voor om dergelijke analyses op macroniveau te doen. Macro-analyses brengen macrofenomenen met elkaar in verband, waardoor ze toelaten zeer robuuste conclusies te trekken over invloedsrelaties van het bredere mediasysteem op populaties. Bovendien kan de dynamiek van die invloedsrelaties op lange termijn worden blootgelegd, rekeninghoudend met de vraag welk fenomeen het andere voorafgaat, waardoor men sterker causaliteit kan claimen (Hollanders & Vliegthart, 2008). In het literatuuroverzicht hierboven vinden we veel voorbeelden van wetenschappers die kiezen voor deze aanpak bij het bestuderen van politieke agendasetting, hoewel zij niet focussen op het modererende effect van inhoudskenmerken (bv. Walgrave et al., 2008; Wood & Peake, 1998).

De aard van onze dataset maakt het mogelijk om te kiezen voor tijdreeksanalyse op macroniveau. De gegevens behelzen een periode van tien jaar, waardoor op lange termijn trends blootgelegd kunnen worden. Het is interessant om op die manier na te gaan of de hypothesen, deels gebaseerd op conclusies van Thesen, gelden op dat geaggregeerd niveau.

3.2. Tijdreeksanalyse: het ARIMA-model

3.2.1. ARIMA-tijdreeksanalyse

Er bestaan veel technieken om geaggregeerde data op macroniveau te analyseren. De twee meest toegepaste modellen in politieke en communicatiewetenschappen zijn ARIMA- en VAR-modellen (Vliegthart, 2009). ARIMA is geschikt om de invloed van een vooraf bepaalde onafhankelijke variabele op een afhankelijke variabele te onderzoeken; VAR stelt causale relaties vast tussen twee of meer variabelen zonder op voorhand een richting te specificeren (Vliegthart, 2007). In deze studie zoeken we duidelijk het effect van een onafhankelijke variabele, media-inhoud, op een afhankelijke variabele, parlementaire vragen en interpellaties. Wij zullen om die reden gebruikmaken van ARIMA-tijdreeksanalyse.

ARIMA is de afkorting van *Auto Regressive Integrated Moving Average*. De methode is oorspronkelijk ontwikkeld door George Box en Gwilym Jenkins (1970) en wordt daarom ook *Box-Jenkins modeling* genoemd. Een ARIMA-model gaat op gepaste wijze om met de dynamiek van de afhankelijke tijdreeks, door ze te zuiveren van trend en autocorrelatie (Ostrom, 1990). Daarmee bedoelen statistici dat het verleden van de afhankelijke tijdreeks, in dit geval de parlementaire agenda, in kaart wordt gebracht alvorens externe variabelen te betrekken. Een concreet voorbeeld kan de noodzaak daarvan verduidelijken. De hoeveelheid politieke aandacht voor de begroting in week 2, hangt waarschijnlijk in eerste instantie af van de hoeveelheid politieke aandacht die er was voor de begroting in week 1. Voor die invloed moet gecontroleerd worden, opdat de onafhankelijke impact van de media-aandacht adequaat geschat kan worden. In een goed gemodelleerde reeks zijn de residuen *white-noise* en vertegenwoordigen ze zo de ware beweging in de tijdreeks, die niet voortkomt uit het eigen normaal gedrag. Eens de serie *white-noise* is, kunnen zoals bij een gewone regressie verklarende onafhankelijke variabelen toegevoegd worden.

3.2.2. Stappenplan voor ARIMA-analyses

Voor het uitvoeren van de ARIMA-tijdreeksanalyses, baseren we ons op het stappenplan uit de doctoraatsthesis van Rens Vliegthart (2007). Er zijn drie stappen die we telkens zullen moeten ondernemen voordat we de eigenlijke ARIMA-analyses mogen doen: we moeten de tijdreeksen zuiveren van trend, de afhankelijke tijdreeks zuiveren van autocorrelatie en controleren of de tijdreeks niet heteroscedastisch is en vervolgens de onafhankelijke variabelen toevoegen. Dat alles doen we met het statistische softwareprogramma STATA.

Stap 1: Stationariteitstest

Ten eerste moet elke tijdreeks stationair zijn, of nog, ze mag geen trend bevatten. Bij een tijdreeks die trend bevat, nemen de waarden doorheen de tijd gestaag toe of af. Dat zorgt voor mogelijke foute conclusies, bijvoorbeeld wanneer zowel de onafhankelijke als de afhankelijke tijdreeks een opwaartse trend vertonen. Bovendien is non-stationariteit vereist om betrouwbare schattingen van

de parameters in het ARIMA-model te kunnen maken. Testen of de tijdreeks stationair is, kan door middel van de *augmented Dickey Fuller test*, die er als nulhypothese van uitgaat dat de tijdreeks een *unit root* bevat, of nog, dat ze non-stationair is. Als die test significant blijkt, kan de nulhypothese verworpen worden. Er is dan geen unit root: de tijdreeks is stationair, bevat geen trend en er kan overgegaan worden naar stap twee. Zo nee, moeten de nodige maatregelen genomen worden. Dat is in de analyses van deze masterproef niet het geval, dus daar wordt verder niet op ingegaan.

Stap 2: AR- en MA-termen bepalen

Vervolgens moeten de parameters van het ARIMA-model bepaald worden, die ervoor zorgen dat de afhankelijke tijdreeks vrij is van autocorrelatie: de AR-parameters en de MA-parameters, of nog, de *AutoRegressive* termen en de *Moving Average* termen. Zij brengen het 'eigen verleden van de tijdreeks' adequaat in kaart. Eenvoudig verwoord modelleren de AR-termen het effect van voorgaande waarden van de serie op de huidige waarde, terwijl de MA-termen instaan voor het effect van onvoorziene 'schokken' in de tijdreeks. Het doel is om de parameters zodanig te definiëren dat de tijdreeks niet langer autocorrelatie bevat. Dat wordt getoetst aan de hand van de 'Ljung Box Q test', een test die als nulhypothese uitgaat van autocorrelatie in de tijdreeks. Het model is dus goed, wanneer die test niet significant scoort. Concreet is het schatten van deze parameters een '*trial-and-error proces*', waarbij voor verschillende AR- en MA-termen de Ljung-Box Q test uitgevoerd wordt. Het kan een hulpmiddel zijn om het patroon van de autocorrelatiefunctie en de partiële autocorrelaties van de tijdreeks te vergelijken met typische standaardpatronen voor verschillende AR- en MA-modellen. Meestal zijn uiteindelijk meerdere opties mogelijk. Het 'Akaike Information Criterion' (AIC) is dan een hulpmiddel om te kiezen tussen verschillende modellen. Het criterium is een maat van *goodness-of-fit*, waarbij een lagere score duidt op een beter model.

Een bijkomende voorwaarde bij ARIMA-analyses betreft de variantie van de tijdreeks, die constant moet zijn. Wanneer de scores in sommige periodes heviger schommelen dan in andere periodes en de variantie dus afhangt van het tijdstip, spreekt men van 'autoregressieve voorwaardelijke heteroscedasticiteit'. Indien dat het geval is, volstaat ARIMA-analyse in principe niet en statistici raden aan in dergelijke situaties over te stappen op meer complexe ARCH- of GARCH-modellen. Over het algemeen zijn de gevolgen van heteroscedasticiteit voor de resultaten evenwel beperkt, reden waarom we in deze studie opteren om verder te werken met ARIMA-modellen.

Stap 3: Toevoegen van verklarende variabelen

Eens de afhankelijke tijdreeks gemodelleerd is, kunnen we onafhankelijke variabelen toevoegen zoals bij een gewone regressieanalyse. Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, kijken we of de invloed van de onafhankelijke variabelen significant is. De AIC geeft bovendien aan of de totale verklarende kracht van het model gestegen is. Het is als het ware 'de R^2 van de tijdreeksanalyse'. Bij elke toevoeging moet gecontroleerd worden of nog steeds voldaan wordt aan de basiseisen van ARIMA-analyses: de reeks moet stationair zijn en mag geen autocorrelatie bevatten.

Op basis van theoretische overwegingen kunnen we de onafhankelijke variabelen *laggen* door hen één of meerdere tijdseenheden te laten achterlopen op de afhankelijke variabele. We mogen immers pas stellen dat bepaalde mediaberichtgeving een invloed uitoefent op de parlementaire agenda, wanneer we er zeker van zijn dat die berichtgeving de parlementaire vraag of interpellatie voorafgaat in de tijd. Dat noemen we 'temporele causaliteit'. Als we de volgorde in de tijd niet kunnen garanderen, is elke claim over een causaal verband ongeldig.

Het is belangrijk om op te merken dat zelfs temporele causaliteit geen garantie is dat de media de oorzaak zijn van parlementaire aandacht voor een bepaald issue. Zo is het mogelijk dat zowel de media als het parlement reageren op een gebeurtenis in de reële wereld, waarbij de reactie van de media die van het parlement voorafgaat. Op basis van de data in deze studie, kunnen we dat helaas niet controleren.

3.3. Data analyseklaar maken

Om de ARIMA-analyses te kunnen uitvoeren, dienen de ruwe data nog analyseklaar gemaakt te worden. Dat gebeurt in verschillende stappen.

Stap 1: Opsplitsen van de issues

Ten eerste zijn aparte analyses per issue aangewezen. Het is bijvoorbeeld theoretisch niet verklaarbaar waarom meer negatieve berichtgeving over werkgelegenheid de politieke aandacht voor migratie zou doen stijgen. We zullen dus voor elk issue afzonderlijk bepalen in welke mate de media het parlement beïnvloeden en vervolgens nagaan hoe de inhoudelijke karakteristieken die invloed versterken of verzwakken.

Concreet maken we voor elk van de vier issues in onze steekproef een dummy aan. Een artikel, vraag of interpellatie scoort 1 op die dummy, wanneer hij/zij behoort tot het corresponderende issue. Op basis van die dummy's kunnen we geaggregeerde datasets (zie stap 2) aanmaken voor elk issue afzonderlijk.

Stap 2: Aggregeren van de data

De gegevens zijn verzameld op individueel niveau, d.w.z. op het niveau van het krantenartikel (voor de mediadata) of op het niveau van de parlementaire vraag of interpellatie (voor de politieke data). Om ARIMA-analyses te draaien, worden die individuele data geaggregeerd tot tijdreeksen. Zo creëren we als afhankelijke variabele een dataset die per tijdeenheid het aantal parlementaire vragen en interpellaties over een bepaald issue weergeeft. Van de onafhankelijke mediatijdreeksen kunnen we aflezen hoe vaak er in diezelfde tijdeenheid media-aandacht was voor dat issue, hoe vaak de media-aandacht voor het issue conflict bevatte, enzovoort.

De keuze van deze tijdeenheid is uitermate belangrijk. De vraag is op welke termijn we verwachten een invloed van de media op het parlement aan te treffen. Een zeer korte invloedsperiode lijkt

realistisch. Media-effecten op politieke agenda's vinden hoofdzakelijk op de korte termijn plaats (Walgrave & Van Aelst, 2006). De politieke agenda is in deze studie een symbolische agenda, waarbij snelle, mediagerichte reacties waarschijnlijk zijn. In België hebben parlementsleden meermaals per week de kans om vragen te stellen of ministers te interpellieren, in plenaire vergaderingen of in openbare commissievergaderingen. Dat blijkt uit de dataset van parlementaire vragen en interpellaties. Meestal zijn er zittingen op dinsdag, woensdag en donderdag; soms komen de parlementsleden zelfs vier keer per week bijeen, met maandag als extra zittingsdag.

Omwille van bovenstaande redenen kiezen we ervoor om de data te aggregeren op dagniveau. Zo kunnen we in alle precisie te werk gaan bij het ontleden van de invloedsrelatie. Ook als er een verband is met de krant van de dag zelf, kunnen we causaliteit claimen, omdat de krant hoe dan ook 's ochtends verschijnt voordat het parlement bijeenzit. Binnen theoretisch aannemelijke normen, kan empirisch getest worden op welke *lags* de invloed het grootst is. Zo is voldaan aan de causaliteitseis en is de werkwijze in overeenkomst met theoretische veronderstellingen. Concreet aggregeren we in STATA de issuedummy's aangemaakt in stap 1, door op dagniveau de som te nemen.

Stap 3: Seasonality in kaart brengen

Het aantal parlementaire bijeenkomsten varieert van week tot week, net als de dagen waarop die bijeenkomsten plaatsvinden. Soms zijn er meerdere weken geen zittingen, zoals tijdens de jaarlijkse parlementaire vakantieperiode of bij verkiezingen. Ten gevolge daarvan bevat de geaggregeerde afhankelijke variabele heel wat missende waarden. Om tijdreeksanalyses te doen, moeten die 'gaps' of 'gaten' in de data opgevuld worden. Ze krijgen de waarde nul.

Op die manier ontstaat er in de tijdreeks een soort *seasonality*. Een tijdreeks is 'seizoensgebonden' wanneer de afhankelijke variabele een systematisch jaarlijks patroon vertoont (Ercolani, 2010). Zo zou bijvoorbeeld een tijdreeks van de neerslaghoeveelheid per maand in België een piek vertonen in de wintermaanden. Om de tijdreeks te modelleren, moet rekening gehouden worden met die vaste structuur. Statistici gaan om met seizoensgebondenheid door per seizoen een *seasonal dummy* in te voeren, die 1 bedraagt in het corresponderende seizoen (Ercolani, 2010). Significante seizoensdummy's dragen bij aan de modellering van de tijdreeks en worden bijgevolg opgenomen in het model.

De nulwaarden die hun oorzaak vinden in een gebrek aan parlementaire bijeenkomsten op de corresponderende dagen, zijn te vergelijken met zo'n seizoensgebonden structuren. Daar moet bij het modelleren van de tijdreeks rekening mee gehouden worden. We voeren een dummy in die, volgens hetzelfde principe als de seizoensdummy's, enkel 1 bedraagt op dagen waarop er een parlementaire zitting was. Het toevoegen van die dummy zal straks leiden tot een significante verbetering van de modellen.

Naast het modelleren van de afhankelijke tijdreeks, draagt de 'bijeenkomstdummy' bij aan het onderzoek naar de effecten van de onafhankelijke variabelen. De media en bijgevolg ook de inhoudelijke karakteristieken van de berichtgeving kunnen enkel invloed uitoefenen op de

hoeveelheid parlementaire vragen en interpellaties wanneer er ook effectief een parlementaire zitting in het vooruitzicht is. Wanneer het parlement überhaupt niet samenkomt, bijvoorbeeld in de jaarlijkse vakantieperiode, is een invloed onmogelijk. De onafhankelijke variabelen waarvan we het effect op de politieke agenda willen meten, zijn daarom interactietermen van de verschillende mediavariabelen met de beschreven dummy. Wel is het belangrijk steeds te controleren voor de 'main effects' van de mediavariabelen waarmee de interactie berekend is.

Stap 4: Bepalen van de best passende lags

Om binnen theoretisch aannemelijke grenzen een specifieke, meest geschikte invloedstermijn te definiëren, gaat men bij ARIMA-analyses empirisch te werk (Vliegthart, 2007). Daarbij komt de cross-correlatiefunctie (CCF) van pas, die de correlatiecoëfficiënten berekent tussen twee tijdreeksen voor verschillende lags en leads (Soroka, 2002a). Hoewel de correlaties geen indicator zijn van causaliteit, is er bij de lags met de hoogste correlatiecoëfficiënten de grootste kans op een effect.

We tekenen in STATA de CCF's van dagelijkse media-aandacht en parlementaire aandacht voor de vier issues. Ze vertonen een duidelijke weekstructuur met pieken van hogere correlaties op en rond lag 7, lag 14, lead 7, enzovoort. Die zijn hier niet interessant, omdat ze gerelateerd zijn aan de politieke aandacht voor het issue in de vorige en volgende weken. Binnen de periode van één week tonen de grafieken van begroting en migratie echter ook positieve en stijgende correlaties tussen de twee tijdreeksen vanaf lag 4 tot en met lag 0. Het lijkt zinvol om als onafhankelijke variabele te focussen op de media-aandacht in die lags, die concreet de vijf kranten voor het parlementair vragenuur vertegenwoordigen. Voor werkgelegenheid en justitiebeleid zijn de CCF's eerder vlak: er is op geen enkele lag een uitgesproken correlatie tussen media-aandacht en parlementaire aandacht. We besluiten een consequente manier van analyseren te hanteren en ons ook voor deze issues te concentreren op de vijfdaagse periode voor de zitting.

Stap 5: Aanmaak variabelen

Het zou onoverzichtelijk zijn om telkens vijf analyses te moeten uitvoeren, voor elke lag apart. We verwachten een meer globale impact van de berichtgeving van lag 4 tot en met lag 0. Een geschikte oplossing is werken met vijfdaagse gemiddelden. Ten eerste berekenen we voor elke dag van de tijdreeksen, een vijfdaags gemiddelde van media-aandacht voor het issue. Het gaat om de krant van de vier voorafgaande dagen en die van de dag zelf. We illustreren dat aan de hand van een voorbeeld in figuur 1a.

Het resulterende vijfdaagse gemiddelde van media-aandacht wordt vermenigvuldigd met de 'bijeenkomstdummy', die enkel 1 bedraagt op dagen waarop er überhaupt parlementaire zittingen plaatsvonden (zie figuur 1b). Het is het effect van die interactie dat ons interesseert. Immers, een bijeenkomst van het parlement is een absolute voorwaarde om een media-effect te kunnen vaststellen. Aan de hand van de resulterende interactievariabele kunnen we toetsen of het uitgangspunt van deze masterproef, namelijk het bestaan van een 'politek agendasetting'-effect, bevestigd wordt in de data. Om onze eigen hypothesen te onderzoeken, willen we vervolgens weten

of verschillende inhoudelijke karakteristieken het effect van media op politiek versterken of verzwakken. Daarbij moeten dus controleren voor het gevonden 'politieke agendasetting'-effect zelf.

Figuur 1a: Berekening vijfdaags gemiddelde

	Hoeveelheid artikels (geaggregeerd)	Media-aandacht (vijfdaags gemiddelde)
27/jan/06	0	
28/jan/06	0	
29/jan/06	0	
30/jan/06	1	
31/jan/06	1	0,40
1/feb/06	0	0,40
2/feb/06	1	0,60
3/feb/06	0	0,60
4/feb/06	0	0,40
5/feb/06	2	0,60

Figuur 1b: Interactie met bijeenkomst

Bijeenkomst	Media-aandacht * Bijeenkomst
0	
0	
0	
0	
1	0,40
1	0,40
1	0,60
0	0
0	0
0	0

Op analoge wijze als hierboven voor media-aandacht, maken we vijfdaagse gemiddelden aan van de gecodeerde inhoudskarakteristieken van de mediaberichtgeving. Die gemiddelden worden berekend op basis van de geaggregeerde variabelen van 'goed nieuws', 'slecht nieuws', 'politiek conflict' en 'verantwoordelijkheidsattributies'. Opnieuw berekenen we de interacties met de bijeenkomstdummy.

4. Resultaten kwantitatieve analyses

4.1. Beschrijving mediadata

Voor een goed begrip is het zinvol om de mediadata kort te beschrijven alvorens tot analyses op macroniveau over te gaan. We werpen achtereenvolgens een blik op het globale voorkomen van de verschillende variabelen, we kijken hoe hun verdeling varieert naargelang het issue en we gaan na of de variabelen onderlinge samenhang vertonen.

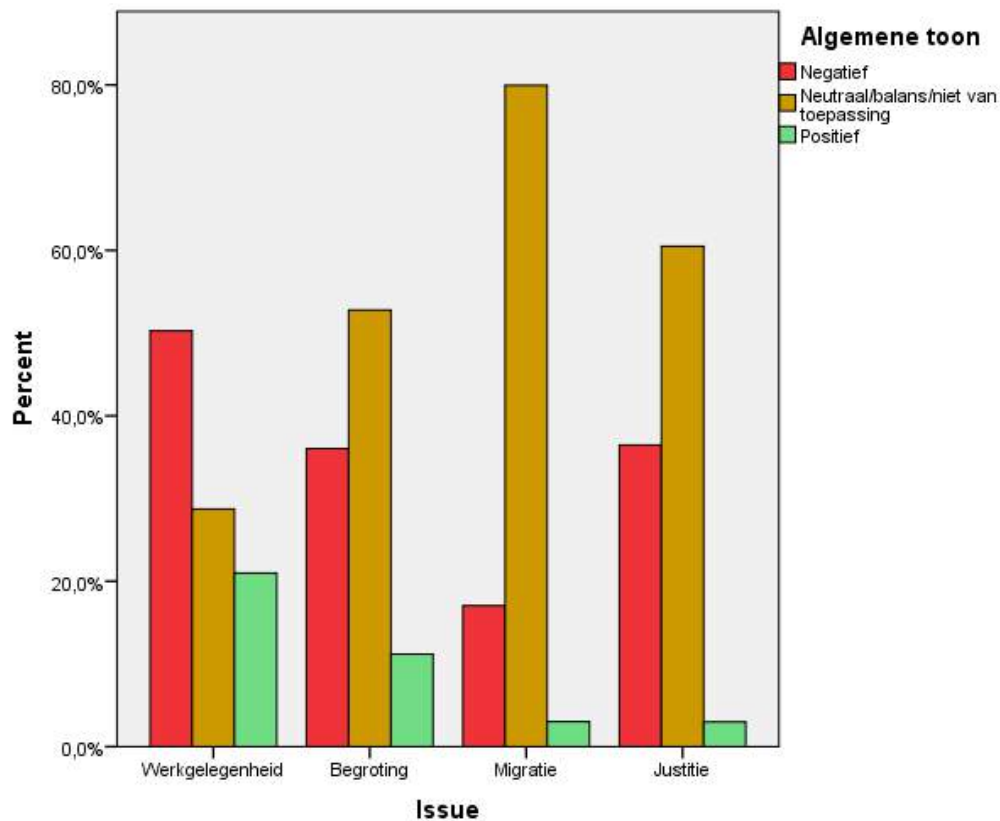
Toon

De meerderheid van alle artikels in de steekproef, met name 54%, is neutraal van toon. Bijgevolg is slechts 46% van alle artikels 'geladen', wat wil zeggen dat het artikel duidelijk een positieve, negatieve of gebalanceerde indruk geeft. Van de geladen artikels is de overgrote meerderheid negatief (69%). De massamediale focus op negatief nieuws ten opzichte van positief nieuws blijkt duidelijk. Dat geldt niet alleen voor de algemene toon van het artikel, maar ook voor de toekomstige toonverwachting, de zogenaamde *outlook*. Wanneer een artikel een geladen toekomstvoorspelling bevat, is die voorspelling in 61% van de gevallen negatief. In absolute aantallen gaat het echter om een beperkt aantal artikels, omdat in 84% van alle artikels de *outlook* neutraal of niet van toepassing is. We gebruiken deze variabele niet voor verdere analyses.

We onderzoeken bivariaat of er samenhang is tussen de toon van het artikel en het issue. Het verband is significant ($X^2(9)=233,97;p<0,001$). Vooral de proportie neutraal nieuws verschilt over de vier issues. Werkgelegenheid neemt een aparte positie in omdat het opvallend minder vaak neutraal is, namelijk in slechts 17% van de gevallen. Voor migratie geldt het omgekeerde: het bevat een overwicht van 79% neutraal nieuws. Werkgelegenheidsnieuws is dus vaker geladen dan ander nieuws; bij berichtgeving over migratie daarentegen is de toon minder frequent duidelijk positief of negatief. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de aard van de issues. 'Banenverlies' is duidelijk als slecht nieuws te coderen; de toon van 'een aangroei van het aantal asielzoekers' is minder rechtlijnig en zulke artikels zullen daarom vaker als neutraal gecodeerd worden. Begroting en justitie scoren gemiddeld, met ongeveer de helft neutraal nieuws. Voor alle issues geldt wel het overheersende karakter van negativiteit ten opzichte van positieve berichtgeving. Dat overwicht is het sterkst bij de sensationele issues: migratie bevat 17% slecht nieuws tegenover 3% goed nieuws; voor justitie liggen die percentages op respectievelijk 37% en 3%.

De aantallen gebalanceerde en positieve artikels liggen zeer laag, zeker bij migratie- en justitienieuws. Daar moet in verdere analyses rekening mee gehouden worden. De categorie 'balans' nemen we alvast samen met 'neutraal/niet van toepassing'; dat onderscheid wordt in de literatuur überhaupt niet vaak gemaakt en is niet van belang voor het toetsen van de hypothesen in deze studie. Onderstaande grafiek geeft de resulterende verhoudingen per issue weer.

Figuur 2: Algemene toon per issue

Expliciete verantwoordelijkheidsattributies

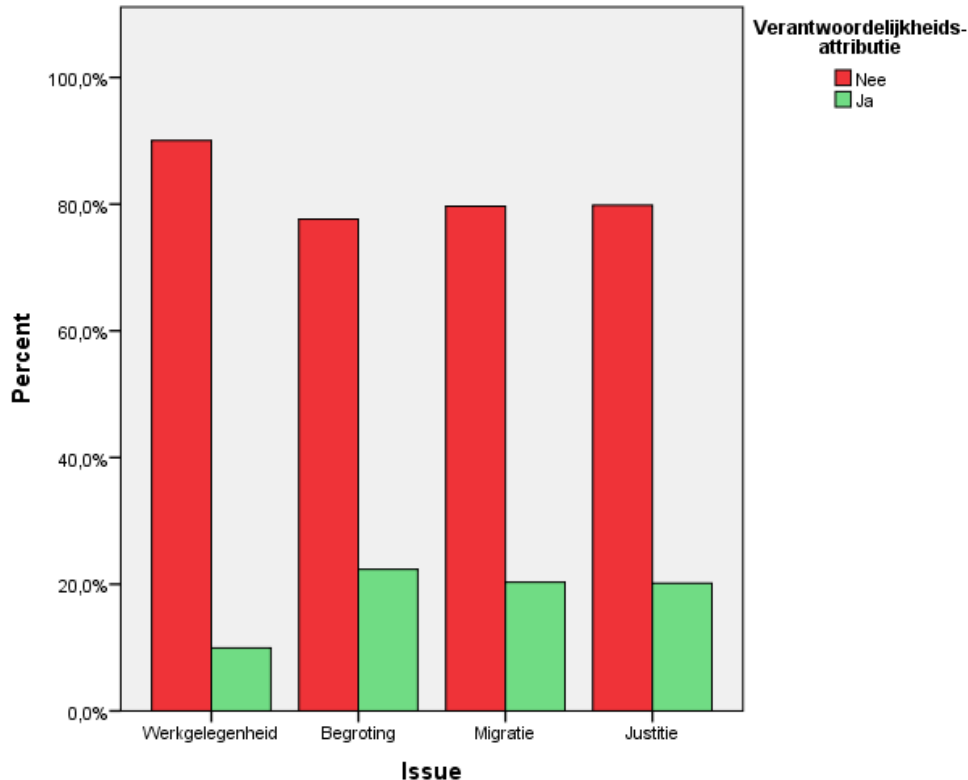
Over alle issues heen, bevatten 175 artikels (19%) minstens één verantwoordelijkheidsattributie. Dat kan zowel een causale, een bevoegdheids- als een algemene verantwoordelijkheidsattributie zijn. In totaal werden 200 attributies gedaan, dus sommige artikels bevatten meerdere vormen van toeschrijvingen van verantwoordelijkheid. Van alle toeschrijvingen hebben bevoegdheidsattributies het grootste aandeel met 41% (82 artikels); dan volgen causale attributies met 37,5% (75 artikels) en algemene verantwoordelijkheidsattributies met 21,5% (43 artikels).

Werkgelegenheid blijkt niet alleen een buitenbeentje voor de tooncodering, ook wat betreft de aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies is het een apart issue. Toeschrijvingen van verantwoordelijkheid komen er significant minder voor ($X^2(1)=11,17;p<0,01$). Het voorkomen van attributies is verder relatief mooi gespreid over de drie issues begroting, migratie en justitie. Wanneer we een onderscheid maken tussen de verschillende soorten verantwoordelijkheden, valt op dat nieuws over de begroting gedomineerd wordt door causale attributies, terwijl migratieberichtgeving veel meer bevoegdheidsattributies bevat. Van alle begrotingsnieuws bevat 18% een causale attributie en slechts 6% een bevoegdheidsattributie; voor migratie bedraagt dat respectievelijk 6% en 12%. Bij begrotingsproblemen wijst men vaker de schuldigen met de vinger, terwijl bij migratieproblemen de roep tot actie en oplossingen domineert.

In de hypothesen wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten verantwoordelijkheidsattributies. Zeker opgesplitst per issue liggen de aantallen voor de

attributievormen apart vrij laag. Daarom zal in de analyses gebruik gemaakt worden van een dummyvariabele die 1 bedraagt wanneer er minstens één vorm van verantwoordelijkheidsattributie voorkomt in het nieuwsbericht. Figuur 3 geeft een overzicht.

Figuur 3: Aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies per issue

Conflict

Zuiver politiek consensusnieuws is met een aandeel van 2% zwaar ondervertegenwoordigd ten opzichte van conflictueus nieuws, dat 13% van alle nieuws uitmaakt. De cijfers voor de politiek-maatschappelijke conflictvariabele zijn gelijkaardig, met nog iets minder consensus (1%) en nog iets meer conflict (18%). Balans komt zelden voor. De data bevestigen de algemene conflictfocus bij politieke berichtgeving die in bestaand onderzoek meermaals vastgesteld is.

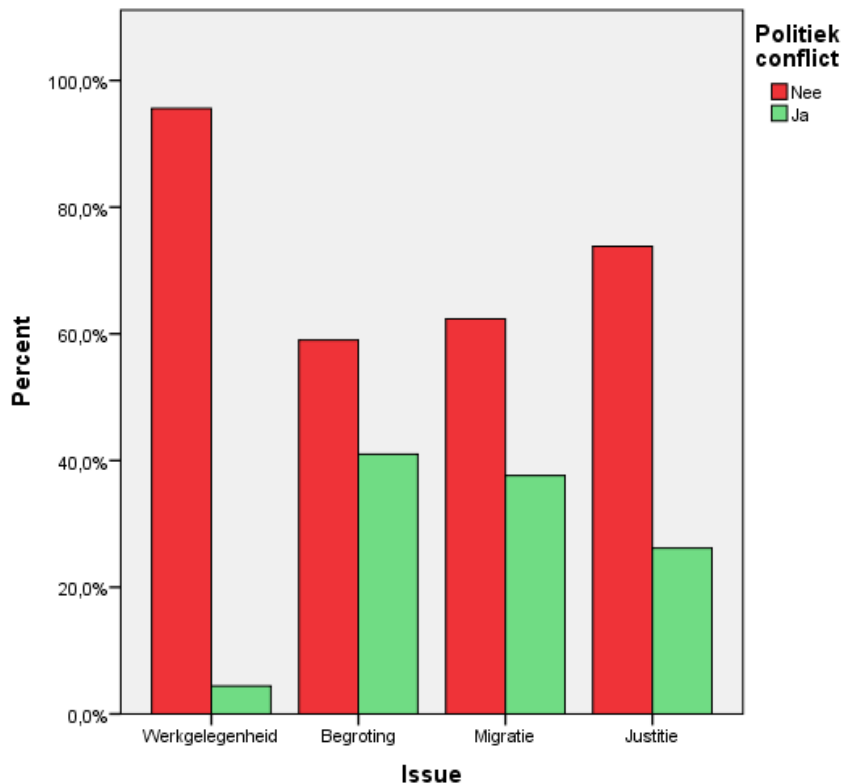
Vanwege de zeer kleine proporties balans en consensus, zullen deze categorieën niet in verdere analyses gebruikt worden. In plaats daarvan zetten we het politieke conflictnieuws af tegen de rest van de berichtgeving. Omdat in de hypothesen geen onderscheid gemaakt wordt tussen zuiver politiek conflict en politiek-maatschappelijk conflict, worden die twee variabelen samengenomen. Het resultaat is een dummyvariabele 'politiek conflict' die 1 bedraagt wanneer een politieke actor zich in een conflictueuze situatie bevindt met één of meerdere andere actoren, hetzij politieke, hetzij maatschappelijke. Dat is het geval in 29% van alle artikelen.

We bekijken hoe het conflictgehalte varieert over de verschillende issues. Opnieuw neemt werkgelegenheid een opvallende positie in. Politiek conflict is er significant minder aanwezig

($\chi^2(1)=65,66;p<0,001$). De aparte bevindingen bij het werkgelegenheidsissue zijn waarschijnlijk eenvoudigweg een reflectie van de politieke werkelijkheid, waar over het issue een grotere eensgezindheid bestaat dan over meer controversiële thema's als begroting, migratie of justitie. De krant bevat bijgevolg geregeld informerende artikels over de werkloosheidscijfers, zonder dat daarover politieke bedrijvigheid is of zonder daarbij op politieke verantwoordelijkheden te wijzen.

Conflict komt wel met een zekere regelmaat voor in elk van de drie andere issues, namelijk begroting, migratie en justitie. Het conflictgehalte is het hoogst bij begroting- en migratienieuws, waar respectievelijk 41% en 38% van de artikels conflict bevatten.

Figuur 4: Aanwezigheid van politiek conflict per issue

Opiniërend nieuws

In de gehele steekproef zijn er 21 gevallen van opiniërend nieuws waarbij de journalist uit eigen naam verantwoordelijkheid toeschrijft aan politieke actoren. Dat vertegenwoordigt 2% van de steekproef. De lage aantallen per issue zijn onvoldoende om in de macroanalyses zinvolle uitspraken te kunnen doen; het effect van opiniestukken kan niet exploratief getoetst worden.

Globale samenhang tussen de inhoudskenmerken

Er is over alle issues heen een significante samenhang tussen de toon van een artikel en de aanwezigheid van verantwoordelijkheidsattributies ($\chi^2(2)=21,73;p<0,001$). Negatief nieuws bevat het vaakst attributies (in 27% van de gevallen), gevolgd door positief nieuws (20%) en neutraal nieuws (14%). Het is logisch dat journalisten politici beschuldigen van of loven voor respectievelijk negatieve

of positieve zaken, eerder dan bij neutrale kwesties verantwoordelijkheden toe te schrijven. De resultaten passen binnen de veronderstelling dat de toon van het artikel als een impliciete vorm van verantwoordelijkheidsattributie beschouwd kan worden.

Het voorkomen van verantwoordelijkheidsattributies houdt niet enkel verband met de toon van het artikel, maar ook met het conflictgehalte. Nieuws met politiek conflict bevat significant meer verantwoordelijkheidsattributies dan nieuws waarin politieke actoren zich niet in conflictsituaties bevinden ($\chi^2(1)=55,45;p<0,001$). Dat is logisch, omdat verantwoordelijkheidsattributies in een aantal gevallen conflict impliceren. Een voorbeeld ter verduidelijking: wanneer een vluchtelingenorganisatie in het nieuws een minister een slecht migratiebeleid verwijt, komt ze door dat verwijt vaak in een expliciete conflictsituatie met die minister.

Als we ten slotte toon en conflict naast elkaar plaatsen, valt op dat vooral goed nieuws bijzonder weinig conflict bevat (slechts 7%). Slecht nieuws en neutraal nieuws gaan vaker samen met conflict (respectievelijk 29% en 32%). Ook dat verband is significant ($\chi^2(2)=20,27;p<0,001$).

Kortom, de drie kenmerken van media-inhoud die een centrale rol zullen spelen zijn de toon van het artikel (waarbij balans gelijk is aan neutraal nieuws), de dummy politiek conflict en de dummy attributie. Hun verdeling hangt af van issue tot issue. In de analyses, waar elk issue apart bestudeerd wordt, moet daarmee rekening gehouden worden. Bovendien is er een verband tussen de drie karakteristieken. Negativiteit in het nieuws gaat gepaard met een hoger conflictgehalte en met meer verantwoordelijkheidsattributies. Ook positief nieuws bevat meer attributies ten opzichte van neutrale berichtgeving. Dat verband is vastgesteld op het niveau van het individuele krantenartikel en zal dus logischerwijze ook op geaggregeerd niveau voorkomen. We zullen daarom straks moeten controleren of de onderlinge samenhang van de onafhankelijke variabelen de resultaten niet vertekent.

4.2. Issue 1: Begroting

Inspectie van correlaties

Correlaties volstaan niet om onze hypothesen te toetsen. Ze zijn een zwakke indicator van causaliteit. Het fundamentele probleem is dat ze noch de trend, noch de autocorrelatie in de afhankelijke tijdreeksen adequaat in kaart brengen. Daardoor mogen we ons niet baseren op de significantietoetsingen om definitieve conclusies te trekken. Desondanks kan het nuttig zijn om op voorhand de correlatiematrices te inspecteren, om ons een idee te vormen van de aanwezige verbanden in de tijdreeksen.

Uit de partiële correlaties in tabel 5 blijkt een positief verband tussen de interactie van media-aandacht voor de begroting met de bijeenkomstdummy enerzijds en de parlementaire aandacht voor de begroting anderzijds. Dat verband geldt voor politieke aandacht van zowel regeringspartijen als oppositiepartijen. Het houdt stand onder controle voor de *main effects* van de interactieterm, namelijk de media-aandacht en de bijeenkomstdummy zelf. Concreet kunnen we dus stellen: hoe meer aandacht er is voor de begroting in de vijf kranten voor het parlementair vragenuur, hoe meer parlementaire vragen en interpellaties regeringspartijen en oppositiepartijen over de begroting zullen stellen.

Tabel 5: BEGROTING - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3
Media-aandacht * Bijeenkomst	1	1	-	-
Parlementaire aandacht regering	2	0,045**	1	-
Parlementaire aandacht oppositie	3	0,039*	0,115***	1

Gecontroleerd voor *main effect* van media-aandacht en dummy bijeenkomst

*** $p < 0,001$; ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Vervolgens bekijken we de partiële correlaties tussen de verschillende karakteristieken van media-inhoud en parlementaire aandacht, opgesplitst naar regering en oppositie. We benadrukken opnieuw dat deze correlaties niet bekeken mogen worden als bewijs voor een media-effect op de politieke agenda. Tabel 6 toont de correlatiecoëfficiënten, gecontroleerd voor de hoeveelheid media-aandacht in die vijf kranten en de *main effects* van de interactietermen. Een aantal verbanden springen in het oog, met name met betrekking tot de regeringsaandacht. We zien een duidelijk positief verband tussen meer slecht nieuws, meer conflict en meer verantwoordelijkheidsattributies in de vijf kranten voor het parlementair vragenuur en meer parlementaire vragen of interpellaties over de begroting. Bij de oppositie vinden we eenzelfde resultaat voor verantwoordelijkheidsattributies; het verband met de andere karakteristieken is minder uitgesproken.

Tabel 6: BEGROTING - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3	4	5	6
Parlementaire aandacht regering	1	1	-	-	-	-	-
Parlementaire aandacht oppositie	2	0,114***	1	-	-	-	-
Slecht nieuws *							
Bijeenkomst	3	0,085***	0,006	1	-	-	-
Goed nieuws *							
Bijeenkomst	4	-0,008	-0,025	-0,310***	1	-	-
Politiek conflict *							
Bijeenkomst	5	0,065***	-0,026	0,386***	-0,180***	1	-
Verantwoordelijkheids – attributie * Bijeenkomst	6	0,062***	0,047**	0,243***	-0,012	0,303***	1

Gecontroleerd voor dummy bijeenkomst, media-aandacht, media-aandacht * bijeenkomst en de *main effects* van slecht nieuws, goed nieuws, politiek conflict en verantwoordelijkheidsattributies

*** $p < 0,001$; ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Slecht nieuws hangt samen met meer conflict en meer verantwoordelijkheidsattributies. Omdat de partiële correlaties gecontroleerd worden voor die variabelen, is het theoretisch mogelijk dat de correlatiecoëfficiënten omwille van die samenhang ietwat vertekend zijn. Daarom checken we voor de zekerheid de aparte correlatiematrices voor de individuele inhoudskenmerken. De resultaten zijn quasi identiek, dus we hoeven de aparte tabellen hier niet te overlopen.

ARIMA-analyse

We gaan over tot ARIMA-tijdreeksanalyses, waarmee we wel uitspraken kunnen doen over causaliteit en significantie. Het stappenplan van Vliegenthart (2007) vormt de leidraad voor de analyses. De volledige uitleg bij deze procedure is terug te vinden in het onderdeel ‘methode’, net als de stappen ondernomen om de data analyseklaar te maken.

Stap 1: Stationariteitstest

De eerste vereiste bij het modelleren van tijdreeksen is de assumptie van stationariteit. Die eis geldt niet enkel voor de afhankelijke tijdreeks, maar ook voor elke onafhankelijke tijdreeks. Daarom voeren we voor elke variabele van de dataset over de begroting de *augmented Dickey Fuller* test uit, die significant moet zijn om de nulhypothese van de aanwezigheid van een *unit root* te kunnen verwerpen. Als de reeks geen *unit root* bevat, mag ze als stationair beschouwd worden.

Voor alle tijdreeksen van begroting (en tevens van alle issues onderzocht in deze masterproef) is de *augmented Dickey Fuller* test significant. We hoeven dan ook geen verdere stappen te ondernemen. In tabel 7 geven we, bij wijze van voorbeeld, de resultaten van de test voor drie variabelen van de dataset over de begroting.

Tabel 7: BEGROTING - Voorbeelden van de augmented Dickey Fuller test voor de variabelen parlementaire aandacht, media-aandacht en politiek conflict * bijeenkomst

	Augmented Dickey Fuller test
Parlementaire aandacht regering	-56,839°
Media-aandacht	-18,193°
Politiek conflict * Bijeenkomst	-39,509°

° wijst op de afwezigheid van een unit root ($p < 0,001$)

Stap 2: AR- en MA-termen bepalen

De tweede stap betreft het schatten van de *autoregressive terms* en de *moving average terms*, respectievelijk de AR- en MA-termen. Dat doen we aan de hand van een 'leeg model', dat enkel de afhankelijke variabele bevat en de bijeenkomstdummy die aangeeft of er al dan niet een parlementaire bijeenkomst was en zo het model helpt te structureren.

Het eerste model heeft als afhankelijke variabele de parlementaire begrotingsaandacht van parlementsleden van regeringspartijen (zie tabel 8, model A). De autocorrelatie- en partiële autocorrelatiefuncties (respectievelijk ACF en PACF) vertonen duidelijk een wekelijkse structuur, met pieken bij lag 7, 13 en 14. Dat suggereert AR-termen op deze *lags*, die inderdaad een significante coëfficiënt hebben in het univariate model. De niet-significante Ljung-Box Q (=22,14) duidt erop dat er bij dit model geen autocorrelatie meer aanwezig is in de residuen. De bijeenkomstdummy draagt eveneens significant bij aan het model. We werken voor de regering met een AR(7,13,14)-model, waaraan we onafhankelijke variabelen kunnen toevoegen.

Om de parlementaire aandacht van de oppositiepartijen te bestuderen, is er een verandering in de afhankelijke variabele van het model. Het is niet vanzelfsprekend dat de tijdreeks van oppositie-aandacht dezelfde structuur van autocorrelatie bevat als de regeringstijdreeks. We vertrekken dus opnieuw van een leeg model. De pieken in de grafieken van de ACF en de PACF zijn gelijkaardig, maar met dit verschil dat de piek op lag 13 niet zo uitgesproken is. We toetsen een AR(7,14)-model en dat blijkt te volstaan. De Ljung Box Q test, die 18,11 bedraagt, is niet significant. Voor parlementaire aandacht van oppositiepartijen hanteren we een AR(7,14)-model (zie tabel 9, model A).

We merken nog op dat in beide gevallen de autocorrelatietest voor de gekwadraterde residuen wel nog significant is, wat wijst op 'autoregressieve conditionele heteroscedasticiteit', een eigenschap die in feite vraagt om de meer complexe ARCH- of GARCH-modellen. Omdat de impact op de resultaten echter zeer beperkt is – de autocorrelatie is verreweg het belangrijkste – zullen we in deze masterproef toch verdergaan met de ARIMA-analyses.

Stap 3: Onafhankelijke variabelen toevoegen

Op dit punt kunnen er onafhankelijke variabelen worden toegevoegd aan de modellen. Pas in deze fase genereren we resultaten waarmee we substantiële onderzoeksvragen kunnen beantwoorden. Twee testen zijn daartoe geschikt. Ten eerste bestuderen we de coëfficiënten en de standaardfouten en gaan we na of de verklarende variabelen een significante invloed uitoefenen. Ten tweede onderzoeken we aan de hand van de AIC of de totale verklarende kracht van het model is toegenomen. Die maat is als het ware 'de R^2 van de tijdreeksanalyse'. Een dalende AIC duidt op een sterkere verklaringkracht van het model.

We beginnen bij het regeringsmodel. In eerste instantie bekijken we enkel de impact van de hoeveelheid media-aandacht voor begroting (tabel 8, model B). Wanneer er in de vijf kranten voor het parlementair vragenuur meer media-aandacht is voor de begroting, leidt dat globaal gezien niet tot meer politieke reactie van de regeringspartijen. De coëfficiënt (=0,158) is wel positief, maar niet significant. Bovendien is de totale *goodness-of-fit* van het model zelfs licht verslechterd, want de AIC is gestegen van -2368,50 tot -2366,71. De basisveronderstelling van het bestaan van een 'politiek agendasetting'-effect wordt hier niet eenduidig bevestigd.

Een effect van de hoeveelheid media-aandacht is niet noodzakelijk opdat de inhoudskenmerken iets zouden kunnen betekenen. We voegen daarom in een tweede stap (tabel 8, model C¹) ook de inhoudelijke karakteristieken van media aandacht toe. Geen enkele variabele blijkt significant en de standaardfouten zijn heel groot. We mogen de verbanden aanwezig in de data dientengevolge niet veralgemenen. Toch lijkt de inhoud van de mediaberichtgeving voor de regering opmerkelijk belangrijker dan de hoeveelheid media-aandacht voor de begroting op zich. De toevoeging van de inhoudskenmerken leidt namelijk tot een sterke verbetering van het model, met een AIC die daalt van -2366,71 tot -2391,12. Daarom interpreteren we, weliswaar met enige voorzichtigheid, de coëfficiënten. De conclusie is eenduidig. Alle onderzochte inhoudskarakteristieken doen de politieke reactie van regeringspartijen stijgen: zowel slecht nieuws, goed nieuws, conflict als verantwoordelijkheidsattributies in de vijf kranten voor de parlementaire zitting leiden tot meer reactie van de regering.

De toevoeging van onafhankelijke variabelen aan het model van oppositiereactie gebeurt opnieuw in twee stappen (tabel 9, model B en C). Ook hier interpreteren we coëfficiënten met zeer hoge standaardfouten; de bevindingen zijn niet significant en dus niet generaliseerbaar. Er zijn enkele opmerkelijke verschillen tussen regering en oppositie wat betreft hun reactie op begrotingsberichtgeving. Ten eerste verklaart de hoeveelheid media-aandacht voor de begroting wel mee de hoeveelheid begrotingsvragen en –interpellaties van oppositiepartijen. Bij de overgang van model A naar model B zien we immers een lichte daling van de AIC van 4224,85 tot 4222,75. We interpreteren de coëfficiënt van 0,319 als een positief effect van media-aandacht op politieke

¹ Zowel in model B als C blijft Ljung-Box Q test voor autocorrelatie niet-significant, zoals het hoort. De daling in het aantal dagen in de tijdreeks (N is 3649 in plaats van 3653) is te wijten aan de opname van vijfdaagse gemiddelden, die voor 1 tot en met 4 januari 1999 niet berekend kunnen worden omdat er geen gegevens bekend zijn over december 1998.

aandacht. Ten tweede blijken enkele inhoudskenmerken een ander effect te hebben op oppositiepartijen dan op regeringspartijen. Slecht nieuws en verantwoordelijkheidsattributies zorgen net als bij het regeringsmodel voor meer politieke reactie. Goed nieuws en conflict daarentegen verzwakken het 'politieke agendasetting'-effect op oppositiepartijen en leiden tot minder reactie. Aangezien de AIC daalt tot 4211,82 dragen de inhoudskenmerken ook hier bij tot de verklaringskracht van het model.

Bij wijze van voorbeeld interpreteren we ten slotte de grootte van één van de coëfficiënten. We nemen de coëfficiënt voor slecht nieuws in het regeringsmodel. Wanneer het vijfdaags gemiddelde van slecht begrotingsnieuws stijgt met één eenheid, leidt dat tot 0,424 parlementaire vraag of interpellatie extra. Concreet: vijf negatieve artikels over de begroting in de vijf kranten voor het parlementair vragenuur, doen de hoeveelheid parlementaire vragen en interpellaties vanwege de regering toenemen met 0,424.

Tabel 8: BEGROTING - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,096***	0,007	14,16	0,096***	0,007	14,14	0,093***	0,007	13,45
Autoregressive term (t-13)	0,161***	0,003	62,04	0,161***	0,003	61,87	0,156***	0,003	61,41
Autoregressive term (t-14)	0,075***	0,008	9,84	0,074***	0,008	9,73	0,071***	0,008	9,3
Bijeenkomst	0,066**	0,020	3,25	0,059**	0,022	2,96	0,060*	0,023	2,57
Media-aandacht	-			-0,007	0,133	-0,05	-0,190	0,320	-0,06
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			0,158	0,138	1,15	-0,220	0,328	-0,67
Slecht nieuws	-			-			0,004	0,503	0,01
Goed nieuws	-			-			0,026	0,586	0,04
Politiek conflict	-			-			0,005	0,572	0,01
Verantw.-attributies	-			-			0,023	0,816	0,03
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			0,424	0,501	0,85
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			0,232	0,595	0,39
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			0,241	0,567	0,43
Verantw.-attributies * Bijeenkomst	-			-			0,329	0,821	0,40
AIC	-2368,50			-2366,71			-2391,12		
Ljung-Box Q (df=20)	22,14			20,77			16,92		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

Tabel 9: BEGROTING - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,111***	0,006	17,71	0,109***	0,006	17,09	0,110***	0,006	17,1
Autoregressive term (t-14)	0,028**	0,010	2,8	0,027**	0,01	2,62	0,023*	0,010	2,24
Bijeenkomst	0,258**	0,087	2,94	0,244*	0,101	2,41	0,245*	0,106	2,31
Media-aandacht	-			-0,230	0,394	-0,06	0,009	1,598	0,01
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			0,319	0,403	0,79	0,480	1,600	0,30
Slecht nieuws	-			-			-0,026	1,140	-0,02
Goed nieuws	-			-			-0,026	1,279	-0,02
Politiek conflict	-			-			-0,024	2,322	-0,01
Verantw.-attributies	-			-			-0,038	2,766	-0,01
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			0,116	1,148	0,10
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			-1,006	1,344	-0,75
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			-0,968	2,322	-0,42
Verantw.-attributies * Bijeenkomst	-			-			1,568	2,769	0,57
AIC	4224,85			4222,75			4211,82		
Ljung-Box Q (df=20)	18,11			17,6			16,04		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

4.3. Issue 2: Migratie

Inspectie van de correlaties

Voor het tweede issue, migratie, volgen we exact dezelfde werkwijze als voor het eerste issue, de begroting. Om de data te verkennen, bestuderen we kort de correlatiematrix. Meer media-aandacht voor migratie in de vijf kranten voor het parlementair vragenuur, hangt samen met meer parlementaire vragen en interpellaties over migratie door zowel regering als oppositie (zie tabel 10).

Tabel 10: MIGRATIE - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3
Media-aandacht * Bijeenkomst	1	1	-	-
Parlementaire aandacht regering	2	0,050**	1	-
Parlementaire aandacht oppositie	3	0,101***	0,499***	1

Gecontroleerd voor *main effect* van media-aandacht en dummy bijeenkomst

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05

De correlaties tussen politieke aandacht en inhoudskarakteristieken van media zijn niet veelzeggend. Enkel de coëfficiënten van de toon van het artikel vallen op. Goed nieuws over migratie in de vijf kranten voor de parlementaire bijeenkomst hangt samen met meer reactie vanwege de parlementsleden van regeringspartijen. Voor de oppositie is dat verband omgekeerd en niet zo uitgesproken. Slecht nieuws blijkt daarentegen gepaard te gaan met minder politieke aandacht, vooral vanwege de oppositie. Conflict en verantwoordelijkheidsattributies in migratienieuws hebben heel lage correlatiecoëfficiënten en lijken op het eerste zicht niet in verband te staan met politieke aandacht voor migratie.

Tabel 11: MIGRATIE - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3	4	5	6
Parlementaire aandacht regering	1	1	-	-	-	-	-
Parlementaire aandacht oppositie	2	0,497***	1	-	-	-	-
Slecht nieuws * Bijeenkomst	3	-0,021	-0,050**	1	-	-	-
Goed nieuws * Bijeenkomst	4	0,033*	-0,017	-0,058**	1	-	-
Politiek conflict * Bijeenkomst	5	-0,001	0,007	0,177***	-0,210**	1	-
Verantwoordelijkheids – attributie * Bijeenkomst	6	0,008	-0,005	0,143***	0,032	0,267***	1

Gecontroleerd voor dummy bijeenkomst, media-aandacht, media-aandacht * bijeenkomst en de *main effecten* van slecht nieuws, goed nieuws, politiek conflict en verantwoordelijkheidsattributies

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05

ARIMA-analyses

Om exactere conclusies te kunnen trekken waarbij het verleden van de afhankelijke tijdreeks adequaat in kaart gebracht wordt, wenden we ons opnieuw tot ARIMA-analyses.

Stap 1: Stationariteitstest

Ook binnen het issue migratie is elke gebruikte tijdreeks stationair, zo blijkt uit de augmented Dickey Fuller testen voor een *unit root*. De test is telkens weer significant. We kunnen dus meteen overgaan naar stap 2.

Stap 2: AR- en MA-termen bepalen

Zoals bij de analyses over begroting, heeft ook hier de afhankelijke variabele van regeringsaandacht een andere modellering nodig dan die van de oppositie.

We starten bij het regeringsmodel. De grafieken van ACF en PACF vertonen hoge pieken op lags 7, 8 en 14. Ook hier domineert de weekstructuur de tijdreeks. Bij een AR(7,8,14)-model is de autocorrelatie verdwenen, met een Ljung Box Q test die met een waarde van 19,07 niet langer significant is. De drie AR-termen zijn zeer significant en de bijeenkomstdummy draagt ook sterk bij aan de vormgeving van de modelstructuur. Model A van tabel 12 geeft dit basismodel weer.

Het oppositiemodel ziet er deels hetzelfde uit als het regeringsmodel met zijn wekelijkse structuur. De pieken in de ACF en PACF op lag 7 en 14 suggereren een AR(7,14)-model. Dat blijkt echter niet te volstaan. Het verschil met de tijdreeksen die we tot hiertoe modelleerden, is het grote aantal parlementaire vragen en interpellaties door de oppositie over migratie, namelijk 674. De tijdreeks bevat hier en daar schokken van dagen waarop er uitzonderlijk veel vragen over migratie gesteld werden. Zulke plotse uitzonderlijke waarden worden meestal goed in kaart gebracht door MA- of *moving average* termen. In dit geval hebben we te maken met een AR(7,14) MA(1)-model waarbij de residuen niet langer autocorreleren (zie tabel 13, model A). De Ljung Box Q test bedraagt 9,72 en is niet significant.

Weerom moeten we vermelden dat we kampen een heteroscedasticiteitsprobleem, maar dat dit binnen het bestek van deze masterproef buiten beschouwing gelaten wordt.

Stap 3: Onafhankelijke variabelen toevoegen

Voor het issue migratie lijkt het 'politieke agendasetting'-effect, los van inhoudskenmerken, duidelijk aanwezig. Dat leiden we af uit de daling van de AIC, wanneer we de variabelen van media-aandacht toevoegen aan beide modellen. Voor de oppositie is het effect het grootst (zie tabel 12, model B). De AIC daalt bij de overgang naar model B van 7495,68 naar 7446,82. De coëfficiënt van 0,847 is echter nog steeds niet significant ($p=0,180$). Ook voor de regering leidt media-aandacht voor migratie tot meer parlementaire vragen en interpellaties. De AIC daalt van 4013,25 naar 4006,01.

Wanneer we vervolgens, op analoge wijze als bij de begroting, alle inhoudskenmerken toevoegen in een derde stap, leidt dat zowel voor regering als voor oppositie tot een verslechtering van het model. Daardoor lijkt het in eerste instantie zinloos om de richting van de coëfficiënten te interpreteren. Een analyse van de inhoudskenmerken afzonderlijk, leert ons echter dat het enkel de variabelen 'conflict' en 'verantwoordelijkheidsattributie' zijn die compleet nietszeggend zijn. Zowel voor regering als oppositie is er wel een verklarend effect van de toon van het nieuws. We draaien daarom onze ARIMA-analyses opnieuw, met 'goed nieuws' en 'slecht nieuws' als enige inhoudelijke karakteristieken. De resultaten zijn terug te vinden in model C van respectievelijk tabel 12 en 13².

In het regeringsmodel daalt de AIC slechts licht, van 4006,01 naar 4004,88. Slecht nieuws over migratie zorgt voor minder politieke reactie van parlementsleden van regeringspartijen. Goed nieuws heeft daarentegen, net als bij de begroting, een versterkend effect. In het model van de oppositie daalt de AIC van 7446,82 tot 7440,02. Oppositie en regering verschillen in hun reactie op positief nieuws over migratie: de oppositie zal minder aandacht besteden aan het issue, terwijl het voor de regering net een stimulans is. Slecht nieuws over migratie zorgt ook bij de oppositie voor een verzwakt 'politiek agendasetting'-effect. De verbanden zijn aanwezig in deze data, maar weerom zijn de standaardfouten hoog en de waarden niet significant. We mogen de resultaten niet veralgemenen.

² Voor modellen inclusief conflict en verantwoordelijkheidsattributies zie bijlage 2, tabel B2.1 en B2.2, model C.

Tabel 12: MIGRATIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,042***	0,010	4,17	0,041***	0,010	4,11	0,042***	0,010	4,15
Autoregressive term (t-8)	0,061***	0,009	6,50	0,061***	0,010	6,37	0,063***	0,010	6,61
Autoregressive term (t-14)	0,093***	0,007	14,36	0,092***	0,007	13,99	0,093***	0,007	14,13
Bijeenkomst	0,297***	0,083	3,56	0,272**	0,098	2,78	0,271**	0,096	2,81
Media-aandacht	-			-0,011	0,301	-0,04	-0,004	0,346	-0,01
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			0,261	0,296	0,88	0,287	0,338	0,85
Slecht nieuws	-			-			-0,030	1,108	-0,03
Goed nieuws	-			-			-0,064	2,141	-0,03
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			-0,343	1,126	-0,30
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			1,315	2,185	0,60
AIC	4013,25			4006,01			4004,88		
Ljung-Box Q (df=20)	19,07			18,53			17,42		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

Tabel 13: MIGRATIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,074***	0,010	7,59	0,066***	0,010	6,78	0,061***	0,010	6,29
Autoregressive term (t-14)	0,070***	0,008	8,83	0,068***	0,008	8,62	0,067***	0,008	8,45
Moving average (t-1)	-0,042**	0,012	-3,44	-0,050***	0,012	-4,12	-0,055***	0,012	-4,60
Bijeenkomst	0,590***	0,149	3,97	0,512**	0,177	2,89	0,511**	0,179	2,85
Media-aandacht	-			-0,011	0,644	-0,02	-0,003	0,749	-0,00
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			0,847	0,632	1,34	1,094	0,738	1,48
Slecht nieuws	-			-			-0,041	1,491	-0,03
Goed nieuws	-			-			-0,020	7,890	-0,00
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			-1,171	1,525	-0,77
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			-1,151	7,939	-0,14
AIC	7495,64			7446,82			7440,02		
Ljung-Box Q (df=20)	9,72			11,34			11,32		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

4.4. Issue 3: Werkgelegenheid

Inspectie van de correlaties

Over het issue werkgelegenheid kunnen we kort zijn. We beginnen met het berekenen van de gewone correlaties tussen media-aandacht en politieke aandacht van regering en oppositie. Wat daarbij meteen opvalt, is het negatieve verband tussen media-aandacht voor de issues in de kranten voor de parlementaire zitting en het aantal parlementaire vragen en interpellaties over het issue. Op het eerste zicht lijkt het alsof aan het uitgangspunt van deze masterproef, namelijk het bestaan van een invloed van media op politiek, niet voldaan is.

Tabel 14: WERKGELEGENHEID - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3
Media-aandacht * Bijeenkomst	1	1	-	-
Parlementaire aandacht regering	2	-0,011	1	-
Parlementaire aandacht oppositie	3	-0,003	0,191***	1

Gecontroleerd voor *main effect* van media-aandacht en dummy bijeenkomst

*** $p < 0,001$; ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

ARIMA-analyses

Stap 1: Stationariteitstest

Wederom zijn alle tijdreeksen stationair. De Dickey Fuller testen zijn allemaal significant.

Stap 2: AR- en MA-termen bepalen.

Op analoge wijze als bij de begroting en bij migratie bepalen we het meest geschikte ARIMA-model. Voor de regering volstaat een AR(14)-model, voor de oppositie werken we met een AR(7,14)-model. Er is dan geen autocorrelatie in de afhankelijke tijdreeks.

Stap 3: Onafhankelijke variabelen toevoegen

De vrees, geopperd bij het bekijken van de partiële correlatiematrix, wordt bevestigd in ARIMA-analyses³. De toevoeging van de variabelen over de hoeveelheid media-aandacht doet de AIC in het regerings- en het oppositiemodel stijgen; de variabelen hebben geen enkele verklarende kracht. Een invloed van inhoudskenmerken op politieke reactie lijkt onwaarschijnlijk wanneer de hoeveelheid media-aandacht op zich al een negatief verband toont met politieke aandacht, maar is theoretisch niet onmogelijk. We testen daarom of het toevoegen van inhoudskenmerken aan de modellen iets oplevert. Het antwoord blijkt negatief. De extra variabelen leiden steeds tot een model met een

³ Zie bijlage 2, tabel B2.3 voor de partiële correlaties van de inhoudskenmerken en tabellen B2.4 en B2.5 voor de ARIMA-analyses over het issue werkgelegenheid.

hogere AIC en dus minder verklarende kracht. De resultaten, die nietszeggend van aard zijn, dienen hier niet overlopen te worden.

4.5. Issue 4: Justitie

Inspectie van de correlaties

Op het eerste zicht ziet de correlatietabel voor justitie er niet beter uit dan die voor werkgelegenheid. Er is een negatief verband tussen de hoeveelheid media-aandacht voor justitie in de vijf kranten voor het parlementair vragenuur en de hoeveelheid parlementaire vragen en interpellaties over justitie. De negatieve correlatie is hier zelfs significant, maar een causale invloed mogen we daaruit niet afleiden.

De partiële correlaties tussen de inhoudskenmerken van de mediaberichtgeving en de parlementaire vragen en interpellaties zijn niet veelzeggend, op een positief verband tussen slecht nieuws en regeringsaandacht na.

Tabel 15: JUSTITIE - Partiële correlaties tussen media-aandacht * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3
Media-aandacht * Bijeenkomst	1	1	-	-
Parlementaire aandacht regering	2	-0,042*	1	-
Parlementaire aandacht oppositie	3	-0,026	0,406***	1

Gecontroleerd voor *main effect* van media-aandacht en dummy bijeenkomst

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05

Tabel 16: JUSTITIE - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3	4	5	6
Parlementaire aandacht regering	1	1	-	-	-	-	-
Parlementaire aandacht oppositie	2	0,406***	1	-	-	-	-
Slecht nieuws *							
Bijeenkomst	3	0,062***	-0,006	1	-	-	-
Goed nieuws *							
Bijeenkomst	4	-0,017	0,012	-0,209***	1	-	-
Politiek conflict *							
Bijeenkomst	5	0,018	0,006	-0,003	-0,108***	1	-
Verantwoordelijkheids – attributie * Bijeenkomst	6	-0,005	-0,018	0,075***	0,202***	0,192***	1

Gecontroleerd voor dummy bijeenkomst, media-aandacht, media-aandacht * bijeenkomst en de *main effecten* van slecht nieuws, goed nieuws, politiek conflict en verantwoordelijkheidsattributies

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05

ARIMA-analyses

Stap 1: Stationariteitstest

Alle tijdreeksen zijn stationair.

Stap 2: AR- en MA-termen bepalen

De justitiemodellen blijken erg moeilijk te modelleren. Ze bevatten heel wat meer parlementaire vragen en interpellaties dan de afhankelijke tijdreeksen bij de drie andere issues. We moeten zowel voor de regering als voor de oppositie een hele reeks AR- en MA-termen opnemen om de autocorrelatie weg te krijgen uit het model. Voor de analyses van regeringsaandacht vinden we een bevredigende, niet-significante Ljung Box Q test bij een AR(6,7,8,13,14,15) MA(1,2)-model. Voor de oppositie volstaat een ietwat zuiniger AR(6,7,8,14,15) MA(1)-model. De verklaring voor de noodzaak van de vele *autoregressive terms* kan gevonden worden in de hoge frequenties parlementaire vragen en interpellaties, soms meerdere keren per week. De *moving averages* zijn nodig om de bruske waardeverschillen in de tijdreeks op te vangen.

Stap 3: Onafhankelijke variabelen toevoegen

Wanneer we zoals bij de voorgaande analyses nagaan wat de impact is van de hoeveelheid media-aandacht op zich, verschilt het resultaat met de resultaten voor werkgelegenheid in die zin dat er wel een daling van de AIC is. Dat is het geval voor zowel regerings- als oppositieaandacht. Meer nieuws over het justitiebeleid leidt, bizar genoeg, tot minder parlementaire vragen en interpellaties over dat beleid; deze vaststelling draagt verklaringskracht bij aan het model.

Het is onwaarschijnlijk dat de media-inhoud onder deze omstandigheden nog een invloed vertoont, doch theoretisch niet onmogelijk. We voegen dus de verschillende inhoudskenmerken toe. Voor de oppositie stijgt de AIC inderdaad: de inhoudskenmerken verklaren niets⁴. Voor de regering ligt het anders, zo toont model C van tabel 17. De AIC daalt wel bij toevoeging van karakteristieken van inhoud, al is de daling miniem (van 5981,29 tot 5979,39). Omdat de verklaringskracht gestegen is, bekijken we de coëfficiënten, zelfs al mogen we geen veralgemenende uitspraken doen omwille van de hoge standaardfouten. Vooral slecht nieuws over justitie zorgt voor meer parlementaire aandacht van de regering, met een coëfficiënt van 1,101. Ook goed nieuws en conflict hebben een positieve invloed, weze het minder uitgesproken. Verantwoordelijkheidsattributies daarentegen leiden tot een daling van de hoeveelheid politieke reactie van de regering.

⁴ Voor oppositiemodel zie bijlage 2, tabel B2.6

Tabel 17: JUSTITIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
AR term (t-6)	-0,029	0,019	-1,56	-0,032**	0,019	-1,75	-0,034	0,019	-1,79
AR term (t-7)	0,231***	0,005	46,7	0,230***	0,005	46,38	0,228***	0,005	44,98
AR term (t-8)	0,010	0,012	0,77	0,008	0,013	0,64	0,009	0,013	0,72
AR term (t-13)	0,335**	0,012	2,77	0,036**	0,012	3,02	0,036**	0,012	2,94
AR term (t-14)	0,135***	0,006	22,24	0,138***	0,006	22,47	0,138***	0,006	21,69
AR term (t-15)	0,016	0,012	1,26	0,016	0,013	1,24	0,015	0,013	1,19
MA (t-1)	-0,033*	0,014	-2,34	-0,034**	0,014	-2,40	-0,038**	0,014	-2,73
MA (t-2)	-0,018	0,022	-0,83	-0,019	0,022	-0,86	-0,021	0,022	-0,95
Bijeenkomst	0,442***	0,045	9,80	0,470***	0,048	9,73	0,470***	0,049	9,64
Media-aandacht	-			0,001	0,409	0,00	0,011	0,759	0,01
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			-0,464	0,424	-1,09	-0,881	0,795	-1,11
Slecht nieuws	-			-			0,004	1,029	0,00
Goed nieuws	-			-			0,027	5,703	0,00
Politiek conflict	-			-			-0,037	1,106	-0,03
Verantw.-attributies	-			-			-0,021	1,122	-0,02
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			1,101	1,071	1,03
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			0,466	5,928	0,08
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			0,541	1,138	0,48
Verantw.-attributies * Bijeenkomst	-			-			-0,683	1,184	-0,58
AIC	5992,68			5981,29			5979,37		
Ljung-Box Q (df=20)	30,63			31,08			29,39		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

4.6. Interpretatie resultaten

4.6.1. Interpretatie

Inhoudskarakteristieken lijken wel degelijk van belang voor de grootte van het 'politiek agendasetting'-effect. In meerdere modellen wijst een gedaalde AIC er op dat de kenmerken verklarende kracht hebben. Het mag echter duidelijk zijn dat bovenstaande analyses geen eenduidig antwoord kunnen verschaffen op de onderzoeksvraag. Geen enkele waarde is significant en de resultaten zijn niet generaliseerbaar. Het is met de grootst mogelijke omzichtigheid dat we de conclusies bekijken in het licht van onze hypothesen. Tabel 18 geeft een overzicht.

Tabel 18: Overzicht resultaten

Hypothese				Begr.	Migr.	Werkg.	Just.
Uitgangspunt							
'Politiek agendasetting'-effect		Media-aandacht leidt tot politieke aandacht	R & O	ja	ja	nb	nee
Verantwoordelijkheid							
Impliciet: toon	H1	Slecht nieuws versterkt AS-effect	R	ja	nee	nb	ja
			O	ja	nee	nb	nb
	H2a	Goed nieuws versterkt AS-effect	R	ja	ja	nb	ja
	H2b	Goed nieuws verzwakt AS-effect	O	ja	ja	nb	nb
Expliciet: attributies	H3	Expliciete attributies versterken AS-effect	R	ja	nb	nb	nee
			O	ja	nb	nb	nb
Conflict							
Politiek beleidsconflict	H4	Conflict versterkt AS-effect	R	ja	nb	nb	ja
			O	nee	nb	nb	nb

nb = niet bevestigd

De basisveronderstelling dat meer media-aandacht voor een issue leidt tot meer politieke vragen en interpellaties over het issue, vinden we in deze data enkel bevestigd voor de issues begroting en migratie. Voor justitiebeleid geldt zelfs het omgekeerde.

Kijken we naar de inhoudskarakteristieken, dan is er enkel over de impact van goed nieuws op regering en oppositie een eenduidig resultaat over de issues heen te vinden. Goed nieuws leidt tot meer regeringsaandacht, maar minder oppositieaandacht. Die hypothese wordt in de data bevestigd, maar onder alle voorbehoud, daar we de niet-significante resultaten niet mogen generaliseren.

Slecht nieuws over de begroting en over justitie zorgt zoals verwacht voor meer politieke reactie over die issues, maar bij migratie is het verband negatief. Migratienieuws bevat wel significant minder uitgesproken negatief nieuws dan alle andere issues (zie figuur 2), wat een mogelijke verklaring kan zijn voor het bizarre resultaat. Die veronderstelling is louter speculatief.

De aanwezigheid van expliciete verantwoordelijkheidsattributies heeft enkel bij het begrotingsissue en bij het regeringsmodel van justitie verklaringkracht. De resultaten van beide issues zijn tegengesteld aan elkaar. Wanneer in de media aan politieke actoren verantwoordelijkheid wordt toegeschreven over de begroting, komt daar zoals verwacht meer reactie op van regering en oppositie. Bij justitie reageert de regering minder op nieuws met verantwoordelijkheidsattributies.

Met betrekking tot het conflictgehalte van de mediaberichtgeving, enkel relevant bij de issues begroting en justitie, blijkt uit de resultaten een divergentie tussen regering en oppositie. Op basis van theoretische overwegingen was dat resultaat niet a priori te verwachten. Conflict is voor de regering een prikkel tot meer politieke aandacht, voor de oppositie geldt het tegenovergestelde.

Bij analyse van de resultaten over de verschillende issues heen valt op dat vooral de begrotingsdata beantwoorden aan de gestelde verwachtingen. Dat is opmerkelijk, aangezien de begroting volgens de typologie van Soroka een 'regeringsissue' is waarbij 'politieke agendasetting'-effecten meestal het kleinst zijn. Een grotere impact van de hoeveelheid media-aandacht voor een issue op zich is dus niet noodzakelijkerwijs gerelateerd aan een meer uitgesproken effect van inhoudelijke kenmerken. Het issue werkgelegenheid laat zich ook opmerken, maar in omgekeerde zin. Onze hypothesen zijn er totaal niet in terug te vinden. We merkten in de beschrijving van de mediadata al op hoe de verschillende inhoudskenmerken bij dit issue opvallend minder voorkomen, waarschijnlijk omdat er simpelweg grotere politieke eensgezindheid over bestaat. Het lijkt daarom minder vatbaar voor media-effecten.

4.6.2. Verklaring

In tegenstelling tot de conclusies van andere onderzoeken naar politieke agendasetting, zijn de resultaten van de analyses in deze masterproef allesbehalve overtuigend. Het bestaan van 'politiek agendasetting'-effect wordt in recente studies quasi altijd bevestigd, maar hier ontbreekt een eenduidige vaststelling van media-invloed. Ook specifieke studies naar inhoudskenmerken zoals die van Thesen, presenteren meer overtuigende analyseresultaten over de toon van het nieuws en verantwoordelijkheidsattributies dan de conclusies die wij kunnen voorleggen. Analyse van de meest frappante verschillen met voorgaande studies kunnen die discrepantie wellicht verklaren.

Eerste belangrijke vaststelling bij onderling vergelijk is de afwijkende invulling van de onafhankelijke variabele, de 'media-agenda'. In deze studie wordt die eerder kleinschalig geoperationaliseerd (voorsectie van één Vlaamse krant), wat het vinden van grote effecten onwaarschijnlijk maakt. Zo kan de uitbreiding naar meerdere kranten en dat in de diverse landstalen, uitmonden in een sterkere impact op de hoeveelheid federale parlementaire vragen en interpellaties. De voor deze studie onvermijdelijke beperking tot de voorsectie van de krant komt een studie waarin media-inhoud centraal staat mogelijk niet ten goede. Het gaat niet enkel over de zichtbaarheid van een issue, maar over diepgaandere inhoudelijke dynamieken, die net zo goed in de binnenkrant aan bod komen.

Verder is de totale steekproefgrootte in dit onderzoek kleiner dan die in andere studies. De tijd en middelen ontbreken om grootschalige codeerinspanningen te verwezenlijken. De N bedraagt 939 en

wordt voor de analyses nog eens opgesplitst per issue. Dat geeft een gemiddelde van 240 artikels per issue, gespreid over een periode van tien jaar. Methodologisch gezien is het haast onmogelijk om significante effecten te ontdekken. Voor sommige issues komen bepaalde inhoudelijke kenmerken zo weinig voor, dat het lastig wordt om eenduidige resultaten te verkrijgen. Deze studie is toch zinvol om het onderzoeksopzet van toekomstig grootschalig onderzoek te optimaliseren.

Vervolgens kan de gekozen methodologie mede bepalend zijn voor de afwijkende resultaten van deze masterproef. Twee aspecten vallen op. Ten eerste is het gehanteerde '*topic code*'-niveau veel specifiek dan in het meeste 'politieke agendasetting'-onderzoek. Dat kan deels verklaren waarom de veronderstelde impact van media-aandacht op politieke aandacht niet voor alle issues terug te vinden is. Onderzoek dat vertrekt van gelijkaardige data, zoals de recente studie van Vliegthart en Walgrave (2011b), definieert issues op het niveau van de *major code*. Zo stellen zij vast dat meer nieuws over de economie leidt tot meer parlementaire vragen over de economie (major code 100). Die invloed is robuust. In deze masterproef werd gewerkt met *minor topic codes*, zoals de begroting (minor code 105) of werkgelegenheid (minor code 103). Dat is mogelijkwijze een te gedetailleerde codering om een globale impact van dezelfde grootte vast te stellen. Ten tweede is deze studie naar de impact van media-inhoud de eerste in haar soort op macroniveau. Thesen (2011) stelt wel een eenduidige modererende impact vast van toon van het nieuws en verantwoordelijkheidsattributies op het 'politiek agendasetting'-effect, maar doet dat op microniveau. Hij kijkt of een nieuwsverhaal heeft geleid tot politieke reactie, of het een toeschrijving van verantwoordelijkheid bevat, enzovoort. Dan voert hij een logistische regressie uit met als afhankelijke variabele respectievelijk regerings- en oppositiereactie, waaruit blijkt dat de kans op politieke aandacht vergroot bij negatief nieuws en verantwoordelijkheidsattributies. Die aanpak is fundamenteel verschillend van het uitgangspunt van dit project, waar een verband op geaggregeerd analyseniveau wordt gezocht. Beide werkwijzen zijn verdedigbaar, maar op macroniveau is het moeilijker om een even significant resultaat te verkrijgen. De data bevatten immers geen a priori vastgestelde link tussen bepaalde nieuwsberichten en de politieke reactie die er op volgt. Wellicht is het aangewezen om eerst meer kennis op te doen over specifieke verbanden op microniveau, opdat over grondig getoetste hypothesen verder macro-onderzoek gevoerd kan worden. Beide analyseniveaus zijn alleszins complementair.

Ten slotte kan de politieke agenda op verschillende manieren ingevuld worden. In deze studie is de afhankelijke variabele beperkt tot parlementaire vragen en interpellaties. Andere vaakgebruikte agenda's zijn wekelijkse speeches van de eerste minister, regeerakkoorden, partijprogramma's, enzovoort. Een grotere diversiteit aan politieke publieksgroepen vergroot de kans op het vinden van media-effecten.

5. Illustratieve cases

In dit onderdeel nemen we exploratief een aantal cases van media-invloed op het parlement onder de loep. Het doel van deze kwalitatieve aanvulling is tweërlei. Enerzijds is het zinvol om de kwantitatieve resultaten te nuanceren en te illustreren aan de hand van concrete voorbeelden. Anderzijds vestigt een grondige lezing de aandacht op enkele pijnpunten van 'politiek agendasetting'-onderzoek, waaruit we tips kunnen destilleren voor toekomstige studies.

De oppositie in actie

Voor Annemie Turtelboom, minister van Migratie- en Asielbeleid (Open VLD), begint 13 november 2008 niet goed. De Standaard kopt met migratienieuws van beschuldigende aard. Het gaat om twee artikels geschreven naar aanleiding van het verschijnen van een rapport van de federale ombudsman, die onderzoek heeft gedaan naar de ongelijke behandeling van hongerstakers enkele maanden voordien. De kritiek is niet mals. In het eerste artikel citeert de journalist uit het verslag van de ombudsman. *“De criteria voor regularisatie zijn verre van duidelijk. De minister moet een rondzendbrief sturen met duidelijke criteria, en binnen een redelijke termijn. Het niet respecteren van de aangekondigde uiterste data heeft de juridische onzekerheid nog versterkt.”* (Delepeleire, 2008, p. 1) In een opiniestuk op de volgende pagina doet de journalist daar zelf een schepje bovenop. *“De regering is blijkbaar gewoon niet in staat te doen wat ze moet doen in dit dossier. ... Wat moeten we daarmee? Wat als federaal België niet in staat is deugdelijk bestuur te garanderen?”* (Tegenbos, 2008, p. 2)

Diezelfde middag nog zet het nieuws enkele parlementsleden aan tot actie in de plenaire vergadering. Vooral de oppositie reageert hevig, met in totaal drie vragen van N-VA, sp.a en Vlaams Belang (N., 2008a). Dalila Douifi (sp.a), verwijzend naar de mediaberichten over de kritiek van de ombudsman die ochtend, roept de minister expliciet tot de verantwoording: *“Waar wacht u op om het regeerakkoord uit te voeren, mevrouw de minister?”* (N., 2008a, p. 38) Ook Leen Dierick van regeringspartij CD&V gaat in op het nieuws, maar ze is milder van toon. Ze vraagt de minister te verduidelijken wanneer de rondzendbrief er nu effectief zal komen.

Dit is een mooie illustratie van het aanvalsmechanisme van Thesen. De media brengen slecht nieuws en schrijven expliciet verantwoordelijkheid toe aan de minister. De oppositiepartijen maken van de gelegenheid gebruik om die aanklacht te herhalen in het parlement. Toch moet een kleine nuance aangebracht worden. De media beïnvloeden weliswaar het proces, maar hun rol is niet per definitie cruciaal. Het initiatief van de verantwoordelijkheidsattributie ligt buiten media en parlement, met name in het rapport van de ombudsman. Dat rapport zou de parlementsleden hoe dan ook bereikt hebben; de media hebben het proces waarschijnlijk wel versneld. Het kan interessant zijn om bij toekomstig onderzoek de media-invloed op het parlement te controleren voor een soort 'real world'-agenda, die de actualiteit buiten het mediasysteem en het politieke systeem mee in rekening brengt.

Sommige onderzoekers werkten al met realiteitsagenda's in issuespecifieke studies (bv. Vliegthart, 2007). Het is een uitdaging om een dergelijke agenda te operationaliseren voor meerdere issues tegelijkertijd.

De media spelen wel een fundamentele rol in het proces in die zin dat ze de link vormen tussen politici en het publiek. De toeschrijving van verantwoordelijkheid krijgt in het politieke bestel pas relevantie, omdat het publiek ervan op de hoogte wordt gesteld. De oppositiepartijen hebben baat bij het uiten van hun kritiek, doordat die via de media de burgers bereikt.

Een gelijkaardige situatie vinden we terug in een begrotingskwestie van oktober 2006. Het betreft de beslissing van Eurostat om de overname van de NMBS-schuld als een uitgave te boeken, waardoor de federale regering plots een tekort op de begroting heeft. Op 24 oktober bericht De Standaard over het slechte nieuws. De journalist maakt duidelijk dat België door dit tekort nog steeds één van de hoogste schuldgraden van Europa heeft. De boodschap is duidelijk: *“Politieke gevolgen zijn er wel: het is een smet op het blazoen van deze regering, die zo prat gaat op dat ‘symbolische’ begrotingsevenwicht. De oppositie schiet met scherp op de ‘ongeloofwaardige begrotingspolitiek’.”* (Albers, 2006, p. 2) Parlementaire oppositievragen volgen twee dagen later in de plenaire vergadering. Minister van Begroting Freya Van den Bossche moet zich uitgebreid verantwoorden ten opzichte van wel drie parlementsleden van de oppositie. Hagen Boygaerts (Vlaams Belang) haalt aan hoe hij het slechte nieuws via de pers moest vernemen en stelt zich de vraag of de minister al langer van de problematiek op de hoogte was (N., 2006).

Bovenstaand voorbeeld illustreert mooi hoe negativiteit en verantwoordelijkheidsattributies in het begrotingsnieuws de oppositiereactie versterken. Opnieuw geldt de opmerking dat de media een rol spelen bij het overbrengen van het slechte nieuws, maar dat de eigenlijke initiator, het besluit van Eurostat, ook via andere kanalen de oppositie bereikt zou hebben. Hier zien we bovendien hoe politici conflicten in de media uitspelen, voor die de parlementaire arena zelf bereiken. ‘De oppositie schiet met scherp’ is daartoe de indicator.

De parlementaire agenda, een oppositieagenda?

Voor regeringspartijen vormt ook goed nieuws een prikkel tot meer parlementaire vragen en interpellaties. Goed nieuws duidt op goede prestaties en die willen de regeerders zo veel mogelijk in de schijnwerpers plaatsen. Het blijkt moeilijk om in de praktijk een goed voorbeeld te vinden van dit mechanisme. Parlementaire vragen en interpellaties lijken puur gebruikt te worden om ministers ter verantwoording te roepen in probleemsituaties, niet om hen te loven om hun verdiensten.

We bekijken een positief nieuwsbericht over migratie gevolgd door vier parlementaire vragen van parlementsleden van regeringspartijen. Beide gaan over de opvangcentra voor migranten. Het artikel dateert van 23 oktober 2008 en prijst het systeem waarbij gezinnen begeleid worden door een coach in een huis, zodat ze niet in een opvangcentrum ondergebracht moeten worden. De opstart van die

nieuwe opvangmaatregel blijkt vlot te verlopen (Beel, 2008). Dezelfde namiddag stellen leden van de regeringspartijen MR, Open VLD, PS en CdH vragen aan de minister van Maatschappelijke Integratie Marie Arena over de overvolle asielcentra. Zonder concrete aanleiding, halen ze cijfers aan waaruit blijkt dat deze centra overvol zitten (N., 2008b). Ze vragen om uitleg en maatregelen.

Hoewel de vragen niet letterlijk de inhoud van het artikel overnemen, is de gelijkenis qua issue opvallend. Het lijkt alsof het goede nieuws over de opvangmaatregel legitimeert om ook op de negatieve aspecten in te gaan. Toch kunnen we daarover op basis van een inhoudsanalyse enkel speculeren. Daarom kan het interessant zijn om in de toekomst dit soort onderzoek bijvoorbeeld aan te vullen met kwalitatieve diepte-interviews bij politici. Die kunnen helpen deze 'waaromvraag' te beantwoorden die in agendasettingonderzoek erg weinig aandacht krijgt.

Verder blijkt uit de aard van de parlementaire vragen en interpellaties, dat ze toch eerder een controlemiddel zijn voor oppositiepartijen dan voor regeringspartijen. Wanneer partijen binnen de regering kritiek op elkaar hebben, uiten ze die waarschijnlijk liever via andere, minder publiekgerichte kanalen. Het kan zinvol zijn om bij de operationalisering van de politieke agenda, meerdere agenda's te betrekken.

Verantwoordelijkheidsattributies in verkiezingstijd

Behalve de focus op de oppositie, heeft de operationalisering van de politieke agenda als parlementaire vragen en interpellaties een tweede beperking. Het parlement ligt tijdens verkiezingsperioden steeds enkele maanden stil. Nochtans is verkiezingstijd voor de media het moment bij uitstek om te benadrukken welke maatschappelijke problemen er zijn en wie daar schuld aan heeft. Het is ook een goede gelegenheid om de volgende regering aan te sporen tot actie.

Zo is er in de zomer van 2007 redelijk wat te doen over het migratiebeleid. Op 3 juli bijvoorbeeld, bericht De Standaard over het probleem dat uitwijzingsbevelen niet goed genoeg opgevolgd worden. Veel migranten negeren het bevel en komen zo in de illegaliteit terecht. Het probleem moet aangepakt worden: *"De directeur-generaal geeft wel toe dat het opvolgen van een 'bevelschrift om het land te verlaten' een pijnpunt blijft in het beleid." ... "Volgens Rosemont zal die opstelling pas veranderen als er van overheidswege een duidelijk signaal komt over de toekomstige regularisatiepolitiek, een signaal dat van de nieuwe regering wordt verwacht."* (Fransen, 2007, p. 2) Theoretisch gezien verwachten we politieke reactie op dergelijke berichtgeving, maar praktisch verkeert het parlement daartoe in de onmogelijkheid. Er is simpelweg nog geen nieuwe regering.

Dat is een tweede argument om de politieke agenda breder te operationaliseren en bijvoorbeeld partijprogramma's of regeerakkoorden op te nemen in de modellen. Die kunnen, weliswaar op langere termijn, structureel rekening houden met dit soort berichtgeving.

Eén krant is geen krant

Een voorbeeld van het conflictmechanisme vinden we in het justitienieuws van november 2005. Het is de periode waarin de toenmalige minister van Justitie, Laurette Onkelinx (PS) het Themisplan voor de hervorming van justitie in gang wil trekken. De magistraten zijn het, samen met de oppositiepartijen, niet eens met de plannen van de minister. Dat wordt al aangekondigd in een artikel van 7 november in De Standaard: *“Magistraten en oppositie vrezen dat de minister van Justitie, Laurette Onkelinx (PS), te hard van stapel loopt: de arrondissementen zijn er niet klaar voor en sommige maatregelen stuiten op veel kritiek.”* (hwd, 2005, p. 3)

Pas op 8 november wordt de onenigheid tussen regering en oppositie uitgespeeld in het parlement. Parlementaire vragen van CD&V en Vlaams Belang wijzen de minister op de kritieken tegen haar plan, ook vanwege de magistraten (N., 2005). De partijen gaan dus publiek met hun conflicterend standpunt, alvorens de kwestie binnen het parlement uit te vechten.

Uit de parlementaire vraag van Bart Laeremans (Vlaams Belang) blijkt bovendien dat De Standaard zeker niet de enige invloedrijke krant is onder politici. Zo bevat de vraag een letterlijke verwijzing naar de invloed van een artikel uit De Tijd: *“Mevrouw de voorzitter, er rijzen inderdaad heel wat bedenkingen bij het Themisplan van de minister, ..., zeker na de zeer negatieve adviezen vanwege de magistratuur. ... Ik heb het advies zelf niet gezien, maar ik baseer mij op enkele krantenartikelen, onder meer in De Tijd.”* (N., 2005, p. 14) Het lijkt aangewezen om in toekomstige projecten de codeerinspanningen te verdelen over verschillende kranten en daarbij desnoods de onderzochte periode wat in te korten. Dat zou meer diepgaande resultaten kunnen opleveren.

Verder doet dit citaat vermoeden dat het nuttig kan zijn om niet enkel de media grondig te coderen, maar daarnaast ook de inhoud van de parlementaire vragen en interpellaties te bestuderen. In deze masterproef werd met de *topic code* gewerkt, die enkel informatie geeft over het issue. Een meer diepgaande analyse van de inhoudelijke politieke agenda brengt mogelijk aan de oppervlakte hoe die agenda zich laat leiden door de media.

Parlementaire vragen van dichtbij

Dezelfde nood aan een analyse van de politieke inhoud blijkt uit een parlementaire vraag van 9 januari 2007 aan minister van Begroting Freya Van den Bossche. Verschillende parlementsleden willen verduidelijking over de vaststelling dat schuldbemiddelaars, die normaal vergoed moeten worden door een overheidsfonds, niet langer uitbetaald worden. Het Fonds lijkt slecht begroot. Koen T'Sijen (sp.a-spirit) opent de vragen: *“Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, deze vraag dateert al van voor de kerstvakantie. Het is vooral een vraag om informatie, omdat de media nogal wat misbaar kunnen maken over hoe zulke zaken met betrekking tot de bestrijding van de overmatige schuldenlast kunnen lopen. Ik dacht dat hierover toch enige verduidelijking nodig was. Het gaat over een artikel dat op 19 december verschenen is in De Standaard en waarin staat te lezen dat een groep*

van advocatenschuldbemiddelaars aan de alarmbel trekt omdat ze al maanden niet meer betaald worden.” (N., 2007, p. 1) De media kunnen moeilijk explicieter invloed uitoefenen dan hier. Schuldbemiddelaars vinden in de media een kanaal om de minister ter verantwoording te roepen. Het is de aanleiding voor parlementsleden om de minister tot de orde te roepen.

Het krantenartikel waarover Koen T’Sijen spreekt, dateert van drie weken voordien, omdat er tijdens de kerstvakantie geen parlementaire zittingen waren. In onze macroanalyses die media-impact meten op de korte invloedstermijn van een week, zou deze invloed onopgemerkt voorbij gegaan zijn. Door inhoudsanalyse op microniveau van de politieke agenda zelf, komt de impact wel aan het licht. We hebben dus wederom een voorbeeld van hoe beide onderzoeksniveaus elkaar goed kunnen aanvullen.

De moeilijkheid kan ook op macroniveau verholpen worden, door anders om te gaan met de geaggregeerde data. In plaats van het model te structureren aan de hand van een ‘bijkomstdummy’, zoals in deze studie, zou met ‘verkorte jaren’ gewerkt kunnen worden. Weken zonder zittingen worden dan verwijderd, alsof de tijd tussenin niet bestaat. Die werkwijze heeft dan weer de beperking dat de impact van de media in vakantieperiodes niet opgenomen wordt.

België, federaal land

Een laatste moeilijkheid met het Belgische ‘politieke agendasetting’-onderzoek wordt geïllustreerd aan de hand van een artikel over werkgelegenheid van 15 november 2002. De Standaard bericht het volgende goede nieuws: *“Sinds paars-groen is het aantal jobs in de zorgsector met 6.500 gestegen. ... Die jobs hangen samen met de extra investering van de Vlaamse regering in zorg. Mieke Vogels heeft sinds haar aantreden haar budget met 30 procent kunnen doen toenemen.”* (Dobbelaere, 2002, p. 1) Het gaat hier, voor alle duidelijkheid, om de Vlaamse paarsgroene regering die op dat moment drie jaar aan de macht is.

Op basis van onze hypothesen verwachten we op dit soort nieuws een reactie van regeringspartijen, die de aandacht willen vestigen op hun goede prestaties. Het is echter onwaarschijnlijk dat het federale parlement aandacht zou besteden aan verdiensten van Mieke Vogels, de toenmalige Vlaamse minister van Welzijn. We worden geconfronteerd met het probleem van de bijzondere politieke structuur van federaal België. Bevoegdheden zijn verdeeld over verschillende niveaus: het federale niveau, de gemeenschappen en de gewesten. Dat brengt soms overlappings met zich mee, zoals in de situatie waarbij er zowel een Vlaamse minister van Werkgelegenheid als een federale minister van Werk aangesteld zijn. We constateerden in de macroanalyses dat voor het werkgelegenheidsissue geen enkele hypothese bevestigd kon worden. Dit kan één van de oorzaken zijn, doch zeker niet de enige: ook over de begroting is er zowel berichtgeving op Vlaams als federaal niveau en bij dat issue hadden de inhoudskenmerken de meeste verklaringskracht.

Conclusie en discussie

Conclusie

Deze masterproef tracht een antwoord te vinden op de vraag hoe verschillende karakteristieken van media-inhoud het ‘politieke agendasetting’-effect modereren. Literatuurstudie doet vermoeden dat drie inhoudelijke kenmerken van bijzonder belang zijn: de toon van het artikel, de aanwezigheid van expliciete verantwoordelijkheidsattributies en het conflictgehalte. Regerings- en oppositiepartijen bekleden een fundamenteel verschillende rol in het politieke systeem, wat tot uiteenlopende gedragingen leidt. Om die dynamiek te vatten, worden beide apart bestudeerd.

Vijf hypothesen liggen aan de basis van het empirische onderzoek. De toon van het artikel kan beschouwd worden als een impliciete vorm van toeschrijving van verantwoordelijkheid aan de regering. De machthebbers zijn immers verantwoording verschuldigd voor elk maatschappelijk probleem, ongeacht de controle die ze er effectief over (kunnen) uitoefenen. We veronderstellen dat slecht nieuws daarom zowel regering als oppositie prikkelt tot meer reactie (H1). De eerste handelt daarbij vanuit een defensief mechanisme: ze wil zich verdedigen voor het slechte nieuws. De laatste hanteert een offensieve strategie en wil de incompetentie van de regering benadrukken. Goed nieuws zal, in tegenstelling tot slecht nieuws, enkel leiden tot meer aandacht van de regering, die haar prestaties in de schijnwerpers wil zetten (H2a). De oppositie wil positieve regeringsprestaties doodzwijgen en zal op goed nieuws net minder reageren (H2b). Op basis van het aanvals- en verdedigingsmodel verwachten we dat expliciete verantwoordelijkheidsattributies zowel regerings- als oppositieaandacht prikkelen en het ‘politiek agendasetting’-effect versterken (H3). Conflict in het beleidsnieuws is een gevolg van de politieke strategie om standpunten publiek te maken alvorens ze met collega-politici uit te vechten. We nemen daarom aan dat conflict zowel regering als oppositie aanzet tot politieke reactie (H4).

De hypothesen zijn met behulp van ARIMA-tijdreeksanalyses getoetst voor vier issues: werkgelegenheid, migratie, justitie en de begroting. Voor drie van de vier issues dragen de inhoudskarakteristieken alleszins verklarende kracht bij aan de modellen. Inhoud doet er dus wel degelijk toe. Het eenduidig bevestigen of verwerpen van de hypothesen is op basis van dit onderzoek echter onmogelijk. De resultaten zijn niet identiek over de vier issues heen. De waarden zijn bovendien niet significant en mogen dus niet zomaar veralgemeend worden. Het is met alle voorzichtigheid dat we de verbanden, aanwezig in deze data, interpreteren.

Voor het begrotingsissue lijkt de richting van de coëfficiënten quasi alle hypothesen te bevestigen. Wanneer de vijf kranten voor het parlementair vragenuur slecht nieuws bevatten, verhoogt de kans op reactie van regering en oppositie. Goed nieuws heeft een divergerend effect, met een versterkende impact op de regering en een verzwakkende impact op de oppositie. Verantwoordelijkheidsattributies leiden steeds tot meer aandacht. Conflict brengt enkel meer regeringsreactie teweeg. Het modererend effect van de migratieberichtgeving geeft, in tegenstelling

tot het begrotingsnieuws, niet zo'n helder beeld. Enkel de toon van het nieuws draagt verklaringskracht bij aan de modellen. Daarbij is de hypothese van goed nieuws opnieuw bevestigd: regeringsaandacht stijgt, oppositiereactie daalt. Voor slecht nieuws is er echter van beide kanten minder reactie, wat tegen de verwachtingen ingaat. De media-inhoud van justitienieuws, vervolgens, verklaart enkel de hoeveelheid aandacht voor justitie van de regering. Alle verwachte verbanden zijn aanwezig in de data, behalve dat van expliciete verantwoordelijkheidsattributies. Die leiden niet tot meer regeringsaandacht. Voor werkgelegenheid ten slotte zijn de resultaten het minst overtuigend. De mediaberichtgeving over dit issue verklaart op geen enkele wijze de hoeveelheid parlementaire vragen en interpellaties die erover gesteld zullen worden.

We concluderen dat de gevolgde onderzoekspiste relevant is, maar dat verder onderzoek nodig is. In het onderdeel 'discussie' formuleren we alvast enkele tips voor toekomstige studies.

Discussie

Het gekozen onderzoeksopzet heeft zijn beperkingen. Daarnaast kampt onderzoek naar de contingentie van politieke agendasetting met een aantal inherente moeilijkheden. Een exploratieve kwalitatieve analyse van enkele voorbeeldcases van media-impact bracht sommige van die problemen aan het licht. In wat volgt geven we een kort overzicht van de belangrijkste kwesties met het oog op toekomstig onderzoek.

De media-agenda is geoperationaliseerd als de voorsectie van één krant, namelijk De Standaard. Dat heeft twee nadelen. Ten eerste laten politici zich waarschijnlijk ook beïnvloeden door andere kranten; dat geldt zeker voor Waalse politici. Ten tweede is ten gevolge van die noodzakelijk beperkte invulling de steekproef relatief klein, wat het haast onmogelijk maakt om significante effecten te vinden. We raden aan om in toekomstig onderzoek de media-agenda te verruimen.

Ook de invulling van de politieke agenda beslaat in deze masterproef slechts één politieke instelling: het parlement. De studie van parlementaire vragen en interpellaties is beslist zinvol, want het is een symbolische agenda die op korte termijn inspeelt op media-effecten. Er zijn evenwel twee nadelen. Ten eerste is het vooral een oppositieagenda, erop gericht de regering verantwoording te laten afleggen voor fouten. Ten tweede komt het parlement soms lange tijd niet samen, bijvoorbeeld bij het zomerreces of in verkiezingstijd. Een aanvulling met andere agenda's, zoals ministerspeeches, partijprogramma's of regeerakkoorden, lijkt aangewezen.

De gehanteerde methodologie, namelijk tijdreeksanalyse (steeds op geaggregeerd niveau), staat toe om robuuste conclusies te trekken over een causale impact van de media op de politiek. Het is op zijn minst opportuun om dergelijke analyses te doen. Daarbij kan een studie op microniveau het complement vormen. De gevonden effecten zijn meestal groter, wanneer men voor elk individueel mediabericht de link met politieke reactie vaststelt en vervolgens nagaat hoe inhoudskenmerken daar invloed op hebben. Ook het omgekeerde is mogelijk: de inhoud van de individuele

parlementaire vraag of interpellatie kan aanwijzingen geven over een media-impact. Die weg is zelden of nooit gevolgd, maar biedt interessante perspectieven.

Met betrekking tot het codeerwerk willen we twee aanbevelingen doen. De eerste betreft het aanmaken van een variabele die aangeeft over welk beleidsniveau de media berichten. In federaal België, waar de bevoegdheden verdeeld zijn over het federale niveau en de gemeenschappen en gewesten, kunnen we pas een substantieel effect verwachten van nieuws over een beleidsniveau op het parlement van het desbetreffende beleidsniveau. Een tweede suggestie voor het praktische codeerwerk is een goede afweging tussen de betrouwbaarheid enerzijds en het realiteitsgehalte anderzijds. Een betrouwbare codering vraagt om conservatieve en eenduidige codeerinstructies. In werkelijkheid zijn politici echter geen robots, maar gaan ze interpretatief te werk. Het is aan de onderzoeker om een evenwichtig instrumentarium uit te werken.

Ten slotte verdient de 'waaromvraag' meer aandacht. Onderzoekers ontwikkelen modellen van politieke reactie en veronderstellen daarbij allerlei politieke motieven en strategieën. Er is tot op heden een tekort aan kwalitatief onderzoek, dat bijvoorbeeld door middel van diepte-interviews met politici de uitgangspunten toetst. Die methode kan het wetenschappelijke theoretische kader over politieke agendasetting op zijn realiteitswaarde toetsen.

Referentielijst

- Albers, I. (2006, 24 oktober). Begrotingstekort erg pijnlijk voor paars, *De Standaard*, p. 2.
- Altheide, D., & Snow, R. (1979). *Media Logic*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Bartels, L. M. (1996). *Politicians and the Press: Who Leads, Who Follows?* Paper presented at the APSA 1996, San Francisco, CA.
- Baumgartner, F. R., Jones, B. D., & Leech, B. L. (1997). Media Attention and Congressional Agendas. In S. Iyengar & R. Reeves (Eds.), *Do the Media Govern? Politicians, Voters, and Reporters in America* (pp. 349-363). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Beel, V. (2008, 23 oktober). Alternatief voor opsluiting van kinderen van start, *De Standaard*, p. 2.
- Boomgaarden, H. G., & Vliegenthart, R. (2007). Explaining the rise of anti-immigrant parties: The role of news media content. *Electoral Studies*, 26, 404-417.
- Box, G., & Jenkins, G. (1970). *Time Series Analysis, Forecasting and Control*. San Francisco: Holden Day.
- Cohen, J. E. (2004). If the News Is So Bad, Why Are Presidential Polls So High? Presidents, the News Media, and the Mass Public in an Era of New Media. *Presidential Studies Quarterly*, 34(3), 493-515.
- de Vreese, C., & Tobiasen, M. (2007). Conflict and Identity: Explaining Turnout and Anti-Integrationist Voting in the Danish 2004 Elections for the European Parliament. *Scandinavian Political Studies*, 30(1), 87-114.
- Dearing, J. W., & Rogers, E. M. (1996). *Communication Concepts 6: Agenda-Setting*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Delepeleire, Y. (2008, 13 november). Ombudsman tikt Turtelboom op de vingers, *De Standaard*, p. 1.
- Dobbelaere, B. (2002, 15 november). Paars-groen gaf 6.500 mensen werk in zorgsector, *De Standaard*, p. 1.
- Edwards, G. C., & Wood, B. D. (1999). Who Influences Whom? The President, Congress, and the Media. *The American Political Science Review*, 93(2), 327-344.
- Eilders, C. (2000). Media as Political Actors? Issue Focusing and Selective Emphasis in the German Quality Press. *German Politics*, 9(3), 181-206.
- Ercolani, M. (2010). *Introduction to Time Series Regression Analysis*. Essex: University of Essex.
- Fransen, G. (2007, 3 juli). België verlaten blijft pijnpunt, *De Standaard*, p. 2.
- Galtung, J., & Ruge, M. H. (1965). The Structure of Foreign News. *Journal of Peace Research*, 2(1), 64-91.
- Gerhards, J., Offerhaus, A., & Roose, J. (2007). Die öffentliche Zuschreibung von Verantwortung: Zur Entwicklung eines inhaltsanalytischen Instrumentariums. *Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*, 59(1), 105-124.
- Graber, D. A., & Smith, J. M. (2005). Political Communication Faces the 21st Century. *Journal of Communication*, 55(3), 479-507.
- Green-Pedersen, C., & Mortensen, P. B. (2009). Who sets the agenda and who responds to it in the Danish parliament? A new model of issue competition and agenda-setting. *European Journal of Political Research*, 49(2), 257-281.

- Green-Pedersen, C., & Stubager, R. (2010). The political Conditionality of Mass Media Influence: When Do Parties follow Mass Media Attention. *British Journal of Political Science*, 40, 663-677.
- Greuter, N. (2012). *Who is responsible? The attribution of responsibility in the financial crisis 2007*.
- Helfer, L., van Santen, R., & Van Aelst, P. (2011). *From the press to parliament and back. An analysis of parliamentary questions and press coverage in the Netherlands*. Paper presented at the Politicologenetmaal, Amsterdam.
- Herbst, S. (2010). *Reading Public Opinion. How Political Actors View the Democratic Process*. Chicago: University of Chicago Press.
- Hollanders, D., & Vliegenthart, R. (2008). Telling what yesterday's news might be tomorrow: Modeling media dynamics. *Communications*, 33, 47-68.
- hwd. (2005, 7 november). Hervorming justitie kwakkelt, *De Standaard*, p. 3.
- Iyengar, S. (1991). *Is anyone responsible? How television frames political issues*. Chicago: University of Chicago Press.
- Iyengar, S., Norpoth, H., & Hahn, K. S. (2004). Consumer Demand for Election News: The Horserace Sells. *The Journal of Politics*, 66(1), 157-175.
- Jones, B. D., & Baumgartner, F. R. (2004). Representation and Agenda-Setting. *The Policy Studies Journal*, 32(1), 1-24.
- Just, M., Crigler, A., & Buhr, T. (1999). Voice, Substance, and Cynicism in Presidential Campaign Media. *Political Communication*, 16, 25-44.
- Kahn, K. F., & Kenney, P. J. (1999). Do Negative Campaigns Mobilize or Suppress Turnout? Clarifying the Relationship between Negativity and Participation. *American Political Science Review*, 93(4), 877-889.
- Kleinnijenhuis, J., Scholten, O., van Atteveldt, W., van Hoof, A., Krouwel, A., Oegema, D., . . . Takens, J. (2007). *Nederland vijfstromenland. De rol van de media en stemwijzers bij de verkiezingen van 2006*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker.
- Klingemann, H.-D., Hofferbert, R. I., & Budge, I. (1994). *Parties, Policies, and Democracy*. Oxford: Westview Press.
- Lau, R. R. (1985). Two Explanations for Negativity Effects in Political Behavior. *American Journal of Political Science*, 29(1), 119-138.
- Lengauer, G., Esser, F., & Berganza, R. (2011). Negativity in political news: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism*, 13(2), 1-24.
- McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176-187.
- N. (2005). Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Integraal verslag Commissie voor de Justitie 08-11-2005
- N. (2006). Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Integraal verslag Plenumvergadering 26-10-2006.
- N. (2007). Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Integraal verslag Commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw 09-07-2007.
- N. (2008a). Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Integraal verslag Plenumvergadering 13-11-2008.

- N. (2008b). Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. Integraal verslag Plenumvergadering 23-10-2008.
- Neuman, W. R., Just, M., & Crigler, A. (1992). *Common Knowledge. News and the Construction of Political Meaning*. Chicago: University of Chicago Press.
- Niven, D. (2001). Bias in the News. Partisanship and Negativity in Media Coverage of Presidents George Bush and Bill Clinton. *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 6(3), 31-46.
- Ostrom, C. W. (1990). *Time Series Analysis: Regression Techniques*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Patterson, T. E. (1994). *Out of Order*. New York: Vintage Books.
- Patterson, T. E. (1997). The News Media: An Effective Political Actor? *Political Communication*, 14, 445-455.
- Petrocik, J. R. (1996). Issue ownership in Presidential Elections, with a 1980 Case Study. *American Journal of Political Science*, 40(3), 825-850.
- Powell, G. B. (2004). The Chain of Responsiveness. *Journal of Democracy*, 15(4), 91-105.
- Pritchard, D. (1992). The news media and public policy agendas. In D. Kenamer (Ed.), *Public opinion, the press and public policy* (pp. 103-112). Westport, CT: Praeger.
- Reinemann, C., & Wilke, J. (2005). It's the Debates, Stupid! How the Introduction of Televised Debates Changed the Portrayal of Chancellor Candidates in the German Press, 1949-2005. *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 12(4), 92-111.
- Robinson, W. (1950). Ecological Correlations and the Behavior of Individuals. *American Sociological Review*, 15, 351-357.
- Rudolph, T. J. (2003). Who's Responsible for the Economy? The Formation and Consequences of Responsibility Attributions. *American Journal of Political Science*, 47(4), 698-713.
- Scheufele, D. A., & Tewksbury, D. (2007). Framing, Agendasetting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*, 57(1), 9-20.
- Schlenker, B. R., Britt, T. W., Pennington, J., Murphy, R., & Doherty, K. (1994). The Triangle Model of Responsibility. *Psychological Review*, 101(4), 632-652.
- Schudson, M. (1995). *The Power of News*. Cambridge: Harvard University Press.
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109.
- Soroka, S. N. (2002a). *Agenda-setting dynamics in Canada*. Vancouver: University of British Columbia Press.
- Soroka, S. N. (2002b). Issue Attributes and Agenda-Setting by Media, the Public, and Policymakers in Canada. *International Journal of Public Opinion Research*, 14(3), 264-285.
- Soroka, S. N. (2006). Good News and Bad News: Asymmetric Responses to Economic Information. *The Journal of Politics*, 68(2), 372-385.
- Tegenbos, G. (2008, 13 november). Besluitstaking ook onverantwoord, *De Standaard*, p. 2.
- Thesen, G. (2011). *Attack and Defend! Explaining Opposition and Government Responses to News Stories*. Paper presented at the Workshop Agenda-Setting and Media, Paris.
- Van Aelst, P. (forthcoming). Media, political agendas and public policy. In C. Reinemann (Ed.), *Political Communication*.

- Van Aelst, P., Brants, K., Van Praag, P., de Vreese, C., Nuytemans, M., & Van Dalen, A. (2008). The Fourth Estate as Superpower? An empirical study of perceptions of media power in Belgium and the Netherlands. *Journalism Studies*, 9(4), 494-511.
- Van Aelst, P., Sehata, A., & Van Dalen, A. (2010). Members of Parliament: Equal Competitors for Media Attention? An Analysis of Personal Contacts Between MPs and Political Journalists in Five European Countries. *Political Communication*, 27(3), 310-325.
- Van Noije, L., Kleinnijenhuis, J., & Oegema, D. (2008). Loss of Parliamentary Control Due to Mediatization and Europeanization: A Longitudinal and Cross-Sectional Analysis of Agenda Building in the United Kingdom and the Netherlands. *British Journal of Political Science*, 38, 455-478.
- Van Praag, P., Brants, K., & de Vreese, C. (2010). Het wantrouwen tussen politici. *Bestuurskunde*, 19(1), 11-18.
- Vliegenthart, R. (2007). *Framing Immigration and Integration. Facts, Parliament, Media and Anti-Immigrant Party Support in the Netherlands*. Vrije Universiteit Amsterdam. Amsterdam.
- Vliegenthart, R. (2009). *Moving up. Applying aggregate level time series analysis in communication science*.
- Vliegenthart, R., Boomgaarden, H. G., & Boumans, J. W. (2011). Changes in Political News Coverage: Personalization, Conflict and Negativity in British and Dutch Newspapers. In K. Brants & K. Voltmer (Eds.), *Political Communication in Postmodern Democracy. Challenging the Primacy of Politics* (pp. 92-110). London: Palgrave Macmillan.
- Vliegenthart, R., & Walgrave, S. (2011a). Content Matters: The Dynamics of Parliamentary Questioning in Belgium and Denmark. *Comparative Political Studies*, 44(8), 1031-1059.
- Vliegenthart, R., & Walgrave, S. (2011b). When the media matter for politics: Partisan moderators of the mass media's agenda-setting influence on parliament in Belgium. *Party Politics*, 17(3), 321-342.
- Walgrave, S., Soroka, S. N., & Nuytemans, M. (2008). The Mass Media's Political Agenda-Setting Power. A Longitudinal Analysis of Media, Parliament and Government in Belgium (1993 to 2000). *Comparative Political Studies*, 41(6), 814-836.
- Walgrave, S., & Van Aelst, P. (2006). The Contingency of the Mass Media's Political Agendasetting Power: Toward a Preliminary Theory. *Journal of Communication*, 56(1), 88-109.
- Walker, J. L. (1977). Setting the Agenda in the US Senate: A Theory of Problem Selection. *British Journal of Political Science*, 7, 423-445.
- Wanta, W., & Foote, J. (1994). The President-News Media Relationship: A Time Series Analysis of Agenda-Setting. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 38(4), 437-451.
- Wanta, W., Golan, G., & Lee, C. (2004). Agendasetting and International News: Media Influence on Public Perceptions of Foreign Nations. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 81(2), 364-377.
- Wanta, W., & Hu, Y.-W. (1993). The Agenda-Setting Effects of International News Coverage: an Examination of Differing News Frames. *International Journal of Public Opinion Research*, 5(3), 250-264.
- Wood, B. D., & Peake, J. S. (1998). The Dynamics of Foreign Policy Agendasetting. *American Political Science Review*, 92(1), 173-184.

Bijlagen

Bijlage 1: Codeboek

ALGEMENE RICHTLIJNEN

1. Lees aandachtig het hele artikel.
2. Overloop alle variabelen.
3. Codeer conservatief. De variabelen zijn soms eerder subjectief. Daarom is het belangrijk dat je niet zo maar op een 'algemeen gevoel' afgaat. Je moet in het artikel letterlijk de zin kunnen aanduiden, op basis waarvan je hebt besloten om een variabele als 1 (of -1) te coderen.

TOON⁵

Tone Negatief Balance Positief Neutraal/nvt

Outlook Negatief Balance Positief Neutraal/nvt

1

Actor 1 name

Fav 1 Negatief Balance Positief Neutraal/nvt

2

Acto	1	Federale regering
Fav 2	2	Vlaamse regering
	3	Waalse regering
	4	Federaal Parlement
	5	Vlaams Parlement
	6	Waals Parlement
	7	Partij
3	8	Partijvoorzitter
Acto	9	Eerste minister
Fav 3	10	Vlaamse minister-presid
	11	Waalse minister-preside
	12	Federaal minister
	13	Vlaams minister
	14	Waals minister
	15	Staatssecretaris
4	16	Parlementslid

⁵ Operationalisering gebaseerd op Lengauer et al, 2011.

1. Algemene toon van het artikel

Richtlijnen

Wat is, naar jouw mening, de algemene toon van het artikel?

-1 = negatief

0 = gebalanceerd / ambivalent

1 = positief

2 = neutraal/niet van toepassing

Let op, het gaat om de toon van het nieuws zelf en niet om de toon die de journalist hanteert. Bijvoorbeeld, een daling van de werkloosheid is positief, ook als de journalist desondanks een 'sceptische houding' uit in zijn formulering.

Codeer conservatief. Je moet precies kunnen zeggen waarom je de algemene toon als -1 of 1 hebt gecodeerd; bij twijfel is het 0.

Als het artikel zowel positief als negatief is, is het gebalanceerd. Let op, wanneer men bijvoorbeeld kort iets positiefs aanhaalt, om dan het hele artikel te schrijven over negatieve dingen, dan codeer je toch als negatief. Het moet wel duidelijk zwaar doorwegen dan.

Voorbeelden en indicatoren

Negatieve indicatoren: politieke mislukking, verslechtering, ramp, crisis, frustraties, scepticisme, bedreigingen, cynisme, teleurstelling,...

Bijvoorbeeld:

- *'De wet over schijnhuwelijken is vaag. Parketten hanteren grijze criteria, de logica is zoek'*
- *'De werkloosheid is gestegen.'*
- *'Het gerecht heeft een grote achterstand inzake dossiers'*

Voorbeelden van positieve indicatoren: politiek succes, probleemoplossing, verbetering, voorspoed, hoop, voordeel, winst, duurzaamheid,...

Bijvoorbeeld:

- *'Werkloosheid daalt met 3%'*
- *'Ondanks de tegenvallende economische conjunctuur en de zware factuur van de dioxinecrisis, is het begrotingsjaar 1999 afgesloten met een lager tekort dan was vooropgesteld' (hoewel de 'ondanks' negatieve dingen aanhaalt, gaat heel het verdere artikel over de goede begrotingsresultaten. In dit geval staat het goede nieuws echt centraal)*

Voorbeelden van balance:

- *'Niet alleen zijn er meer verkeerscontroles. Steeds minder mensen betalen hun minnelijke schikking.'*
- *'De EU-Commissie geeft groen licht aan het Belgische stabiliteitsplan voor de openbare financiën tot 2002. Maar er zijn ook drie knipperlichten.'*

Indien niet duidelijk positief of negatief: neutraal/nvt coderen. Conservatief coderen!

Bijvoorbeeld:

- *'De Vlaamse minister werkt aan een programma om werklozen te herscholen' (een minister die van plan is iets te ondernemen, maar er zijn nog geen concrete resultaten: neutraal)*

- 'In regio's met weinig arbeidsplaatsen is voor de laaggeschoolden het model van de moeder aan de haard nog dominant.'
- 'Er is een stijging van het aantal asielaanvragen' (is op zich geen slecht nieuws)

2. Outlook

Richtlijnen

Wat is de algemene verwachting die geschetst wordt in het artikel?

-1 = negatief (pessimistisch)

0 = gebalanceerd / ambivalent

1 = positief (optimistisch)

2 = neutraal / niet van toepassing

Opnieuw gaat het, net als bij de algemene toon, om de toon van het nieuws zelf en niet om de toon die de journalist hanteert.

Opnieuw moet er conservatief gecodeerd worden. Er moet letterlijk sprake zijn van een toekomstperspectief. Dat betekent dat het een voorspelling is, waarvan de uitkomst onzeker is.

Voorbeelden en indicatoren

Pessimisme is er wanneer het artikel de indruk wekt dat slechte ontwikkelingen in de toekomst realistisch, mogelijk, waarschijnlijk of zeker zijn.

Bijvoorbeeld:

- 'Het federaal planbureau verwacht dat er dit jaar 40.000 werklozen zullen bijkomen'
- 'Dat zal altijd een pijnpunt blijven'
- 'In het voorjaar gaan de werkloosheidscijfers traditioneel omlaag. Dat zal ook dit jaar zo zijn. Maar het lijkt uitgesloten dat Vlaanderen dit jaar de prestatie van de eerste zes maanden van '98 kan herhalen: toen daalde de werkloosheid met bijna 39.000.'

Optimisme is er wanneer de indruk gewekt wordt dat positieve ontwikkelingen in de toekomst realistisch, mogelijk, waarschijnlijk of zeker zijn.

Bijvoorbeeld:

- 'Volgens meneer Verstraeten zal het bedrijf na de nodige maatregelen wel opnieuw concurrentieel zijn.'
- 'De uitbouw van de eerste containerkaai op de linker Scheldeoever gaat 500 extra jobs in de Antwerpse haven opleveren. Dat is de schatting van de topman van Hessenatie' (schatting voor de toekomst, dus onzeker)

Gebalanceerd:

- 'Volvo Gent begint volgende week met de productie van de XC60, een compacte SUV waarvan veel wordt verwacht. Begin dit jaar werd de productie in Gent teruggeschroefd en de overgang van drie naar twee ploegen dreigt. Dat zou 500 van de 4.500 personeelsleden hun baan kosten, tenzij de XC60 het tij kan keren'

Neutraal/nvt

- *'De verzekeringsgroep Axa/Royale Belge schrapt de komende vier jaar 700 banen. Dat is tien procent van het personeelsbestand. De directie heeft dat gisteren meegedeeld aan het comité voor sociaal overleg van de groep' (geen onzekere voorspelling; zekere mededeling dus hoort bij 'algemene toon' i.p.v. 'outlook')*

3. Favorability

Richtlijnen

Codeer de eerste 10 actoren van een artikel. Geef hun functie en naam. Bepaal voor elke politieke actor afzonderlijk of het artikel voor die actor goed nieuws is, slecht nieuws, of neutraal. Met andere woorden: is het nieuws 'favorable' voor die actor of niet?

-1 = negatief (niet favorable voor de actor)

0 = gebalanceerd / ambivalent (voor de actor)

1 = positief (favorable voor de actor)

2 = neutraal (voor de actor)

Conflict op zich is geen reden om favourability als -1 te coderen. Het gaat erom of het nieuws inhoudelijk goed of slecht is voor een actor.

Op dezelfde manier is het niet voldoende wanneer een actor zich negatief uitlaat over een andere actor. Dat hoeft immers niet altijd slecht nieuws te zijn voor de actor die 'aangevallen' wordt.

Indien niet duidelijk positief of negatief: 0 coderen. Opnieuw conservatief coderen!

Het gaat enkel om Belgische actoren. Zie de box op de volgende pagina.

Voorbeelden en indicatoren

Negatieve indicatoren: politieke mislukking, verslechtering, ramp, crisis, frustraties, scepticisme, bedreigingen, cynisme, teleurstelling,...

Bijvoorbeeld:

- *'Minister Onkelinx heeft niet gedaan wat we van een goede minister van Justitie kunnen verwachten'*

- *'"We zijn verwonderd dat de VLD zo aarzelend reageert", verklaarde de SP-voorzitter, Fred Erdman, tijdens zijn wekelijkse persontmoeting op het middaguur. Tussen de uitgesproken woorden hoorde een goed verstaander: ze durven niet, dus is er iets mis met hun werkgelegenheidsplan.'* (negatief voor VLD)

Voorbeelden van positieve indicatoren: politiek succes, probleemoplossing, verbetering, voorspoed, hoop, voordeel, winst, duurzaamheid,...

Bijvoorbeeld:

- *'Sinds paars-groen is het aantal jobs in de zorgsector met 6500 gestegen.'*

- *'Het federale begrotingsresultaat voor 1998 oogt bijzonder fraai -- met een tekort van amper 1,3 procent -- maar dreigt niettemin voor wijvingen te zorgen in de oranje-rode regeringscoalitie' (begrotingsresultaat is goed; conflict op zich is geen indicator voor goed/slecht nieuws)*

Neutraal/nvt:

- *'Vlaams Belang-fractieleider Gerolf Annemans is enthousiast. 'Wij zeggen al jaren dat gezinshereniging een migratiepoort is. Dat stond destijds zelfs in ons 70-puntenplan. Ik zal De Gucht hierover interpellieren, maar ik denk niet dat er veel van in huis komt. De PS zal dit nooit slikken.'*
(Voor de PS is dit niet negatief of unfavorable. Een Vlaams Belanger laat zich negatief uit over hen, maar dat zal hen waarschijnlijk worst wezen. Anders zou het zijn wanneer er stond: "de PS zal deze maatregelen moeten slikken". Dat is wel slecht nieuws voor de PS, omdat er maatregelen ingevoerd worden waar zij tegen zijn.)

Actorenbox

Geef, in chronologische volgorde van voorkomen in het artikel, de functie en de naam (letterlijk zoals in artikel) van volgende actoren:

Parlement (VI/W/F) Ook: 'Kamer' of 'Senaat'
Regering (VI/W/F) Ook: regeringstop/-coalitie/ministerraad/...
Niet: 'regeringsbeleid'.

Partij
Partijvoorzitter
Parlementslid
Eerste minister
Minister-president (VI/W)
Minister (VI/W/F)
Staatssecretaris (VI/W/F)
Politicus andere

Vakbond/vakbonden Ook: vakbondsafgevaardigde,...
Werkgeversorganisatie
Middenveld andere bv. 'vzw Recht op Migratie'

Ministerie / FOD Ook bv. 'Justitie', 'het gerecht'

Let op: de laatste zijn actoren, maar geen politieke actoren. Als er conflict is, is dat dus geen zuiver politiek conflict. Een vakbond is bijvoorbeeld een maatschappelijke actor.

Let op: een 'bijstelling' is geen actor

- "VLD heeft zijn nieuw programma voorgesteld aan de media": VLD is actor (partij).
- "Turtelboom (VLD) heeft besloten een nieuwe wet te maken": VLD is geen actor, want staat puur bij Turtelboom. Turtelboom is actor (minister).
- "Louis Vanvelthoven, fractieleider van de SP in de Kamer": enkel Louis Vanvelthoven is actor

Let op: verleden actoren / gemeente / overheid

- Géén politieke actor is een actor die, op het moment van het schrijven van het artikel, duidelijk een verleden politieke actor is. (bijvoorbeeld "de vorige regering heeft...")
- Politici op gemeentelijk niveau coderen als partij, wanneer die vermeld is. Anders niet coderen. (bijvoorbeeld 'burgemeester Janssens (SP.A) heeft...': coderen als SP.A)
- 'De overheid' is géén actor.

Let op: omschrijvingen

"de socialisten": als je het uit de context kan afleiden, mag je dit zien als SP/SP.A

"de liberalen": als je het uit de context kan afleiden, mag je dit zien als VLD

"de uitvoerende macht": als je merkt dat men hiermee concreet verwijst naar de regering, mag je dit coderen als regering

"de wetgevende macht": als je merkt dat men hiermee concreet verwijst naar het parlement, mag je dit coderen als parlement

CONFLICT⁶

POL conflict	☐	Conflict	☐	Balance	☐	Consensus	☐	Neutraal/nvt	☒
POL-SOC conflict	☐	Conflict	☐	Balance	☐	Consensus	☐	Neutraal/nvt	☒
SOC conflict	☐	Conflict	☐	Balance	☐	Consensus	☐	Neutraal/nvt	☒

1. Political conflict

Richtlijnen

Geeft het artikel een conflictueuze, consensusgerichte of gebalanceerde indruk van ten minste twee politieke actoren?

-1 = conflict (voornamelijk conflictueus)

0 = gebalanceerd / ambivalent

1 = consensus (voornamelijk consensusgericht)

2 = neutraal / niet van toepassing

Wanneer iemand spreekt vanuit een politieke én maatschappelijke functie, heeft de politieke functie voorrang.

Wanneer in één artikel zowel conflict als consensus voorkomt, heeft het conflict voorrang.

Een vermelding van conflict is voldoende. Het mag ook om oude conflicten gaan.

Voorbeelden en indicatoren

Conflict verwijst naar een artikel waarin minstens twee zijden van het verhaal geschetst worden, met een indruk van discussie, onenigheid, confrontatie, botsende standpunten of controverse.

Bijvoorbeeld:

- 'Er loopt in het asiëldossier een breuklijn tussen de PS en het CDH aan de ene kant en Open VLD, de MR en CD&V aan de andere kant. De tegenstelling spatte gisteren open tijdens een kletterende ruzie op het kernkabinet'

- 'De liberalen willen zich niet alleen presenteren voor een vierschaar van professoren, de VLD kan uiteraard ook niet akkoord gaan met de „suggestieve" vraagstelling die de SP voorstelt'

Consensus verwijst naar een artikel waarin minstens twee zijden van het verhaal geschetst worden, met een indruk van consensus, eensgezindheid, overeenkomst, de wil om samen te werken, goedkeuring, de wil tot compromis of verzoening.

⁶ Operationalisering gebaseerd op Lengauer et al., 2011.

Bijvoorbeeld:

- *'Meerderheid en oppositie beseffen het belang van snel handelen en kunnen zich allebei vinden in deze crisismaatregel.'*

2. Political-societal conflict

Richtlijnen

Geeft het artikel een conflictueuze, consensusgerichte of gebalanceerde indruk van de relatie tussen maatschappij en politiek?

-1 = conflict (voornamelijk conflictueus)

0 = gebalanceerd / ambivalent

1 = consensus (voornamelijk consensusgericht)

2 = neutraal / niet van toepassing

Wanneer iemand spreekt vanuit een politieke én maatschappelijke functie, heeft de politieke functie voorrang.

Er kan enkel politiek-maatschappelijk conflict zijn, wanneer er ook effectief een politieke actor vernoemd wordt. Het aanklagen van een maatschappelijke situatie (die indirect voortkomt uit het beleid van een politieke actor) is niet voldoende.

Wanneer in één artikel zowel conflict als consensus voorkomt, heeft het conflict voorrang.

Voorbeelden

Conflict:

- *'De topman van Hessenatie, Jan Pellens, beklemtoonde gisteren dat het niet louter gaat over een verhuisoperatie van al die containertrafielen binnen de Antwerpse haven. Dat was de grote kritiek van havenondernemer en VLD-politicus Fernand Huts, begin deze week'*

- *'De regering-Verhofstadt hoopte het tekort dit jaar tot 3 à 4 miljard frank te kunnen beperken, maar dat is volgens Mia De Vits van de socialistische vakbond ABVV „een grove onderschatting”'*

Consensus:

- *'De regering en de sociale partners beseffen het belang van deze onderhandelingen. Ze zitten vrijdag samen en doen er alles aan om een consensus te bereiken'*

Neutraal:

- *'Wij willen gewoon vrij zijn.' Dat schreeuwden de asielzoekers van het gesloten asielcentrum 127 bis in Steenokkerzeel terwijl ze zaterdagochtend brand stichtten. Niemand ontsnapte of raakte gewond, maar de schade is aanzienlijk.' (dit is wél societal conflict!)*

3. Societal conflict

Richtlijnen

Geeft het artikel een conflictueuze, consensusgerichte of gebalanceerde indruk van ten minste twee maatschappelijke actoren?

-1 = conflict (voornamelijk conflictueus)

0 = gebalanceerd / ambivalent

1 = consensus (voornamelijk consensusgericht)

2 = neutraal / niet van toepassing

Het moet duidelijk zijn dat er conflict of consensus is. Indien gebalanceerd of niet van toepassing, 0 coderen.

Wanneer in één artikel zowel conflict als consensus voorkomt, heeft het conflict voorrang.

Voorbeelden

Conflict:

- *'De socialistische bediendenvakbond BBTK wijst erop dat de groep Axa/Royale Belge aanzienlijke winsten maakt. Hij zal zich daarom verzetten tegen de geplande personeelsvermindering'*

Consensus:

- *'De bedrijfstop en de werknemers kwamen gisteren tot een overeenkomst'*

VERANTWOORDELIJKHEIDSATTRIBUTIES⁷

Causal attribution	☐
General responsibility attribution	☐
Competence attribution	☒
Causal attribution past actor	☐

1. Causal

Richtlijnen

Wordt in/door het bericht gesteld dat de aangesproken bewindspersoon (of de regering) oorzaak is van/schuld heeft aan (het creëren of versterken van) het issue/probleem?

0 = nee

1 = ja

Het kan zowel de journalist als een andere bron zijn die dit stelt.

De dummy is enkel 1 wanneer je letterlijk kan aanwijzen in het artikel waar er wordt aangehaald dat de actor de oorzaak is van het probleem.

De dummy kan zowel 1 zijn bij positief nieuws als bij negatief nieuws. 'Schuld' wordt dan eerder geïnterpreteerd als 'verdienste'.

Voorbeelden

- 'Die jobs hangen samen met de extra investering van de Vlaamse regering in zorg. Mieke Vogels heeft sinds haar aantreden haar budget met 30 procent kunnen doen toenemen'

- 'De feitelijke straffeloosheid, het wanbeleid op Justitie, de onaangepaste en overvolle gevangenissen zijn thema's die zwaar op de verkiezingscampagne hebben gewogen. Maar het zou al te gemakkelijk zijn om de schuld enkel op de minister te steken.' - 'Hoopgevend is de forse daling in de groep van langdurig werklozen. Het doet de Vlaamse minister van Tewerkstelling, Theo Kelchtermans, opmerken dat „de verschillende tewerkstellingsmaatregelen voor langdurig werkzoekenden duidelijk vruchten afwerpen”'

- 'De minister van Begroting, Johan Vande Lanotte, schrijft het goede begrotingsresultaat toe aan de aantrekkelijke economische groei in de tweede helft van het jaar, die extra belastingontvangsten opleverde, en aan de strikte uitgavencontrole.'

- 'De cijfers bewijzen dat het weldegelijk zin heeft dat de regering investeert in zorg'

⁷ Operationalisering gebaseerd op Helfer et al., 2012.

2. Competence

Richtlijnen

Wordt in/door het bericht gesteld dat het probleem specifieke actie vereist van de aangesproken bewindspersoon (of de regering), of dat de aangesproken bewindspersoon de mogelijkheid heeft het issue te (helpen) oplossen d.m.v. actie?

0 = nee

1 = ja

Het kan zowel de journalist als een andere bron zijn die dit stelt.

De dummy is enkel 1 wanneer je letterlijk kan aanwijzen in het artikel waar er wordt aangehaald dat de actor competent is om het probleem op te lossen.

De dummy is enkel 1 omdat er een oproep is tot actie; niet omdat de politieke actor reeds actie onderneemt of wil ondernemen of zal ondernemen. De oproep moet dus extern zijn, ofwel vanuit de journalist, ofwel vanuit een andere actor.

De dummy kan zowel 1 zijn bij positief nieuws als bij negatief nieuws.

Voorbeelden

- *'De informateur zou er goed aan doen deze analyse nog toe te voegen aan het rapport dat hij aan de koning voorlegt.'*

- *'Een volgende regering moet deze zwakke punten zo snel mogelijk uitklaren'*

3. General responsibility

Richtlijnen

Wordt in/door het bericht gesteld dat de aangesproken bewindspersoon (of de regering) meer algemeen in de mogelijkheid is om het probleem te verlichten?

0 = nee

1 = ja

Het kan zowel de journalist als een andere bron zijn die dit stelt.

De dummy is enkel 1 wanneer je letterlijk kan aanwijzen in het artikel waar er wordt aangehaald dat de actor verantwoordelijk is voor het probleem.

De dummy kan zowel 1 zijn bij positief nieuws als bij negatief nieuws.

Voorbeelden

- *„Elke advocaat heeft op z'n minst wel één dossier dat al een jaar of twee rijp is om voor de rechtbank gebracht te worden, maar dat door gebrek aan magistraten pas over twee of drie jaar aan de beurt zal komen. Het is duidelijk dat de uitvoerende noch de wetgevende macht bereid lijkt hieraan iets te doen”, schrijft de stafhouder in zijn brief.*

- 'Dan moeten de kraanbezitters weg, zo niet dreigen de bouwbedrijven het slachtoffer te worden van 'de overheid die het probleem van de mensen zonder papieren niet oplost', aldus de Confederatie Bouw'

4. Causal – past actor

Richtlijnen

Wordt in/door het bericht gesteld dat de aangesproken VERLEDEN bewindspersoon (of een VORIGE regering) oorzaak is van/schuld heeft aan (het creëren of versterken van) het issue/probleem?

0 = nee

1 = ja

Het kan zowel de journalist als een andere bron zijn die dit stelt.

De dummy kan zowel 1 zijn bij positief nieuws als bij negatief nieuws. 'Schuld' wordt dan eerder geïnterpreteerd als 'verdienste'.

Let op: het is OFWEL gewone causal attribution (1), OFWEL causal attribution van een past actor (4) wanneer het over één en dezelfde actor gaat. Niet beide aanvinken.

Voorbeeld

- 'Minister Van Parys sprak de burgervader niet tegen. Hij herinnerde eraan dat er „decennialang niet is geïnvesteerd in Justitie“. „Toen de PRL Justitie in handen had, is het budget nog gedaald.“

ANDERE

Id	<input type="text" value="433041"/>
Date	<input type="text" value="20/06/2008"/>
Topic Code	<input type="text" value="0931 Vluchtelingen en asielzoekers, re"/>
Is the article an opinion piece?	☐
Wrong topic code?	☐
Correction topic code	<input type="text"/>
Buitenland?	☐

Opiniestuk verbetering

Wanneer een artikel duidelijk een opiniestuk is, maar het is niet als zodanig gecodeerd: variabele opiniestuk verbeteren.

Topic code fout

Aanvinken wanneer de topic code duidelijk fout is.

Topic code verbetering

Verbeterde topic code.

=> Enkel wanneer de MAJOR TOPIC CODE duidelijk fout is, hoef je het artikel helemaal niet meer te coderen.

Buitenlands

Wanneer het artikel buitenlands is, aanvinken. Deze artikels hoeven niet gecodeerd te worden.

Let op: een artikel dat bijvoorbeeld gaat over de EU die België op zijn vingers tikt over het werkloosheidsbeleid, is in dit geval niet buitenlands (hoewel de EU de actie initieert). Het gaat in dat geval immers wel over de Belgische politiek.

Hanteer de denkbeeldige grens van 50%: een artikel moet ten minste voor 50% over België gaan, opdat het gecodeerd hoeft te worden.

Bijlage 2: Extra tabellen

Tabel B2.1: MIGRATIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen (incl. conflict en verantwoordelijkheidsattributies), januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,042***	0,010	4,17	0,041***	0,010	4,11	0,041***	0,010	4,12
Autoregressive term (t-8)	0,061***	0,009	6,50	0,061***	0,010	6,37	0,062***	0,010	6,47
Autoregressive term (t-14)	0,093***	0,007	14,36	0,092***	0,007	13,99	0,093***	0,007	14,15
Bijeenkomst	0,297***	0,083	3,56	0,272**	0,098	2,78	0,271**	0,098	2,76
Media-aandacht	-			-0,011	0,301	-0,04	0,004	0,933	0,00
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			0,261	0,296	0,88	0,237	0,934	0,25
Slecht nieuws	-			-			-0,029	1,223	-0,02
Goed nieuws	-			-			-0,074	2,499	-0,03
Politiek conflict	-			-			-0,020	1,305	-0,02
Verantw.-attributies	-			-			-0,001	1,635	-0,00
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			-0,375	1,251	-0,30
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			1,360	2,535	0,54
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			0,089	1,326	0,07
Verantw.-Attributies * Bijeenkomst	-			-			0,080	1,637	0,05
AIC	4013,25			4006,01			4012,44		
Ljung-Box Q (df=20)	19,07			18,53			17,45		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

Tabel B2.2: MIGRATIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen (incl. conflict en verantwoordelijkheidsattributies), januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,074***	0,010	7,59	0,066***	0,010	6,78	0,060***	0,010	6,18
Autoregressive term (t-14)	0,070***	0,008	8,83	0,068***	0,008	8,62	0,068***	0,008	8,47
Moving average (t-1)	-0,042**	0,012	-3,44	-0,050***	0,012	-4,12	-0,054***	0,012	-4,46
Bijeenkomst	0,590***	0,149	3,97	0,512**	0,177	2,89	0,511**	0,182	2,81
Media-aandacht	-			-0,011	0,644	-0,02	-0,015	1,437	-0,01
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			0,847	0,632	1,34	1,061	1,441	0,74
Slecht nieuws	-			-			-0,043	1,976	-0,02
Goed nieuws	-			-			-0,006	8,101	-0,00
Politiek conflict	-			-			0,026	1,954	0,01
Verantw.-attributies	-			-			0,009	2,731	0,00
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			-1,209	2,029	-0,60
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			-1,060	8,161	-0,13
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			0,118	2,004	0,06
Verantw.-Attributies * Bijeenkomst	-			-			-0,051	2,770	-0,02
AIC	7495,64			7446,82			7447,74		
Ljung-Box Q (df=20)	9,72			11,34			11,18		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

Tabel B2.3: WERKGELEGENHEID - Partiële correlaties tussen inhoudskenmerken * bijeenkomst en parlementaire aandacht (regering/oppositie)

		1	2	3	4	5	6
Parlementaire aandacht regering	1	1	-	-	-	-	-
Parlementaire aandacht oppositie	2	0,191***	1	-	-	-	-
Vijfdaags slecht nieuws * Bijeenkomst	3	0,022	0,006	1	-	-	-
Vijfdaags goed nieuws * Bijeenkomst	4	-0,047**	-0,038*	-0,517***	1	-	-
Vijfdaags politiek conflict * Bijeenkomst	5	0,000	-0,011	-0,063***	-0,030	1	-
Vijfdaagse verantw. – attributie * Bijeenkomst	6	-0,029	-0,016	-0,014	0,098***	0,109***	1

Gecontroleerd voor dummy bijeenkomst, media-aandacht, media-aandacht * bijeenkomst en de *main effecten* van slecht nieuws, goed nieuws, politiek conflict en verantwoordelijkheidsattributies

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05

Tabel B2.4: WERKGELEGENHEID - Invloed van media op parlementaire aandacht van regeringspartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-14)	0,051***	0,009	5,90	0,051***	0,009	5,88	0,050***	0,009	5,73
Bijeenkomst	0,081	0,080	1,02	0,083	0,090	0,93	0,083	0,092	0,90
Media-aandacht				-0,001	0,830	-0,00	-0,002	2,141	-0,00
Media-aandacht * Bijeenkomst				-0,039	0,834	-0,05	0,085	2,144	0,04
Slecht nieuws							0,002	2,177	0,00
Goed nieuws							0,006	3,728	0,00
Politiek conflict							0,008	10,992	0,00
Verantw.-attributies							-0,013	2,272	-0,01
Slecht nieuws * Bijeenkomst							-0,017	2,178	-0,01
Goed nieuws * Bijeenkomst							-0,417	3,789	-0,11
Politiek conflict * Bijeenkomst							0,032	10,995	0,00
Verantw.-attributies * Bijeenkomst							-0,346	2,389	-0,14
AIC	-2220,42			-2210,62			-2209,47		
Ljung-Box Q (df=20)	10,77			10,49			10,97		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

Tabel B2.5: WERKGELEGENHEID - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
Autoregressive term (t-7)	0,046***	0,010	4,50	0,046***	0,010	4,48	0,043***	0,010	4,20
Autoregressive term (t-14)	0,023***	0,006	3,73	0,023***	0,006	3,66	0,025***	0,006	3,90
Bijeenkomst	0,132	0,107	1,23	0,132	0,127	1,04	0,132	0,131	1,01
Media-aandacht	-			-0,002	0,938	-0,00	0,006	4,653	0,00
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			-0,006	0,928	-0,01	0,225	4,656	0,05
Slecht nieuws	-			-			-0,013	4,748	-0,00
Goed nieuws	-			-			-0,013	5,369	-0,00
Politiek conflict	-			-			-0,013	3,614	-0,00
Verantw.-attributies	-			-			0,016	5,508	0,00
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			-0,182	4,755	-0,04
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			-0,583	5,397	-0,11
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			-0,278	3,626	-0,08
Verantw.-attributies * Bijeenkomst	-			-			-0,183	5,156	-0,03
AIC	-100,16			-92,06			-86,25		
Ljung-Box Q (df=20)	20,68			20,69			22,77		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model

Tabel B2.6: JUSTITIE - Invloed van media op parlementaire aandacht van oppositiepartijen, januari 1999-december 2008

	Model A			Model B			Model C		
	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z	Coëff.	SE	z
AR term (t-6)	-0,049**	0,019	-2,65	-0,051**	0,019	-2,72	-0,050**	0,019	-2,71
AR term (t-7)	0,102***	0,009	11,85	0,102***	0,009	11,69	0,102***	0,009	11,62
AR term (t-8)	0,036**	0,011	3,34	0,035**	0,011	3,18	0,035**	0,011	3,20
AR term (t-14)	0,064***	0,010	6,35	0,066***	0,010	6,47	0,065***	0,010	6,39
AR term (t-15)	-0,042**	0,013	-3,38	-0,042**	0,013	-3,36	-0,043**	0,013	-3,36
MA (t-1)	-0,086***	0,017	-4,98	-0,085***	0,017	-4,92	-0,086***	0,018	-4,92
Bijeenkomst	0,754***	0,114	6,64	0,773***	0,121	6,37	0,770***	0,122	6,31
Media-aandacht	-			0,000	0,905	0,00	0,004	1,377	0,00
Media-aandacht * Bijeenkomst	-			-0,310	0,918	-0,34	-0,217	1,418	-0,15
Slecht nieuws	-			-			0,035	1,779	0,02
Goed nieuws	-			-			0,037	6,136	0,01
Politiek conflict	-			-			-0,006	2,377	-0,00
Verantw.- attributies	-			-			-0,083	2,627	-0,03
Slecht nieuws * Bijeenkomst	-			-			-0,058	1,839	-0,03
Goed nieuws * Bijeenkomst	-			-			1,319	6,214	0,21
Politiek conflict * Bijeenkomst	-			-			0,358	2,476	0,14
Verantw.- attributies * Bijeenkomst	-			-			-0,830	2,718	-0,31
AIC	8204,66			8200,32			8211,47		
Ljung-Box Q (df=20)	27,21			27,16			27,69		
N (dagen)	3653			3649			3649		

*** p < 0,001; ** p < 0,01; * p < 0,05; - variabele niet opgenomen in model